

T. C.

GAZİANTEP ÜNİVERSİTESİ

SAĞLIK BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ

**BEDEN EĞİTİMİ VE SPOR ÖĞRETMENLERİNİN OKUL
SPORLARINA BAKIŞ AÇISI VE KARŞILAŞTIĞI SORUNLAR**

İbrahim BAŞYİĞİT

YÜKSEK LİSANS TEZİ

BEDEN EĞİTİMİ VE SPOR ANABİLİM DALI

DANIŞMAN

Doç. Dr. Burak GÜRER

Gaziantep

2018

T. C.

GAZİANTEP ÜNİVERSİTESİ

SAĞLIK BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ

**BEDEN EĞİTİMİ VE SPOR ÖĞRETMENLERİNİN OKUL
SPORLARINA BAKIŞ AÇISI VE KARŞILAŞTIĞI SORUNLAR**

İbrahim BAŞYİĞİT

YÜKSEK LİSANS TEZİ

BEDEN EĞİTİMİ VE SPOR ANABİLİM DALI

DANIŞMAN

Doç. Dr. Burak GÜRER

Gaziantep

2018

T.C.
GAZİANTEP ÜNİVERSİTESİ
SAĞLIK BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ
BEDEN EĞİTİMİ VE SPOR ANABİLİM DALI

BEDEN EĞİTİMİ VE SPOR ÖĞRETMENLERİNİN OKUL SPORLARINA
BAKIŞ AÇISI VE KARŞILAŞTIĞI SORUNLAR

İbrahim BAŞYİĞİT

Tez Savunma Tarihi : 08/06/2018
Sağlık Bilimleri Enstitüsü Onayı

Prof. Dr. Mehmet TARAKÇIOĞLU
Sağlık Bilimleri Enstitüsü Müdürü

Sağlık Bilimleri Enstitüsü Müdürlüğüne;

Bu çalışmanın bir “Yüksek Lisans” derecesi için uygun ve yeterli bir çalışma olduğunu onaylıyorum.

Doç. Dr. Mürsel BİÇER
Beden Eğitimi ve Spor Anabilim Dalı Başkanı

Bu tez tarafımca okunmuş, kapsamı ve niteliği açısından bir “Yüksek Lisans” tezi olarak kabul edilmiştir.

Doç. Dr. Burak GÜRER
Tez Danışmanı

Bu tez tarafımca okunmuş, kapsamı ve niteliği açısından bir “Yüksek Lisans” tezi olarak kabul edilmiştir.

Tez Jürisi

İmzası

Doç. Dr. Burak GÜRER

Doç. Dr.

Doç. Dr.

BEYAN

Bu tez çalışmasının kendi çalışmam olduğunu, tezin planlanmasından yazımına kadar bütün aşamalarda etik dışı davranışımın olmadığını, bu tezdeki bütün bilgileri akademik ve etik kurallar içinde elde ettiğimi, bu tez çalışmasıyla elde edilmeyen bütün bilgi ve yorumlara kaynak gösterdiğimi ve bu kaynakları da kaynaklar listesine aldığımı, yine bu tezin çalışılması ve yazımı sırasında patent ve telif haklarını ihlal edici bir davranışımın olmadığını beyan ederim.

08.06.2018

İbrahim BAŞYİĞİT

ÖNSÖZ/TEŞEKKÜR

Öncelikle hazırladığım bu yüksek lisans tezi ile bilimsel bir araştırma yapmanın ne derece emek ve özveri gerektiren bir iş olduğunu öğrendiğimi belirtmek isterim. Ayrıca yaptığım bu çalışma ile bilim dünyasına bir eser sunmanın ve bilim camiasının bir parçası olmanın tarifsiz hazzını yaşadığımı söyleyebilirim. Bu bölümde, oldukça uzun ve yorucu geçen tez sürecinde çalışmama doğrudan ya da dolaylı olarak katkı sağlayan değerli dostlarıma, yakınlarıma ve hocalarıma teşekkürlerimi sunmak istiyorum.

Örnekleme grubuna ulaşma ve veri toplama aşamasında gösterdikleri ilgi ve alakadan dolayı değerli hocalarım ve ağabeylerim İlhan ARICA ve Erkan SALMAN'a teşekkür ederim.

Araştırma kapsamında yararlanılan yabancı kaynakların çevirisi konusundaki desteklerinden dolayı İstanbul Üniversitesi Yabancı Diller Yüksekokulu öğrencisi kıymetli yeğenim Sezer Özcan BAŞYİĞİT'e teşekkür ediyorum.

Görüşme kayıtlarının çözümlenmesi aşamasında fikirleriyle çalışmama katkı sağlayan, yoğun çalışma sürecinde her zaman yanımda olan, manevi desteğini her an hissettiğim sevgili eşim Sevcan BAŞYİĞİT'e ve biricik oğlum Yusuf Efe'ye teşekkür ediyorum.

Ayrıca bu yoğun süreçte teknik anlamda desteklerini esirgemeyen ve bana yol gösteren değerli hocam Doç. Dr. Burak GÜRER'e şükranlarımı sunuyorum.

İÇİNDEKİLER

BEYAN	i
ÖNSÖZ/TEŞEKKÜR.....	ii
İÇİNDEKİLER.....	iii
KISALTMALAR LİSTESİ.....	vii
ŞEKİLLER LİSTESİ	viii
TABLolar LİSTESİ.....	ix
ÖZET	1
ABSTRACT	2
1. GİRİŞ ve AMAÇ	3
2. GENEL BİLGİLER	6
2.1. Eğitim.....	6
2.1.1. Eğitimin Amaçları	7
2.1.2. Eğitimin İşlevleri	9
2.1.2.1. Bireysel Açıdan Eğitim.....	9
2.1.2.2. Toplumsal Açıdan Eğitim	10
2.1.2.3. Ekonomik Açıdan Eğitim	11
2.1.2.4. Siyasal Açıdan Eğitim	11
2.1.2.5. Fiziksel Eğitim.....	12
2.1.3. Türkiye’de Eğitim Sistemi	13
2.1.3.1. Türk Eğitim Sisteminin Genel Yapısı.....	14
2.2. Beden Eğitimi.....	15
2.3. Spor	16

2.4. Beden Eğitimi ve Spor	17
2.5. Beden Eğitimi ve Sporun Önemi	17
2.6. Beden Eğitimi ve Spor Dersi.....	19
2.7. Beden Eğitimi ve Spor Dersinin Bireye Katkıları.....	20
2.8. Öğretmen.....	23
2.8.1. Beden Eğitimi ve Spor Öğretmeni	24
2.9. Okul.....	25
2.10. Okul ve Spor	25
2.11. Okul Sporları.....	27
2.11.1. Dünyada Okul Sporları.....	28
2.11.2. Uluslararası Okul Sporları Federasyonu	28
2.11.3. Okul Sporları Vakfı	29
2.11.4. Türkiye’de Okul Sporları	29
2.11.5. Türkiye Okul Sporları Federasyonu	30
2.12. Okul Sporları ile İlgili Araştırmalar	32
3. GEREÇ ve YÖNTEM	35
3.1. Araştırmanın Modeli	35
3.2. Araştırmanın Örneklemi.....	37
3.3. Katılımcı (Örneklem) Profili.....	37
3.4. Araştırmacının Rolü	38
3.5. Araştırmanın Yapıldığı Ortam	38
3.6. Görüşme Formunun Hazırlanması ve Verilerin Toplanması	38
3.7. Verilerin Çözümlemesi	39
3.8. Geçerlik ve Güvenirlik.....	41
3.8.1. Geçerlik	41
3.8.2. Güvenirlik.....	41

3.9. Varsayımlar ve Sınırlılıklar	42
4. BULGULAR	43
4.1. Okul Sporlarına Bakış Açısı ve Mevcut Durum	44
4.1.1. Katılımcıların Okul Sporları Algısı	44
4.1.2. Okul Sporlarının Mevcut Durumu.....	47
4.1.3. Katılımcıların Okul Sporlarından Beklentileri	53
4.1.4. Beden Eğitimi ve Spor Derslerinin Mevcut Durumu	58
4.2. Okul Sporlarında Karşılaşılan Sorunlar	61
4.2.1. Katılım.....	61
4.2.2. Okul Yönetimi	66
4.2.3. Veli Profili	71
4.2.4. Eğitim Sistemi	76
4.2.5. İletişim.....	81
4.2.6. Ekonomik Durum	86
5. TARTIŞMA ve SONUÇ.....	92
5.1. Bakış açısı ve Mevcut Durum	92
5.1.1. Katılımcıların Okul Sporları Algısı	92
5.1.2. Okul Sporlarının Mevcut Durumu.....	93
5.1.3. Katılımcıların Okul Sporlarından Beklentileri	95
5.1.4. Beden Eğitimi ve Spor Derslerinin Mevcut Durumu	96
5.2. Karşılaşılan Sorunlar	97
5.2.1. Katılım.....	97
5.2.2. Okul Yönetimi	99
5.2.3. Veli Profili	100
5.2.4. Eğitim Sistemi	102
5.2.5. İletişim.....	104

5.2.6. Ekonomik Durum	105
5.2.7. Karşılaşılan Sorunlara İlişkin Temaların Okul Sporlarına Etkisi.....	107
5.3. Öneriler	108
5.3.1. Araştırma Alanına Yönelik Öneriler	108
5.3.2. Araştırmacılara Yönelik Öneriler	111
KAYNAKLAR.....	112
EKLER.....	124
EK 1: Görüşme Soruları.....	124
EK 2: Ses Kayıt Cihazı İzin Belgesi	125
EK 3: Katılımcılara Ait Kişisel Bilgi Formu	126
ÖZGEÇMİŞ.....	127

KISALTMALAR LİSTESİ

B	Beden Eğitimi ve Spor Öğretmeni (Katılımcı)
GCSE	İngiltere Ortaöğretim Genel Sertifika Sınavı
GSB	Gençlik ve Spor Bakanlığı
GSGM	Gençlik ve Spor Genel Müdürlüğü
GSİM	Gençlik ve Spor İl Müdürlüğü
IOC	Uluslararası Olimpiyat Komitesi
ISF	Uluslararası Okul Sporları Federasyonu
MEB	Milli Eğitim Bakanlığı
MEM	Milli Eğitim Müdürlüğü
OBESID	Okul İçi Beden Eğitimi Spor ve İzcilik Dairesi Başkanlığı
SGM	Spor Genel Müdürlüğü
TSOF	Türkiye Okul Sporları Federasyonu
DYK	Destekleme ve Yetiştirme Kursu

ŞEKİLLER LİSTESİ

Şekil 2.1: Türk Eğitim Sisteminde Örgün ve Yaygın Eğitim Kurumları	15
Şekil 3.1: Nitel Araştırma Aşamaları.....	36
Şekil 5.1: Katılımcıların Okul Sporları Algısı	93
Şekil 5.2: Okul Sporlarında Mevcut Durum	94
Şekil 5.3: Diğer Ülkelerde Okul Sporları	95
Şekil 5.4: Katılımcıların Okul Sporlarından Beklentileri	96
Şekil 5.5: Beden Eğitimi ve Spor Derslerinin Mevcut Durumu	97
Şekil 5.6: Okul Sporlarına Katılımı Etkileyen Faktörler	99
Şekil 5.7: Okul Yönetiminin Okul Sporlarına Etkisi.....	100
Şekil 5.8: Okul Sporlarında Veli Profili	101
Şekil 5.9: Mevcut Müfredat ve Derslerin Okul Sporlarına Etkisi	103
Şekil 5.10: Öğrencilerin Serbest Zaman Aktiviteleri.....	103
Şekil 5.11: Okul Sporlarında Karşılaşılan Sorunlarda İletişim.....	104
Şekil 5.12: Okul Sporlarında Faaliyet Takibi	105
Şekil 5.13: Okul Sporlarında Ekonomik Durum	106

TABLÖLAR LİSTESİ

Tablo 3.1: Katılımcılara Ait Kişisel Bilgiler	38
Tablo 3.2: Yapılan Görüşmelere İlişkin Sayısal Veriler.....	39
Tablo 3.3: Kodlamalarda Kullanılan Kısaltmalar	40
Tablo 4.1: Katılımcıların Okul Sporları Algılarına Yönelik Bulgular.....	44
Tablo 4.2: Okul Sporlarının Mevcut Durumuna Yönelik Bulgular	47
Tablo 4.3: Okul Sporlarının Diğer Ülkelerdeki Mevcut Durumu İle İlgili Bulgular	50
Tablo 4.4: Katılımcıların Okul Sporlarından Beklentileri İle İlgili Bulgular	53
Tablo 4.5: Beden Eğitimi ve Spor Derslerinin Mevcut Durumu İle İlgili Bulgular	58
Tablo 4.6: Öğrencilerin Okul Sporlarına Katılımı İle İlgili Bulgular	61
Tablo 4.7: Okul Yönetiminin Okul Sporlarına Etkisi İle İlgili Bulgular	66
Tablo 4.8: Veli Profiline Okul Sporlarına Etkisi ile İlgili Bulgular	71
Tablo 4.9: Mevcut Müfredat ve Derslerin Okul Sporlarına Etkisi İle İlgili Bulgular	76
Tablo 4.10: Öğrencilerin Serbest Zaman Aktiviteleri İle İlgili Bulgular	79
Tablo 4.11: Okul Sporlarında Karşılaşılan Sorunların İletilmesine İlişkin Bulgular	81
Tablo 4.12: Okul Sporları Faaliyetlerinin Takip Edilmesi ile İlgili Bulgular	84
Tablo 4.13: Okul Sporlarında Ekonomik Durum İle İlgili Bulgular	86
Tablo 5.1: Karşılaşılan Sorunlar ile İlgili Temaların Okul Sporlarına Etkisi	107

ÖZET

BEDEN EĞİTİMİ VE SPOR ÖĞRETMENLERİNİN OKUL SPORLARINA BAKIŞ AÇISI VE KARŞILAŞTIĞI SORUNLAR

İbrahim BAŞYİĞİT

Yüksek Lisans Tezi, Beden Eğitimi ve Spor Anabilim Dalı

Tez danışmanı: Doç. Dr. Burak GÜNER

Haziran 2018, 127 Sayfa

Okul sporları, Uluslararası Okul Sporları Federasyonu (ISF) talimatları doğrultusunda, mahalli, ulusal, uluslararası düzeyde ve farklı yaş kategorilerinde gerçekleştirilen organizasyonlardır. Okul sporları konusunda uluslararası literatürde birçok çalışma bulunmakla birlikte ülkemizde bu konuda yapılan çalışmalar sınırlı sayıdadır. Araştırmanın amacı, beden eğitimi ve spor öğretmenlerinin okul sporlarına bakış açılarını incelemek ve karşılaştıkları sorunlar ortaya koymaktır. Araştırmanın örneklemini, Malatya ilinde görev yapan, en az on yıllık deneyime sahip ve okul sporlarına her yıl katılan on beden eğitimi öğretmeni oluşturmaktadır. Çalışmada, nitel araştırma deseni içerisinde yer alan fenomenolojik yaklaşımlardan “Görüşme” yöntemi kullanılmıştır. Görüşme soruları, alanında uzman akademisyenlerin görüşleri doğrultusunda hazırlanmış ve yapılan görüşmeler ses kayıt cihazı ile kayıt altına alınmıştır. Daha sonra görüşme kayıtları deşifre edilerek metin haline getirilmiş ve kodlamalar yapılmıştır. Sonuç olarak bakış açısı kapsamında; katılımcıların okul sporları algısı, beklentileri ve mevcut durum ile ilgili görüşleri ele alınmıştır. Karşılaşılan sorunlar; katılım, okul yönetimi, veli profili, eğitim sistemi, iletişim ve ekonomik durum ana temaları altında incelenmiştir. Okul sporlarına katılım noktasında öğrencilerin istekli olduğu fakat çeşitli etkenlerden dolayı (veliler, sınavlar, akademik beklentiler) katılımın istenen seviyede olmadığı saptanmıştır. Okul yönetimlerinin, okul sporlarına yeterince destek sağlamadığı ve okul sporları ile ilgili tüm iş yükünün sadece beden eğitimi öğretmenlerinde olduğu görülmüştür. Öğrenciyi destekleyen ve yönlendiren veli oranının çok düşük olduğu ve bu durumun okul sporlarını olumsuz etkilediği belirlenmiştir. Mevcut eğitim sistemindeki ders yoğunluğunun spora katılımı olumsuz etkilediği ve beden eğitimi dersine ayrılan sürenin yetersiz olduğu anlaşılmıştır. Organizasyonlarda yetkililere iletilen sorunların çözümü noktasında yapılan çalışmaların yeterli olmadığı ortaya çıkmıştır. Faaliyetlerde önemli ekonomik sorunlar yaşandığı, sportif tesisler, araç-gereç ve ulaşım olanaklarının yeterli olmadığı saptanmıştır. Okul yönetimi ve velilerin sporu desteklemesi, profesyonel bir işletim ağının kurulması ve beden eğitimi öğretmenlerinin ekonomik olarak desteklenmesi önerilmektedir.

Anahtar sözcükler: Bakış açısı, Beden eğitimi öğretmeni, Okul sporları, Okul ve spor

ABSTRACT

PHYSICAL EDUCATION AND SPORT TEACHERS' PAINT OF VIEW ON SCHOOL SPORTS AND THE PROBLEMS ENCOUNTERED

İbrahim BAŞYİĞİT

Master's Thesis, Department of Physical Education and Sport

Supervisor: Assoc. Prof. Burak GÜRER

June 2018, 127 Pages

School sports are organisations which are organized in local, national, international and different age categories in accordance with the instructions of the international School Sports Federation (ISF). There are many studies in the international literature about school sports, but the work done this subject is limited in our country. The purpose of this research is to examine the views of physical education and sport teachers on school sports and to raise issues they face. The sample of the study comprises ten physical education teachers working in Malatya, having at least ten years of experience and participating in school sports every year in the study, the “interview” method was used for the phenomenological approaches included in the qualitative research design. Interview questions were prepared in line with the opinions of expert academicians in the field and interviews were recorded with voice recorder. Later on, conversation records were decrypted into texts and coded. Within the scope of view; participants' perceptions of school sports, their expectations and their views on the current situation are addressed. Problems encountered; participation, school management, parent profile, education system, communication and economic situation. It has been determined that students are willing to participate in school sports, but due to various factors (parents, exams, academic expectations) participation is not at the desired level. It has been seen that school administrations do not adequately support school sports and that all workloads related to school sports are only in physical education teachers. It has been determined that the proportion of parents who supported and guided the students was very low and that this affected the school sports negatively. It has been understood that the intensity of the lesson in the current education system has adversely affected the participation of the sport and that the time allocated to the physical education lesson is insufficient. It has become clear that the work done at the paint of solving problems conveyed to the authorities in the organizations is not enough. It has been determined that there are significant economic problems, sport facilities, equipment and transportation facilities are not sufficient. It is proposed that school management and parents support sport, establishment of a professional operation network and support physical education teachers economically.

Key Words: Paint of view, Physical education teacher, School sports, School and sport

1. GİRİŞ ve AMAÇ

Hareket etme isteği, insanın varoluğu ile başlayan ve hayat boyu ihtiyaç duyduğu olgular arasında yer almıştır (1). Tarih boyunca insanlar, en temel ihtiyaçlarını karşılamak için sürekli hareket etmiştir. Bu ihtiyaçlarını karşılarken beslenmek için avlanmış, avlarını yakalamak için koşmuş, suda hareket etmek için yüzmüş, ata binmiş, avlanmak ve korunmak için çeşitli aletler (ok, mızrak vb.) kullanmıştır. Bu da hareket etmenin aslında insanın doğasında olduğunu ve insan yaşamında son derece önemli bir yere sahip olduğunu göstermektedir (2).

Bireyin hareket etmesi, hem kendisi hem de çevresi için önemli bir yere sahip olduğu gibi tıpkı dil gibi insanın çevresiyle iletişim kurduğu kendini anlattığı ve yaşantısını gerçekleştirdiği bir araçtır (3). Hareket etmenin insan hayatında bu denli önemli bir yere sahip olduğu düşünöldüğünde yapılan bu hareketleri, zamanla belirlenmiş kurallar çerçevesinde bilinçli bir şekilde yapma ihtiyacı kaçınılmaz hale gelmiştir (1).

Hareketin yanı sıra insanlar, toplum içerisinde ve yaşadığı çevrede hayatını idame ettirebilmek için çeşitli bilgilere ve becerilere de gereksinim duymaktadır. Söz konusu bilgi ve beceriler ise insanlara eğitim faaliyetleri ile kazandırılabilir (2).

Çağdaş eğitimde, fiziksel eğitim önemli bir yere sahiptir. Okullarda fiziksel eğitimin verildiği dersler beden eğitimi ve spor dersleridir. Bu derslerin de amacına ulaşabilmesi için uygun araç, gereçlerle ve uygun ortamlarda yapılması önemlidir. Ayrıca dersin uygulayıcısı olan beden eğitimi ve spor öğretmenleri, bu dersin öğrencilere katkılarının bilinciyle, spora ile ilgili farkındalık oluşturmali ve öğrencilerin erken yaşlarda spor alışkanlığı kazanması yönünde çaba göstermelidir (4).

Spor, bireylerin sosyal hayata katılmasını ve daha dinamik olmasını sağlayan ve sosyal boyutu ön planda olan bir etkinliktir. Günümüzde sporun kolektif boyutu göz önünde bulundurulduğunda, spor yapan ve spor ile ilgilenen bireyler, sportif faaliyetler aracılığıyla farklı insanlarla iletişim kurmakta ve sosyalleşmektedir. Ayrıca sporun, bireyin iç dünyasından sıyrılarak farklı ortamlarda ve farklı insanlar ile etkileşim

halinde olmasını saęlayan, farklı dűşűncelerden, inançlardan insanları bir araya getiren ve bu sayede insanlar arasında bir nevi kűltűrleşme ortamı oluşturdűęű sűylenebilir (5). Kűltűrleşme; *“Birbirinden farklı iki kűltűrűn çeřitli şekillerde temas etmesiyle alışveriş içine girmeleri, bu alışveriş sonucunda birbirinden alıp verdikleri űğelerin giderek birbirine karışması ve kűkenlerinin bilinemez hale gelmesiyle ortaya çıkan bir sűretir.”* (6). Bu yűnű de sporun, sosyal kaynaşmayı saęlayan bir araç olduğunu gűstermektedir (5).

Fox ve ark. (2010) tarafından yapılan araştırmada, çocukların disiplin sorunlarının özűműnde, okul başarıları ile ilgili endişe duyulması durumunda ve sistemli çalışma alışkanlığı kazandırılmak istendiğinde uzmanlar tarafından spor eğitiminin űnerildięi belirtilmektedir (7).

Uzmanların űnerdięi bu spor eğitimine okullarda uygulanan okul sporları faaliyetleri de dahil edilebilir. Okul sporları; çocuklar için sportif hayatın başlangıcı olabildiği gibi aktif olarak spor hayatı devam etmese bile erken yaşlarda sporla tanışmaları açısından űnemli bir fırsat olabilmektedir. Çocukların okul sporlarına katılmaları sosyal, fiziksel, zihinsel ve ruhsal gelişimlerinde de űnemli rol oynamaktadır (8).

Ayrıca okul sporları, űęrencilere dűzenli ve programlı çalıřma alışkanlıęı kazandırdıęı gibi, yetenekleri doęrultusunda ilerlemelerine de imkan veren organizasyonlardır. űęrencilerin, sportif anlamda kazanmıř olduęu bilgi, beceri ve birikimler boř zamanlarını daha faydalı bir şekilde deęerlendirerek kűtű alışkanlıklardan korunmasını saęlamaya yardımcı olacaktır. Bireyin kendine gűven duygusunu geliřtiren, toplumsal kurallara uyumunu kolaylařtıran, birlik ve beraberlik duygusunu űn plana çıkaran űnemli faaliyetlerdendir (9).

Uluslararası literatűrde okul sporları, ders dışı etkinlikler ve sportif aktiviteler ile ilgili pek çok çalışma bulunmaktadır (10, 11, 12, 13). Bununla birlikte űlkemizde bu konudaki bilimsel çalışmaların sayısı oldukça sınırlıdır (1, 8). Araştırmacının MEB bűnyesinde beden eğitimi ve spor űęretmeni olarak okul sporlarına katılıyor olması ve organizasyonda çeşitli sorunlar ile karşılaşması, araştırmaya konusunun seçilmesinde belirleyici etken olmuştur.

Günümüzde okul sporlarının öğrencilerin fiziksel, zihinsel, sosyal, psikolojik vb. birçok yönden gelişimlerine katkı sağladığı, eğitim sisteminde önemli bir yere sahip olduğu bilinmektedir (1, 13, 14, 15). Buna rağmen beden eğitimi ve spor öğretmenleri okul sporlarına katılımda çeşitli sorunlar ile karşı karşıya kalmaktadır (1).

Buradan hareketle yapılan araştırmada, Milli Eğitim Bakanlığı bünyesinde görev yapan beden eğitimi ve spor öğretmenlerinin;

- Okul sporlarına bakış açıları,
- Okul sporları organizasyonlarında karşılaştıkları sorunlar ele alınmıştır.

Araştırma sonucunda okul sporlarında karşılaşılan sorunların belirlenmesi amaçlanmıştır. Ayrıca bu alanda çalışma yapacak araştırmacıların başvurabileceği bir kaynak olması bakımından yapılan araştırma önem arz etmektedir.

2. GENEL BİLGİLER

2.1. Eğitim

Eğitim (education) sözcüğünün kökü Latince olup “educare” ve “educere” sözcükleri ile aynı anlama gelmektedir. “Educare”, öğrenen bireye özel bir beceriler kazandırma amacıyla çalıştırmak ve sonucunda bir belge (diploma, sertifika vs.) ile süreci tamamlamak anlamında kullanılan bir sözcüktür. “Educere” ise kişiye yetkinlik kazandırmak, kendinin ve çevresinin farkına varmasını sağlamak, birey olarak fikirleri, becerileri izlemek ve geliştirmek anlamına gelmektedir (16).

Geçmişten günümüze eğitim, insanların ihtiyaç duyduğu olgulardan biri olmuştur. Zaman içerisinde insanların yaşam şartlarının yanı sıra ilgi ve ihtiyaçları sürekli değiştiğinden, insanların eğitim ihtiyacı da sürekli değişim halinde olmuştur. Yani eğitim, toplumsal şartlara ve ihtiyaçlara göre, bireyin topluma kazandırılmasının yanı sıra, bireyde meydana gelmesi istenen değişimlerin hal ve hareketlerine yansımaları hedef alarak şekillenmiştir (17).

İnsanlar, yaşamları boyunca kendilerini yetiştirmeye ve sürekli olarak sosyal ve fiziksel bir çevre içerisinde bulunmaya ihtiyaç duyarlar. Yer aldığı bu çevrelerde yaşamını sürdürebilmek ve bulunduğu toplumun bir parçası olabilmek için çeşitli bilgi ve becerilere sahip olması gerekmektedir. İnsanların söz konusu bilgi, beceri ve davranışları kazanması da eğitim faaliyetleri ile mümkün olabilmektedir (2).

Ereş (2008)’e göre eğitim kavramı, “*Türkçede eğmek fiilinden türetilmiş olup bükmek, uygulamak, öğretmek, yetiştirmek, yönlendirmek, terbiye etmek, talim etmek gibi anlamlara gelmektedir*” (18).

Eğitim bireyin doğumu ile başlayan ölümüne kadar varlığını sürdüren bir olgu olmakla birlikte aile, çevre, okul, arkadaş, öğretmen gibi farklı boyutların tamamını içine alan ve birçok tanımla yapılabilen bir kavramdır (19). Bununla birlikte en kapsamlı tanım; insanların toplumsal normları, inançları ve yaşam tecrübeleri edinmesinde etkili olan ve

bütün sosyal yaşantıları içine alan, bireyin toplumsal değeri olan davranış biçimlerini (beceri, yetenek) geliştirme süreçlerinin tümüdür (19).

Eğitim, bireyde var olan yetenekleri ortaya çıkarmanın ve geliştirmenin yanı sıra bireyi topluma faydalı bir şekilde fiziksel, zihinsel ve ahlaki olarak yetiştirmeyi amaçlayan değişim sürecidir (2). Eğitimin birçok tanımı bulunmakla birlikte (2, 17, 20) bütün tanımların ortak bir noktada buluştuğu görülmektedir. Bu ortak nokta ise, süreç içerisinde bireyde davranış değişikliği oluşturmaktır. Her disiplin, kendi çalışma alanı içerisinde bireyde davranış değişikliği oluşturmayı hedeflemektedir. Söz konusu davranış değişikliğini bireyi bilişsel ve fiziksel bir biçimlendirme sürecinden geçirerek ortaya çıkarmaktadır (20). Eğitim, çeşitli boyutlar altında incelenmektedir. Bunlar;

Bir olay, bir eylem, bir süreç olarak eğitim;

- Bireyin kendisi ya da başkası üzerinde kasıtlı ve istendik olarak değişim sağlama sürecidir.
- Toplumların eğitim, kültür kalıtlılarının aktarılma sürecidir.

Bir sonuç ya da ürün olarak eğitim;

- Yaşamın herhangi bir aşamasında, o ana kadar edinilen davranışların tümü ya da birikimi demektir. Bu bakımdan eğitim, yeteneklerin ortaya konması ve geliştirilmesi anlamına gelir.
- Toplumlar, eğitim ile kendi kültürünü korur ve sürekliliğini sağlar (19).

2.1.1. Eğitimin Amaçları

Eğitimin işlevsel ve çok yönlü bir süreç olması, eğitime toplumsal ihtiyaçlara cevap verme sorumluluğu yüklemektedir. Bu sorumluluk, eğitimin çok iyi örgütlenmiş bir sistem olmasını gerektirmiştir. Ayrıca bireyleri hedeflerine uygun olarak yetiştirmeyi sağlayan bir disiplin olmasını da kaçınılmaz hale getirmiştir. Eğitim, hem işlevlerini eksiksiz olarak yerine getirebilmeyi, hem de alanda uzmanlaşmayı hedeflemektedir (20).

Eğitimin amacı, insanlara istendik davranışlar kazandırmak olduğu gibi, bireyleri bulunduğu toplumun uyumlu bir üyesi haline getirmek ve onları çağın gerektirdiği bilgi ve becerilerle donatmaktır. Bu amaçlar üç genel başlık altında toplanmıştır. Bunlar;

a) Uzak amaçlar: Eğitimin en genel hedefleri olup, ülke politikasını ve felsefesini yansıtan hedeflerdir. Örneğin; Türkiye'nin eğitim politikası, sağlık politikası vb. (21).

b) Genel amaçlar: Genel amaçlar, toplumsal ve siyasi ideallerinin eğitim alanına yansımaları olarak ifade edilebilir. Ulaşılması daha zor ve uzun zaman alan uzak hedeflerin daha somut ve ulaşılabilir kılınması amacıyla Türk Eğitim Sisteminin temel ilkelerine dayanarak eğitim ve öğretimin uzak amaçlarını gerçekleştirmek üzere tespit edilen yazılı amaçlara genel amaçlar denir. Yani genel amaçlar, bir eğitim düzeyinin ya da okulun hedefleri olarak tanımlanabilir. Örneğin; Kurugöl Ortaokulu'nun hedefleri, Malatya Anadolu Lisesi'nin hedefleri vb. (21).

c) Özel amaçlar: Belli bir ders ya da disiplin için hazırlanmış, öğrenciye kazandırılmak istenen davranışları içeren hedeflerdir. Genel hedeflere göre daha dar kapsamlı ve ayrıntılı hedeflerdir. Örneğin; Spor ve Fiziki Etkinlikler dersinin hedefleri, Fizyoloji dersinin hedefleri vb. (21). Özel amaçlar, Türk Eğitim Sisteminin temel ilkelerine dayanarak eğitim ve öğretimin genel amaçlarını gerçekleştirmek üzere tespit edilmekte ve uygulanmaktadır (22).

Selçuk (2010)' a göre eğitim:

- Bireye iletişim becerileri kazandırarak duygu, düşünce ve ihtiyaçlarını çevresi ile paylaşabilme kabiliyeti kazandırmalıdır.
- Kişinin toplumsal hayatta kendine yer edinebilmesi için çevresiyle olumlu ilişkiler kurmasını sağlamalıdır.
- Kişiyi toplumun ortak amaçları doğrultusunda çevresi ile işbirliği halinde hareket edebilme gibi özellikler kazandırmalıdır.
- Bireyin öz bakımını yapabilmesini, kendisinin ve çevresindekilerin sağlığını koruyabilmesini yani kişide sağlıklı yaşamın gerekleri konusunda farkındalık yaratmayı amaçlamaktadır (2).

2.1.2. Eğitimin İşlevleri

Eğitimin işlevi, öğrencilere sadece bazı bilgi ve beceriler kazandırmak değildir. Aynı zamanda bireyin her yönüyle ve sürekli olarak gelişmesini sağlamaktır. Ayrıca öğrencilerin aktif, üretken, topluma uyum sağlayan, mutlu ve kendini gerçekleştirmiş bireyler olarak yetişmelerini sağlamaktır (8).

İşlevi açısından eğitim, sürekli değişim göstererek günümüzdeki halini almıştır. Günümüzde eğitimin temel işlevinin bireyleri fiziksel, duygusal ve toplumsal yönleri ile bir bütün olarak yetiştirmek olduğu bilinmektedir. Modern eğitim anlayışına göre; eğitimin amacına ulaşabilmesi için kişiye, zihinsel ve sosyal eğitimin yanında fiziksel eğitimin de verilmesi gereklidir (1).

2.1.2.1. Bireysel Açıdan Eğitim

Modern dünyada toplumdan daha çok birey önemli görülmektedir. Toplumlar, bireylerin bir araya gelmesiyle meydana gelmekte olup bireyin gönencinin gerçekleşmesi ile toplum gönencinin de gerçekleşeceği düşüncesi önem kazanmaktadır (23). Göneng; refah seviyesi yüksek, rahat bir şekilde yaşamak anlamına gelmektedir (24).

Kişisel gönencin ön koşullarından biri de kişinin öz gerçekleştirim ihtiyaçlarının yerine getirilmesidir (23). Öz gerçekleştirim; *“Kişiliğin bütün yönlerinin dengeli ve uyumlu biçimde gelişmesidir”* (25). Öz gerçekleştirimini sağlamış birey, becerileriyle yaşadığı toplum arasında bir uyum algılar. Söz konusu bu uyumun ortaya çıkması için kişinin tüm yönlerinin(zihinsel, fiziksel, duygusal) bir bütün olarak geliştirilmesi gerekmektedir. Bireyin bu şekilde çok yönlü gelişimi ancak öğrenci merkezli bir eğitim ile mümkündür. Öğrenci merkezli eğitimde, bireye ilgi ve yetenekleri doğrultusunda eğitim verilir. Ayrıca öğrencinin kendi alanını kendi belirlediği ve istediği alanlarda kendini deneyebildiği alternatifler sunulur (23).

Türk Milli Eğitim Sistemi'nin amaçlarından biri de farklı derslerle öğrencileri bütün yönleriyle geliştirmektir. Ancak eğitim sisteminde bu derslerin birçoğunun her aşamada zorunlu olması, çocuğun yeteneğinin ve ilgisinin olmadığı alanlarda zorlanmasına neden olmakta ve öğrencinin okuldaki uzaklaşmasına yol açabilmektedir (23).

2.1.2.2. Toplumsal Açıdan Eğitim

Sağ (2003)'a göre toplum, ortak bir kültürü kabul etmiş, belli bir coğrafi bölgede yaşayan ve kendi kendinin devamlılık sürecini sağlayabilmiş ilişkilerin tamamıdır (26). Bütün toplumlar, çocuklarının sosyal bireyler olmasını ve böylece kültürlerinin sürekli olmasını sağlamak ister. Modern toplumlarda, çocuk üzerindeki bu sosyalleşme görevini büyük ölçüde okullar üstlenmektedir. Bu sayede toplumun geleceği denetim altına alınmak amaçlanmaktadır. Okullardaki toplumsallaştırma sürecinde, çocuk arkadaşları ve öğretmenleri ile sürekli iletişim halindedir. Bu etkileşim süreci ile çocuk kültürü öğrenmektedir. Çocuk açısından bakıldığında, bu sürece bir bakıma toplumsal öğrenme süreci denilebilir. Toplumsal öğrenme süreci üç şekilde gerçekleşebilir (23).

Bunlar:

- Ödül ve ceza yoluyla öğrenme
- Taklit yoluyla öğrenme
- Didaktik öğrenme

Ödül ve ceza yoluyla öğrenme sürecinde, verilen ödüller ve cezalar gerçek ya da sembolik olabilir. Örneğin; çocuğa hoşuna giden bir hediye almak kadar hoşuna gidecek bir söz söylemek veya öpmek de bir ödüldür. İstenmeyen davranış sonrası çocuğu dövmek kadar, hoşlanmayacağı bir söz söylemek veya sevdiği bir şeyden mahrum bırakmak da bir ceza çeşididir. Bu süreçte ödül ile pekiştirilen davranışları tekrar etme sıklığı artarken, cezaya neden olan davranışlarda azalma olmaktadır (23).

Taklit yoluyla öğrenmede, çocuk öğretmenini takip ve taklit ederek yazı yazmayı, arkadaşlarını gözlemleyip taklit ederek, çeşitli oyunlar öğrenir. Doğumundan itibaren çocuk, çevresindeki insanların hareketlerini gözlemler ve benzer durumlarda çocuğun davranışları bu hareketleri taklit ederek şekillenir. Taklit edilen kişiler, çocuk için birer modeldir. Bu modeller yaşamının ilk yıllarında aile bireyleri, daha sonra öğretmeni, arkadaşları ya da tanınmış insanlar olabilir (23).

Ural (2008), didaktik öğrenmeyi “*otorite konumundaki bir birey ya da bir konuda uzman olan birinin çocuğa ne yapacağını ve nasıl yapacağını söylemesi anlamına gelen bilgi verici öğrenme yolu*” olarak tanımlamıştır. Bu öğrenme biçiminin okullarda

ağırlıklı olarak kullanıldığı söylenebilir. Didaktik öğrenmede, öğretmenin çocuğa model olabilmesi ve bilgi verici öğrenme ile ödül ceza uygulamalarını ile birlikte kullanması gerekir. Bu öğrenme sürecinin başarılı olabilmesi için öğretmenin anlattıkları ile davranışlarının tutarlı ve uyumlu olması gereklidir (23).

2.1.2.3. Ekonomik Açıdan Eğitim

Eğitimin işlevlerinden ekonomik işlevin bireyler üzerinde iki ayrı görevi vardır. Bunlar; bireylerin üretici ve bilinçli tüketici olarak yetiştirilmesini sağlamaktır (23).Toplumların üretim olmadan yaşamlarını sürdürebilmesi mümkün değildir. Ekonomisi güçlü olan toplumların, diğer toplumlar nezdinde saygınlığının ve toplum fertlerinin refah seviyelerinin üst seviyede olduğu bilinmektedir. Günümüzde üretimi sağlama anlamında uygun bireylerin yetiştirilmesi eğitim ile mümkündür (23). Eğitimin bu işlevi çerçevesinde ihtiyaç duyulan bu donanımlı bireyleri (teknik elemanlar, memurlar) yetiştirecek kurumlar ise okullardır (26).

Ekonomik işlevin bir diğer görevi de bilinçli tüketici olan bireyler yetiştirmektir. Günümüzde toplumun ihtiyaçları giderek artmaktadır. İnsanlar bir yandan üretim yaparken bir yandan da ürettiklerini tüketme eğilimindedirler. Oysa bir toplumun kalkınması ve varlığını sürdürebilmesi için tükettiğinden daha fazla üretmesi gerekmektedir. Bireylere bilinçli tüketim yapmanın önemini kavrayacakları öğretim etkinliklerini sunacak kurumlar da yine okullardır (23).

2.1.2.4. Siyasal Açıdan Eğitim

Eğitimin siyasal işlevinin genel amacı bireyi, haklarının ve sorumluluklarının farkında olan, kanunlara ve siyasal düzene uyan iyi bir vatandaş olarak yetiştirmektir. Toplumlar varlıklarını devam ettirebilmek için birey ile siyasal düzen arasındaki ilişkiyi düzenlemek zorundadır. Başka bir deyişle, bireyleri siyasal düzene bağlı olarak yetiştirerek bir arada tutmak mümkün olacaktır. Toplumlar, bireylere vatandaşlık eğitimi kapsamında ulusal değerlerini (bayrak, milli marş, ulusal bayramlar) öğretmek toplum bilinci oluşturmaya amaçlar. Bu eğitim de yine okullar aracılığıyla verilmektedir (23).

Demokratik toplumlarda toplumu oluşturan bireyler, demokrasiyi özümsemiş, yurttaşlık görevlerinin farkında olan, ülke sorunlarına ilgili yani siyasal açıdan etkin olarak yetiştirilmek amaçlanmaktadır. Toplumun siyasal olarak bilinçli yetiştirilmesi, ulusal ve küresel anlamda yaşanan sorunlara duyarlı ve sorunlar üzerine düşünebilmeyi sağlayacaktır. Okullarda uygulanan demokratik uygulamalar(sınıf başkanı seçmek, sosyal kulüp seçimleri) yetişen nesillerin demokrasiyi öğrenmeleri açısından önemlidir. Toplumu yöneten ve yönetimde söz sahibi olan kişilerin okullarda yetiştiği düşünülürse, ülkeyi yöneten bireylerin niteliği ile eğitim kurumlarının ve eğitimin niteliği birbiriyle doğrudan ilişkilidir (23).

Uras'a göre (2008); *“eğitim kurumları üst düzeyde nitelikli bir eğitim veremiyorlarsa, gelecekte o toplum yeterli niteliklere sahip olmayan bireyler tarafından yönetilecek demektir. Bu da, eğitim kurumlarının toplumsal gelecek üzerinde ne denli önemli olduğunu ortaya koymaktadır”* (23).

2.1.2.5. Fiziksel Eğitim

Fiziksel eğitim boyutundan bakıldığında okullarda beden eğitimi ve spor dersi, eğitimin tamamlayıcısı olma özelliğine sahiptir. Beden eğitimi derslerinde yapılan fiziksel aktiviteler ile çocuklar karşısındakine saygı göstermeyi öğrenmektedir. Bu özelliği ile beden eğitimi çocukların saldırganlık duygusunu azaltmakta ve kurallara uymayı öğrenmektedir. Böylece toplumsal kurallara uymayı da öğrenen daha uyumlu bireyler olarak toplumda yerlerini almalarını sağlamaktadır (2).

Eğitim bireyi her yönüyle geliştirmeyi amaçlayan çok yönlü bir süreçtir (8). Fiziksel eğitim çerçevesinde beden eğitimi ve spor dersleri aracılığıyla temel spor eğitiminin verilmesi, sportif açıdan yetenekli öğrencilerin tespit edilerek ülke sporuna kazandırılması ve uluslararası alanlarda başarılar elde edecek yetenekli öğrencilerin uygun alanlara yönlendirilmesi sağlanmaktadır. Ülkede sporun temelinin atıldığı okullarımızda, söz konusu sportif faaliyetlerin verimli bir şekilde yapılabilmesi için uygun bir spor ortamının olması gereklidir (27).

Öğrencilerin fiziksel gelişimlerine katkı sağlamak beden eğitiminin en önemli hedeflerinden biridir. Hareket etmek doğumundan itibaren insanların doğasında var olan

bir olgudur. İnsanlar hareket etmek için kaslarını ve iskelet sistemini kullanır. Aynı zamanda iskelet ve kas sisteminin gelişmesi için de hareket etmeye ihtiyaç vardır. Buradan hareketle insanların kemik ve kas gelişimi açısından fiziksel etkinlik yapmanın zorunlu olduğu bir gerçektir (28).

Düzenli fiziksel etkinlik yapmak, iskelet ve kas sisteminin gelişimine katkı sağlamanın yanı sıra solunum ve dolaşım sistemini de destekleyerek bireyin genel anlamda fiziksel gücünü arttırmaktadır. Ayrıca aşırı kilolara karşı da koruyucu etkisi göstermekte ve kişiye anatomik olarak duruş güzelliği kazandırmaktadır. Bu özelliği ile spor bireyi toplum içerisinde aşağılık duygusundan kurtararak özgüvenini arttırmaktadır (29).

2.1.3. Türkiye’de Eğitim Sistemi

Cumhuriyetin ilanından sonra özellikle 1930’lu yıllarda eğitimin kalkınmaya katılması için çalışmalar başlamıştır. Bir yandan Kurtuluş Savaşı’nın getirdiği yıkımdan, diğer yandan da dünyayı saran ekonomik bunalımın etkilerinden kurtulmak için eğitim, gerekli insan gücünün yetiştirilmesinde işe koşulmuştur. Bu amaçla ülke genelinde Köy Enstitüleri, Kız Sanat Enstitüleri ve Erkek Sanat Enstitüleri açılmıştır. Bu enstitüler dünya genelinde takdir gören ve örnek alınan eğitim kurumları olmuştur (22).

Türk eğitim sisteminde yaşanan değişme ve gelişmeler toplumsal, siyasal ve ekonomik alanlardaki gelişmelere bağlı olarak ortaya çıkmıştır. Bunun yanında eğitimdeki gelişmeler de toplumsal, siyasal ve ekonomik alanlardaki gelişmeleri etkilemiştir (22).

Türkiye’de Milli Eğitimin genel amacı bireylerin;

- Türk milletinin milli, ahlaki, insani, manevi ve kültürel değerlerini benimseyen, koruyan ve sürekli ileriye taşıyan
- Vatanını ve milletini seven ve yüceltmeye çalışan,
- Türkiye Cumhuriyetine karşı görev ve sorumluluklarını bilen ve bunları davranış haline getiren
- Fiziksel, zihinsel, ahlaki yönden dengeli ve gelişmiş bir karaktere sahip olan
- Özgür ve bilimsel düşünme gücüne, geniş bir dünya görüşüne sahip, insan haklarına saygılı, girişimci, yaratıcı ve verimli vatandaşlar olarak yetişmelerini sağlamaktır (22).

Böylece bir yandan toplumun refahını arttırarak, öte yandan milli birlik ve beraberlik içerisinde sosyal, kültürel ve ekonomik kalkınmayı sağlamak ve nihayet Türk milletini çağdaş uygarlık düzeyinin üzerine çıkarmak amaçlanmaktadır (22).

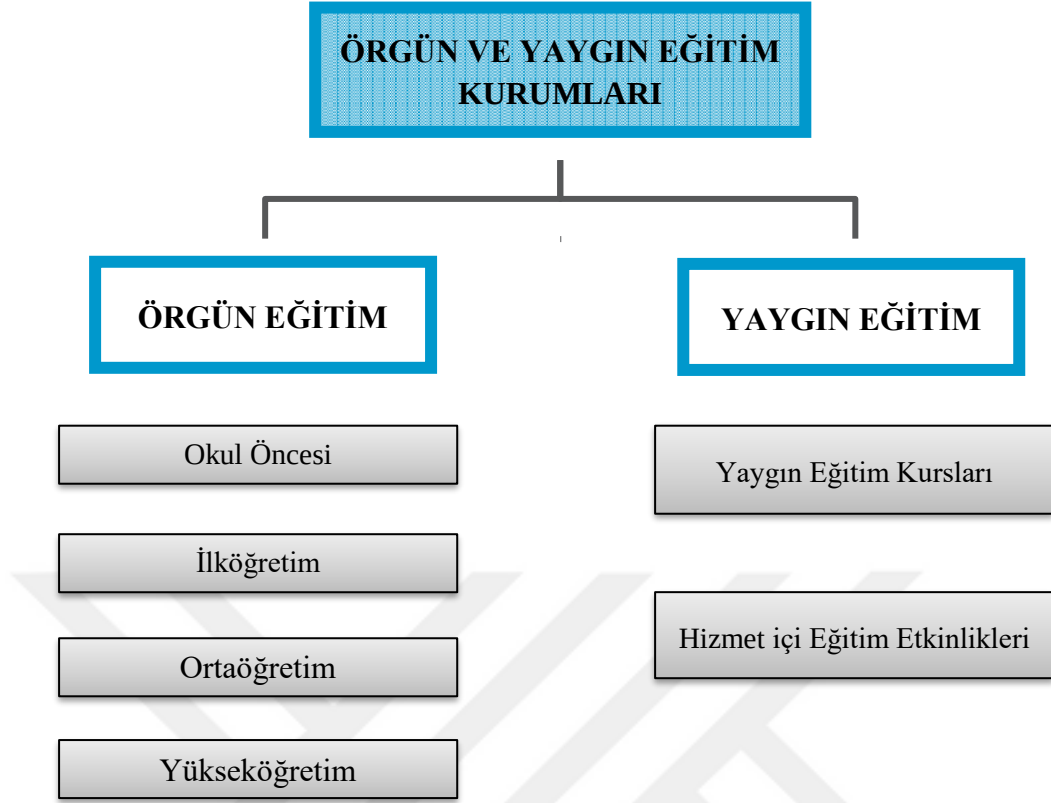
2.1.3.1. Türk Eğitim Sisteminin Genel Yapısı

Milli Eğitim Sistemi, 1739 sayılı Milli Eğitim Temel Kanunu ile eğitim, örgün ve yaygın eğitim olmak üzere iki ana bölüme ayrılmıştır:

a) Örgün Eğitim: Belli bir yaş grubundaki ve aynı seviyedeki bireylere, okul çatısı altında, amaca göre hazırlanmış programlarla yapılan düzenli eğitim faaliyetleridir.

b) Yaygın eğitim: Milli eğitimin genel amaçlarına ve ilkelerine uygun olarak, örgün öğretim sisteminin herhangi bir kademesinde bulunan, örgün öğretime hiç girmemiş veya bu kademedен ayrılmış vatandaşlara örgün öğretimin yanında ya da dışında;

- Okuma ve yazma öğretmek, eğitim- öğretim eksikliklerini tamamlamaları için sürekli eğitim olanağı sağlamak.
- Bilimsel ve teknolojik gelişmeler ile birlikte ekonomik, sosyal ve kültürel hayata uyumlarını kolaylaştırmak.
- Milli kültürü ve değerleri koruyucu ve benimsetici ve geliştirici eğitim faaliyetleri yapmak.
- Ekonominin gelişmesine paralel olarak istihdam politikasına uygun meslekler edinmelerini sağlayıcı eğitimler vermek.
- İstihdam edilmiş bireylere mesleki gelişimleri amacıyla gerekli bilgi ve becerileri sağlayıcı etkinlikler yapmak.
- Sağlıklı yaşam bilinci oluşturmak ve yaşam standartlarını yükseltici bilgiler vermek.
- Serbest zamanları faydalı bir şekilde değerlendirme açısından bilinçlendirici eğitim faaliyetleri yapmaktır (22).

Şekil 2.1: Türk Eğitim Sisteminde Örgün ve Yaygın Eğitim Kurumları (22)

2.2. Beden Eğitimi

Beden Eğitimi, Fiziksel hareketlerin planlı bir gelişme doğrultusunda yaşantıya dönüştürülmesidir (30). Beden Eğitimi ve Spor, insanları ruhsal ve bedensel olarak olgunlaştıran ve geliştiren aynı zamanda minimum yorgunluğa karşılık maksimum fayda sağlayan jimnastik, spor ve oyun faaliyetlerin tümü olarak tanımlanabilir (30).

Şahin (2006) beden eğitimini, insanı oluşturan fiziksel, ruhsal ve zihinsel özelliklerin, kişiden yaşı ve genetik kapasitesi doğrultusunda maksimal verim alınabilmesi amacıyla oyun ve fiziksel aktiviteler yoluyla yapılan etkinliklerin tamamı şeklinde tanımlamıştır (31). Farklı olarak Tamer ve Pulur (2001) beden eğitimini, insanların fiziksel etkinliklere katılması yoluyla davranışlarında(fiziksel, zihinsel, sosyal), hedeflere uygun bilinçli olarak değişim oluşturma süreci olarak tanımlamıştır. Daha kısa bir ifadeyle beden eğitimi, bireyin fiziksel aktiviteler aracılığıyla eğitilmesidir (32).

Beden eğitiminin doğasındaki öğrenme ortamı, öğrencilerin amaçlanan değerleri kazanmaları için güçlü bir eğitim ortamı sunmaktadır. Milli Eğitim Bakanlığı (MEB) Beden Eğitimi ve Spor dersi Öğretim Programı sporun yanı sıra evrensel, millî, manevi ve ahlaki değerleri de doğrudan ele almaktadır. Programın genel yapısı içinde adalet, arkadaşlık, estetik, eşitlik, paylaşma, sevgi, duyarlılık, güven, özgürlük, sabır, sorumluluk, çalışkanlık, dürüstlük, saygı, vatanseverlik ve yardımseverlik değerleri de öne çıkmaktadır (33).

2.3. Spor

Spor; yapan açısından kazanmaya dönük, fiziksel, zihinsel ve teknik bir çaba, izleyenler açısından heyecan ve estetik duygusu kazandıran bir süreç. Genel bütünlüğü içerisinde ise anatomi, fizyoloji, ortopedi, biyomekanik, psikoloji gibi bilim dallarının yardımı ile gelişen, sürdürülen bir bilimsel olgudur (30).

Bir başka tanımda ise spor; ferdin tabi çevresini, beşeri çevre haline getirirken elde ettiği kabiliyetleri geliştiren belirli kurallar altında araçlı veya araçsız, bireysel veya grupla yaptığı, kişiyi sosyalleştiren ruhsal ve fiziksel olarak geliştiren rekabete dayanışmaya dayalı kültürel bir olgudur (30).

Günümüzde spor, insan hayatı üzerinde etki alanını giderek arttırmakla birlikte toplumdaki yeri ve önemi açısından her geçen gün daha da önemli hale gelmektedir. Bireysel anlamda spor yapan insanlar, fiziksel ve zihinsel yetenekler bakımından gelişim göstermektedir. Toplumsal yönü itibariyle de bireyler arası sosyal bağları güçlendirdiği ve bireyi sosyalleştirdiği bilinmektedir. Ayrıca spor bireysel ve toplumsal faydalarının yanı sıra yapılan spor tesisleri ile kişiye ekonomik kazanç sağlayan ve insanlara yeni istihdam alanları açabilen endüstriyel bir sanayi dalı olarak da karşımıza çıkmaktadır (34).

Yapılan araştırmalar, sportif etkinliklerin bireyin kişilik yapısını geliştirdiğini, beden ve ruh sağlığını iyileştirdiğini ve bireyin olumlu davranışlar geliştirmesinde önemli katkılarının olduğunu göstermektedir (35, 36, 37).

Spor kavramı, literatürde farklı amaçlar için yapılan fiziksel aktiviteler olarak tanımlanmakla birlikte, eğitimde bir araç ve eğitimin ayrılmaz bir parçası haline gelmiştir. Özellikle çocuklara kazandırılmak istenen davranışların birçoğu çeşitli eğitsel oyunlar aracılığıyla verilmektedir. Okul çağında da eğitim öğretim etkinliklerinde çocuklara disiplin, işbirliği ve bazı ahlaki değerler oyun ve spor ile kazandırılmaktadır. Çocukların spor ile erken yaşlarda tanışması ve sporu benimsemesi hayatlarının her aşamasında sporunda olmasını sağlayacak ve bu sayede spora önem veren, spor bilinciyle yetişen ve spora vakit ayıran nesiller yetişecektir (1).

2.4. Beden Eğitimi ve Spor

Beden eğitimi ve spor terimleri birbirinin tamamlayıcısı ve birlikte değerlendirilmesi gereken iki kavramdır. İnsanı, fiziksel ve ruhsal olarak sağlıklı hale getirmenin yanında güçlü bir iradeye sahip olmasını sağlamak beden eğitimi ve sporun temel amaçlarındandır. Aynı zamanda beden eğitimi ve spor bireyin yeteneklerini, kapasitesini, sporculuk özelliklerini ve yaratıcı düşünme becerilerini harekete geçiren önemli bir alandır (9).

Beden eğitimi ve spor kavramları arasındaki fark şu şekilde ifade edilebilir: Beden eğitimi; bireyin beden ve ruh sağlığının geliştirilmesi amacı ile yapılan hareketlerin tümüdür. Spor ise; bireyin beden ve ruh sağlığının geliştirmesi ile birlikte belli kurallara dahilinde rekabet, mücadele etme, heyecan duyma, yarışma ve üstün gelme amacını içerir. Yani sporda, beden eğitiminden farklı olarak rekabet ve yarışma faktörleri ön planda çıkmaktadır (30).

Ayrıca, medya ve basın yayın organlarının spora yaklaşımı, insanların günlük hayatın stresinden kurtulma, vücutlarını formda tutma çabaları ve en önemlisi sporda kazanılan uluslararası başarılar, toplum nezdinde sporu daha önemli bir konuma getirmiş ve spora güncel bir boyut kazandırmıştır (38).

2.5. Beden Eğitimi ve Sporun Önemi

Türkiye Cumhuriyeti'nin ilk yıllarından itibaren okullarda beden eğitimi alanında yetişmiş eğitimcilere ihtiyaç olduğu anlaşılmış ve bu konuda bazı girişimler yapılmıştır.

1926 yılında dönemin Maarif vekili (Milli Eğitim Bakanı) Mustafa NECATİ tarafından Çapa Kız Öğretmen Okulu bünyesinde devlete ait ilk Beden Eğitimi Öğretmeni Yetiştirme Kursu açılmıştır. Kursun sorumluluğuna Selim Sırrı TARCAN getirilmiştir. Bu kurslarda yetişen beden eğitimi öğretmenleri yeni nesillere fiziksel aktiviteler yaptırmakta, spor dallarını tanıtmakta ve sporun ülkeye tanıtımında önemli görevler üstlenmekteydi (39).

Aktif yaşamın devamı için beden eğitimi ve spor önemli bir yere sahiptir. Spor ile ilgili kültürel mirasımız da sporun önemli boyutlarından biridir. Geleneksel sporlarımız, tarihimizde sporun gelişimine katkı sağlayan sporcularımızın başarıları ve olimpiyatlar söz konusu kültürel mirasımız içerisinde değerlendirilebilir. Okullarda öğrencilerin bu bilinçle yetiştirilmesi genel olarak eğitimin amaçlarına ulaşması konusunda önemli katkılar sağlamaktadır. Bu nedenle Milli Eğitim Bakanlığı öğretim programında “*kültürel birikimimiz ve değerlerimiz*” alt öğrenme alanına da yer vermektedir (40).

Ayrıca Milli Eğitim Bakanlığına göre beden eğitimi ve spor derslerinin amacı, çocukların yaşam boyu kullanacakları fiziksel becerilerini, aktif ve sağlıklı yaşam şartlarını, kavram ve yöntemleri ile birlikte öz yönetim becerileri ile birlikte sosyal ve zihinsel becerilerini geliştirmek suretiyle bir üst eğitim kademesine hazırlamaktır.

Okul öncesinden başlayarak ortaöğretim kademesinin sonuna kadar devam eden bu süreçte beden eğitime ve spora katılım; çocukların fiziksel, zihinsel, duygusal ve sosyal yönden gelişmelerinde önemli bir yere sahiptir. Bu süreç içerisinde Beden Eğitimi ve Spor derslerinden öncelikli olarak beklenen; öğrencilerin fiziksel yetkinlik düzeyini geliştirerek aktif ve sağlıklı yaşam alışkanlıkları kazandırmakla birlikte destekleyici ve yol gösterici olmasıdır. Aynı zamanda beden eğitimi ve spor dersi, çocuklarda öz-yönetim, sosyal çevreye uyum ve zihinsel becerileri de geliştirmelidir (40).

Gill ve ark. (2009) tarafından Amerika Birleşik Devletleri’nde, Hedley ve ark. (2004), Ogden ve ark. (2008, 2010) tarafından Avustralya’da ve Janssen ve ark. (2005), Padez ve ark. (2004) tarafından farklı Avrupa ülkelerinde yapılan çalışmalarda, çocuk yaşlarda görülen obezite ve aşırı kiloların toplum sağlığını tehdit eden önemli bir sorun olduğu belirtilmiştir (41, 42, 43, 44, 45, 46).

Günümüz toplumlarında kentleşmenin hızla artması ve buna paralel olarak için doğal oyun alanlarının giderek azalıyor olması, öğrenmesinin neredeyse tamamını oyunla gerçekleştiren çocukların oyun oynama ihtiyaçlarını karşılayamamalarına neden olmaktadır. Dolayısıyla çocukların bu gereksinimlerini okullardaki oyun alanlarında gidermeleri gerekmekte olup bu durum da beden eğitimi ve spor derslerinin eğitimdeki önemini her geçen gün arttırmaktadır (2).

2.6. Beden Eğitimi ve Spor Dersi

Eğitimin nitelikli insan gücü yetiştirme amacını gerçekleştirmesinde Beden eğitimi dersleri önemli bir yere sahiptir. Eğitimin bu yönü ile doğrudan bağlantılı olan beden eğitimi ve spor dersleri, öğrencilerin sosyalleşmesine katkı sağlamakta ve çocuğa takım arkadaşları ile iletişim kurma, rakibe saygı gösterme, kazananı tebrik etme, kaybetmeyi kabullenme ve gerektiğinde öz eleştiri yapabilme gibi özellikler kazandırmaktadır (2).

Mevcut sistemimize bakıldığında çocukların bilinçli olarak spor ile tanışma süreci, okullarda beden eğitimi ve spor dersleri ile başlamaktadır. Çocukların bir kısmı için sadece sıradan bir ders olan beden eğitimi ve spor dersi, bir kısmı için ise gelecekte yaşayacakları başarıların ve sportif yaşamın başlangıç noktası olabilmektedir. Fiziksel olarak spora yatkın ve yetenekli öğrenciler, öğretmenleri tarafından beden eğitimi dersleri aracılığıyla fark edilebilmektedir (1).

Ayrıca beden eğitimi dersleri, diğer derslerden farklı olarak “Hareket yoluyla öğrenme” temelinde yapılmaktadır. eğitimin değişik sahalardan ayrı olarak “hareket öğrenme ve hareket vasıtasıyla öğrenme” temel alınmaktadır (32).

Beden eğitimi ve spor dersi, öğrencilerin fiziksel etkinliklere ve spora katılmalarına ve bu süreçlerde bedensel, zihinsel, duygusal ve sosyal becerilerini geliştirmelerine katkı sağlayacak tüm eğitim süreçlerini içerir (33, 2). Söz konusu becerilerin geliştirilmesine katkı sağlayan beden eğitimi ve spor derslerinin amacı, öğrencilerin daha bilinçli, daha becerili, daha yaratıcı, kurallara uymayı bilen başarıyı tevazu ile karşılayan ve başarısızlığın sebeplerini sorgulayan bireyler olarak yetişmesini sağlamaktadır (2).

Yapılan çalışmalarda (2012), özellikle şehir merkezlerinde bulunan okullarda, çocukların daha ilkokuldan itibaren sınavlara hazırlanma psikolojisine sokulduğu, beden eğitimi ve spor derslerinde Türkçe, matematik gibi derslerin yapılığı görülmektedir. Bu durumların yaşanmasında velilerin istekleri ve bakış açıları etkili olmaktadır. Günümüzde ilköğretim programları, öğrencilerin bireysel gelişimini ve sosyalleşmesini destekleyici kazanımlar içermesine rağmen bu kazanımların tam anlamıyla uygulanamadığı bilinmektedir. Uygulamada yaşanan bu sorunlara gerekçe olarak, ders araç-gereçlerinin eksikliği, fiziksel yetersizlikler ve uygulamadaki farklılıklar gösterilmektedir (47).

Castelli ve Wark (2012)'ye göre, ğretim programlarının verimliliği açısından programda fiziksel aktivitelere de yer verilmesi gerekmektedir. Bu durum çocukların fiziksel okur-yazarlıklarına da katkı sağlayacaktır. Ayrıca ğretim programları çerçevesinde sunulan yapılandırılmış ya da yapılandırılmamış zengin içerikli fırsatlar, çocukların tam potansiyellerine ulaşmasına yardımcı olacaktır (48).

2.7. Beden Eğitimi ve Spor Dersinin Bireye Katkıları

Öğrencilerin beden eğitimi ve spor derslerinde yapılan fiziksel etkinliklere katılırken istekli olması ve aktivitelere düzenli katılım alışkanlığı geliştirmeleri önemlidir. Bununla birlikte, öğrencilerin spor yaparken ve fiziksel aktivitelere katılırken sağlığının ve güvenliğinin korunması da önemli bir konudur (40).

Korkmaz ve ark. (2007)'e göre; beden eğitimi ve spor dersleri, öğrencilerin can sıkıntılarını gideren ve severek katıldıkları bir derstir (49). Bunun yanında beden eğitimi ve spor derslerinde, öğrencilerin yaş grupları, hazırbulunuşlukları, ilgi ve beklentileri dikkate alınması önemlidir. Dersler, ğrencilerin yaşlarına ve fiziksel özelliklerine uygun olan ve sporlara katılmalarını sağlayan etkinliklere yer verilecek şekilde planlanmalıdır (33).

Demirtoz ve Alpkaya (2016) tarafından yapılan çalışmada, beden eğitimi ve spor derslerinde yapılan aktiviteleri, öğrencilerin zorlanmadan ve keyif alarak yapabilmesi, aktiviteden korkma, yapamama, uzak durma gibi davranışlarını minimum seviyeye indireceği belirtilmiştir. Bu sayede, fiziksel aktivitenin sağlıklı yaşama, büyümeye ve

gelişmeye olumlu etkilerinin farkına varan çocukların fiziksel aktivite alışkanlığı kazanabileceği sonucuna ulaşılmıştır (50).

Kolukısa ve Büyükkalkan (2001)'ın Giresun ilinin farklı okullarında yaptıkları çalışma sonucuna göre, okullarda sportif bakımdan fiziki şartların ve altyapı olanaklarının yeterli olması, öğrencilerin spora yönlendirilmesinde önemli bir etkidir. Okulda bulunan öğrenciler ve yöneticiler, beden eğitimi derslerinin verimli geçmesi ve istenen seviyede olması için okulların kendilerine ait bir spor salonu olması gerektiğini belirtmişlerdir. Yine aynı çalışmada öğrenciler, okul müsabakalarına velilerin yeteri kadar ilgi göstermediğinden, okullarda kulüpleşmenin az olmasından ve kulüplerde bulunan öğrencilerin yeterince maddi destek alamamasından şikayet ettikleri görülmektedir (51).

Selçuk (2010) tarafından yapılan araştırmada, beden eğitimi ve spor derslerinin eğitim sistemindeki yerinin önemli olduğuna değinerek beden eğitimi dersinin sadece beden eğitimi öğretmenlerinin sorumluluğunda olan bir ders olmadığını ve sadece öğretmenleri veya okul yönetimlerini ilgilendirmediğini belirtilmiştir. Bunun yanı sıra okul dışında velilerin de beden eğitimi derslerinin hedeflerine ulaşmasına önemli katkılar sağlayacağını bildirilmiştir. Çocuklar okul dışında en fazla evde vakit geçirmekte, ailelerini gözlemlemekte ve onları model almaktadır. Bu nedenle çalışmada, çocukların spor yapma alışkanlığı kazanabilmesi ve beden eğitimi derslerinin hedefine ulaşabilmesi için velilerin çocukları ile birlikte sportif faaliyetlere katılmaları gerektiği belirtilmiştir (2).

Akandere ve ark. (2010), ortaöğretim öğrencilerinin beden eğitimi ve spor dersine yönelik tutumlarını inceledikleri çalışmada, beden eğitimi ve spor dersine ilgisi olan öğrencilerin derslerindeki başarı motivasyonlarında artış olduğunu belirlemiştir. Buradan hareketle beden eğitimi ve spor dersine yönelik tutumların, akademik çalışmaları planlamada, yürütmede ve uzun vadeli hedefleri belirlemede başarıyı etkilediği sonucuna ulaşılmıştır (35).

Beden eğitimi ve spor derslerinde öğrencilerin cinsiyet faktörü de önemlidir. Avrupa ve Amerika Birleşik Devletleri'nde Riddoch ve ark. (2004), Sallis ve ark. (2000), Troiano ve ark. (2008), Trost ve ark. (2000) tarafından yapılan araştırmalar, kız öğrencilerin

erkek öğrencilere oranla spor ve fiziksel aktivitelere daha az eğimli olduğunu göstermektedir (52, 53, 54, 55).

Keskin ve ark. (2016) ortaokul öğrencilerinin beden eğitimi dersine yönelik tutumlarını inceledikleri çalışmada, araştırmaya katılan öğrencilerin beden eğitimi ve spor dersine yönelik tutumlarının cinsiyete göre farklılık göstermediğini fakat erkek öğrencilerin öz yeterlilik seviyelerinin kız arkadaşlarına oranla daha yüksek olduğunu tespit etmişlerdir. Araştırmada, öğrencilerin ders ile ilgili tutumlarının orta seviyenin üzerinde olduğu, öz yeterliliklerinin ise yüksek seviyede olduğu sonucuna ulaşmışlardır. Ayrıca öğrencilerin sınıf seviyeleri yükseldikçe beden eğitimi ve spor dersine yönelik tutum ve öz-yeterliliklerinin azaldığını belirtmekle birlikte aralarında orta seviyenin üzerinde ve pozitif yönlü bir ilişkinin bulunduğunu belirtmişlerdir (56).

Greeff ve ark. (2017) tarafından yapılan araştırma sonuçlarına göre, ergenlik öncesi çocuklarda akut ve boylamsal fiziksel aktiviteler ile bilişsel fonksiyonlar arasında pozitif yönlü bir ilişki bulunmaktadır. Fiziksel aktivitenin 6-12 yaşındaki öğrencilerde yürütücü işlevler, dikkat ve akademik başarıya etkileri incelenmiş, boylamsal fiziksel aktivitelerin söz konusu üç alandaki etkileri tutarlı iken, akut fiziksel aktivitenin (tek bir fiziksel aktivite yaptırmak), dikkat alanında olumlu sonuç verdiği fakat akademik başarı ve yürütücü işlevleri etkilemediği belirtilmiştir (57).

Beden eğitimi ve spor derslerinin öğrenciler üzerinde birçok olumlu etkisinin olduğu yapılan çalışmalar (33, 35, 49) ile sabit olmasına rağmen, beden eğitim derslerine yeterince önem verilmediğini belirten çalışmalar da mevcuttur (58).

Tekkurşun Demir ve ark. (2016) çalışmalarında çeşitli ilkokul, ortaokul ve lise müdürleri ile görüşmüş, yönetici ve öğrencilerin büyük bir kısmı beden eğitimi ve spor dersini, sosyalleşmeyi destekleyen önemli ve değerli bir ders olarak değerlendirmişlerdir. Bunun yanı sıra veliler ve diğer branş öğretmenlerinin bu dersi değersiz ve önemsiz gördükleri sonucuna ulaşmışlardır (58).

Beden eğitimi dersinin verimi açısından öğrenci velilerinin önemli olduğunu belirten bir çalışmada (Selçuk, 2010), fiziksel etkinliklerin temelini ailede atılması gerektiği belirtilmiştir. Bu nedenle ailelerin spor konusunda bilinçli ve duyarlı olmasının önemli

olduğu ve çocukların fiziksel, zihinsel ve sosyal olarak gelişimlerini desteklemek için ailelerin, diğer dersler ile birlikte beden eğitimi ve spor derslerine de gereken önemi ve özveriye göstermeleri gerektiğini belirtmiştir (2).

Keskin ve ark. (2016) tarafından, beden eğitimi dersi müfredatlarının öğrencilerin gelişim seviyelerine uygun şekilde hazırlanması dersin verimi açısından önemli görülmektedir. Öğrencilerin yaş ortalaması arttıkça fiziksel becerileri daha doğru ve tam bir şekilde yapmalarının önem kazanmakta olduğunu, bu nedenle bireyin becerileri yaparken kendini daha az yeterli hissetmesinin olası bir durum olduğunu belirtmişlerdir. Öğrencilerin ilgileri zamanla değişebilmekte ve çevrenin de bu doğrultuda yapılandırılması gerekmektedir. Bu nedenle beden eğitimi ve spor dersi müfredatı hazırlanırken öğrencilerin ilgi ve yeteneklerinin göz önünde bulundurulması, aynı zamanda dikkat çekici etkinlikler ile desteklenmesi gerektiği belirtilmiştir (56).

2.8. Öğretmen

Sabancı (2008) öğretmen kavramını; *“alan uzmanlığı, pedagojik formasyon ve genel kültür alanlarında formal eğitim almış, belirli bir program çerçevesinde, düzenlenmiş ortamlarda, tanımlanmış bir süreç içinde ve belirli bir ücret karşılığında toplumda bireysel ve kurumsal eğitim hizmetini profesyonelce karşılayan kişi”* olarak tanımlamaktadır (19).

Öğretmenlik; özel bir uzmanlık alanı olan, devletin eğitim-öğretim görevlerini yerine getiren ve eğitim ile ilgili yönetim görevlerini üstlenen bir meslektir (19). Millî Eğitim Bakanlığı İlköğretim Kurumları Yönetmeliğinde de belirtildiği üzere öğretmenlik mesleğinde yerine getirilmesi gereken bazı görev ve sorumluluklar bulunmaktadır.

Bunlar:

- Sorumluluğunda bulunan sınıf veya şubelerin ders programlarını, eğitim ve öğretim programında belirtilen kriterlere göre plânlamak,
- Bu dersler ile ilgili uygulamaları yapmak,
- Gerektiğinde okulun eğitim ve öğretim ile ilgili idari faaliyetlerine etkin bir biçimde katılmak

- Bu konularda kanun ve yönetmeliklerde belirtilen görevleri yerine getirmek (59).

2.8.1. Beden Eğitimi ve Spor Öğretmeni

Beden eğitimi ve spor öğretmeni ise yüksekokulların ilgili bölümlerinden eğitim alarak eğitimini başarı ile tamamlamış, eğitim-öğretim faaliyetlerini yürütebilecek, gerekli alan bilgisi, pedagojik formasyon ve genel kültür birikimine sahip eğitimcilerdir (31).

Beden eğitimi ve spor öğretmenleri, eğitimin birçok aşamasında sorumluluğu olan öğretmenlerdir. Diğer branşlardan farklı olarak beden eğitimi öğretmenin sorumlulukları ders saatleri ile sınırlı kalmamaktadır. Öğrenciler ile ders dışında yapılan çalışmaların yanında yöneticiler, diğer öğretmenler ve toplum ile ilişkiler ile de meşgul olan beden eğitimi öğretmenleri, bu sorumluluklar için günlük çalışmalarından daha fazla zamana ihtiyaç duyarlar (60).

Beden eğitimi ve spor öğretmenlerinin davranışlarının incelendiği çalışmada Korkmaz ve ark. (2007) göre; beden eğitimi ve spor öğretmenleri okullarda okul takımlarını yönetmekte, çocuklar ile sınıf dışında kendilerini daha özgür hissettikleri alanlarda zaman geçirmektedir. Ayrıca araştırmada beden eğitimi öğretmenlerinin öğrenciler ile sorunların çözümünde daha samimi ve yakın ilişkiler kurduğu belirtilmiştir. Bu da öğrenciler tarafından beden eğitimi öğretmenin sevilen ve model alınan öğretmenlerden olmasını sağlayan etkenlerden olabilir (49).

Phillips (2011)'in yaptığı araştırmadan elde ettiği sonuçlar da bu durumu destekler niteliktedir. Çalışmada, öğrencilerin beden eğitimi ve spor derslerine olan ilgilerinin, dersten zevk alma ve dersi sevme düzeylerinin belirlenmesinde ders öğretmenlerinin de etkili olduğu belirtilmiştir (61).

Küçük Kılıç (2014)'e göre, beden eğitimi ve spor öğretmenlerinin mesleğine yönelik tutumları önemlidir. Öğretmenlerin meslek hayatında verimli olabilmesi adına üniversite aşamasında öğretmen adaylarına mesleğe yönelik tutum artırıcı faaliyetler yapılmalıdır (62).

2.9. Okul

Okul, toplumun gereksinimleri dikkate alınarak ulusal hedefler doğrultusunda bir araya gelmiş yönetici, öğretmen, öğrenci, veli, diğer personel, fiziki mekanlar ve her türlü teknik donanımdan oluşan bir örüntü olarak tanımlanmaktadır (19).

Okul aynı zamanda eğitim amacıyla yapılandırılmış özel bir çevre olarak da değerlendirilebilir. Bu özel çevrenin öğretim faaliyetleri ile birlikte üç temel işlevi bulunmaktadır. Bunlardan birincisi, öğrencileri dış çevrenin güçlüklerinden korumaktır. İkinci işlevi, öğrencileri istenmeyen davranışlardan uzak tutmaktır. Üçüncü işlevi ise, öğrenciye okul dışında sosyal, kültürel ve ekonomik farklılıkları öğretmek ve bunlar arasında denge kurmasını sağlamaktır (19).

2.10. Okul ve Spor

Başar (2001) ve Toprakçı (2002)' ye göre okul, ulusal hedefler doğrultusunda bulunduğu toplumun ihtiyaçları dikkate alınarak bir araya gelmiş öğretmen, öğrenci, yönetici, öğrenci velileri, fiziki şartlar ve diğer teknik donanım, araç ve gereçlerle desteklenmiş bir örüntü olarak tanımlanabilir. Okullar, eğitim öğretim amacıyla kurulan özel çevrelerdir. Öğrencileri istenmeyen davranışlardan ve dış çevrenin zorluklarından korumak, toplumdaki sosyal, kültürel ve ekonomik farklılıkların dengelenmesi okulun işlevlerindendir. Bu sayede okul, çocukların sosyalleşmeleri, birbirleriyle daha iyi iletişim kurmaları için özel bir çevre işlevi görmektedir (63, 64, 19).

Spor, karşılıklı anlayış, barış ve hoşgörünün teşvik edilmesi için önemli bir araçtır. Sporun gücü, ne kadar büyük olursa, insanlar arasındaki kültürel, dini ve ideolojik engelleri kaldırma olasılığı da o kadar yüksek olacaktır (65).

Gelecekte toplumda sorumluluk sahibi olacak bireylerin, çevresiyle uyumlu ve sağlıklı iletişim kurmasında ve olumlu davranışlar geliştirmesinde çocukluk çağında spor ile tanışmalarının payı büyüktür. Çocukların ilköğretim yıllarından itibaren spor yapmaları ve spora yönlendirilmeleri söz konusu olumlu davranışların geliştirilmesinde etkili olacaktır (8).

Fiziksel olarak hayatının en hareketli dönemini yaşayan ve enerjisi en üst seviyede olan okul gençliğinin, boş zamanlarını faydalı bir şekilde geçirecek, enerjilerini olumlu yönde kullanacak, stresini giderecek, kötü alışkanlıklardan korunup bilgi, beceri ve yeteneklerini arttıracak en önemli etkinliklerin başında okul içi ve okul dışında katılabilecekleri sportif faaliyetler gelmektedir (9).

Sallis ve ark. (2006)'e göre, okullarda bulunan spor alanları, öğrencilerin spor ve fiziksel aktivite davranışlarının ortaya çıktığı ortamlardır. Ayrıca Sallis ve ark. yapılandırılmış çevre, programlar ve ekonomik teşviklerin, fiziksel aktivite davranışlarını şekillendiren etkenlerden olduğunu ve öğrencilerin fiziksel aktivite davranışlarına olan katkısı açısından okullarda bu ortamların bulunması ve ulaşılabilir olmasının önemli olduğuna değinmişlerdir (66).

McKenzie ve ark. (2008), Wechsler ve ark. (2000)' e göre okullar, beden eğitimi ve spor derslerinin yanı sıra, gençlere fiziksel aktivite alışkanlığı kazandırmak amacıyla okul sporları, etkinlik kulüpleri, yapılandırılmış ya da yapılandırılmamış diğer boş zaman etkinlikleri gibi düzenli ders dışı etkinliklerin yapıldığı ortamlardır (67, 68).

Birçok ülkede çocuklar, okullarda spor ortamlarının güvenli ve kullanışlı olması halinde buralarda çokça vakit geçirmektedir (69, 70). Ayrıca Topan (2011) araştırmasında, okullar arası spor müsabakalarına katılmanın, öğrencilerin sosyal normlara uyumunu arttırdığını belirtmiştir (71).

Sporun bir diğer özelliği de, gençlerin fiziksel, sosyal ve entelektüel gelişimine olan katkısıdır (65). Ayrıca literatürde sporun akademik başarıyı arttırdığına dair de birçok çalışma bulunmaktadır. Cooper ve ark. ABD'de 2200 lise öğrencisi üzerinde yapmış oldukları çalışmada, ders dışında yapılan fiziksel ve sportif aktivitelerin, akademik başarıyı arttırdığına dair göstergeler olduğu sonucuna ulaşmışlardır (72).

Dexter (1999), İngiltere'de yapmış olduğu araştırma ile spor bilgisi ve spor performansı ile akademik başarı arasındaki ilişkiyi incelemiştir. Çalışmada spor bilgisi ve spor performansı ile İngiltere yapılan Orta Öğretim Genel Sertifika Sınavı (GCSE) puanları karşılaştırılmıştır. GCSE (Matematik ve İngilizce) sonuçları ile spor bilgisi ve sportif yetenek arasında küçük ama önemli bir pozitif ilişki olduğu gözlemlenmiştir (12).

White ve McTeer (1990) yaptıkları araştırmada, öğrencilerin yaptığı spor statüsünün akademik başarılarını etkileyebileceğini belirtmişlerdir. Araştırmadan elde edilen sonuçlar, yüksek statülü sporlar ile ilgilenen öğrencilerin İngilizce gibi sözel ders notlarında önemli bir artış olduğunu ancak bu sporların matematik derslerine etkisi hakkında hiçbir kanıt bulamadığını göstermiştir (73).

Keleş ve Alpkaya (2016) çalışmalarında, spor yapan öğrenciler ile yapmayan öğrencilerin derslerindeki başarı puanlarını karşılaştırmış; spor yapan grubun Matematik, Türkçe, Sosyal Bilgiler, Beden Eğitimi, Görsel Sanatlar ve Müzik derslerinde spor yapmayan akranlarından daha başarılı oldukları sonucuna ulaşmışlardır (74).

2.11. Okul Sporları

ISF, okul sporlarını, okul müfredatının ötesinde yer alan öğretim içeriği fiziksel aktivite olan yapılandırılmış öğrenme olarak tanımlamaktadır (65).

Aydemir'e (2014) göre okul çağında spor ile tanışan öğrenciler, sporun yarışma ve rekabet boyutu ile ilk olarak okul sporları organizasyonlarında karşılaşmaktadırlar. Çeşitli spor dallarında ve yaş kategorilerinde mahalli müsabakalardan başlayarak ulusal boyutta devam eden okul sporları, öğrencilere yarışma ve rekabet ortamı sunmaktadır. Bunu yanı sıra çocuklar farklı kültürlerden öğrenciler ile tanışarak sporun sosyal boyutu ile de tanışma fırsatı bulmaktadırlar. Spor; bu açıdan fiziksel olarak gelişimi desteklerken, öğrencinin kişilik gelişimine de olumlu katkılar sağlamaktadır (1).

François ve Roy (2008)'e göre okul sporları organizasyonlarında, öğrencilere üstünlük ve rekabet duygularından ziyade sporun eğitsel potansiyeline vurgu yapılıyorsa daha çok öğrenciye hitap eder. Yapılan faaliyetler, eğitim misyonunun bozulmasını önlemek, akademik başarıyı arttırmak ve uzun süreli fiziksel aktiviteye bağlılık gibi olumlu etkilerin arttırılmasını sağlamaya yönelik olmalıdır (75).

Okul sporları, Bucher (1986) tarafından ilköğretim, ortaöğretim ve yükseköğretim kademesindeki öğrencilerin beceri ve yeteneklerine uygun olarak planlanan ve

uygulanan ve öğrencilerin gelişimini hedef alan etkinlik programları olarak tanımlanmıştır (76).

Bir başka tanımda ise okul Sporları; farklı spor branşlarında okullarını temsil eden öğrencilerin belirli yaş kategorileri içerisinde mücadele etmelerine dayanan, takım olmak, paylaşmak, fair play, başarı gibi kavramları yaşayarak öğrenmelerine yardımcı olan, sadece öğrenci kimliği ile katılım sağlanabilen organizasyonların tümüdür (1).

2.11.1. Dünyada Okul Sporları

Günümüzde ulusal anlamda okul sporları organizasyonlarını yürüten federasyonlar ISF'ye bağlı olarak faaliyetlerini sürdürmektedirler (65).

2.11.2. Uluslararası Okul Sporları Federasyonu

ISF, dünya okul sporları faaliyetlerinin uygulanmasından sorumlu ve IOC tarafından tanınan bir kuruluştur (65). ISF vizyon olarak, Dünya okul sporları faaliyetlerinde, gençler arasında karşılıklı anlayışı, barışı, ayrımcılık yapmamayı, sağlıklı yaşam tarzını, sosyalleşmeyi ve toplumsal cinsiyet eşitliği konularını teşvik etmeyi amaç edinmiştir. Böylelikle, daha güçlü bir dünya gençliği ve daha kaliteli bir eğitime katkıda bulunmayı hedefleyen ISF, faaliyetlerini siyasi, dini veya ırkçı düşüncelerden bağımsız olarak sürdürmeyi hedeflemektedir.

Ayrıca ISF okul sporlarını düzenlerken, gençlerden ilham almayı, bütün organizasyonlara gençleri ve çocukları dahil etmeyi ve onları eğitmek için sporun gücünü kullanmayı amaçlamaktadır. Gençlere ve çocuklara zengin deneyimler ile birlikte birçok kültürü tanıma fırsatı sunmak ve gençlerin spor liderleri olmasını sağlamak da federasyonun hedefleri arasında yer almaktadır (65).

ISF, dünyanın birçok ülkesinden gelen öğrenciler arasında bir kültür etkileşimi oluşması amacıyla ülkelerinde dereceye girerek ISF organizasyonlarına katılmaya hak kazanan sporcu öğrenciler için belirli tarihlerde Kültür Günleri düzenlemektedir. Düzenlenen bu etkinliğe organizasyonda yer alan bütün ülkelerin katılması zorunlu olup, katılmayanlar ile ilgili disiplin işlemi yapılmaktadır (77).

Ulusal düzeyde öğrenciler yerel, bölgesel ve ulusal şampiyonalar vasıtasıyla okullarını temsil etmektedirler. Ulusal şampiyonaları kazanan okul takımları/sporcuları uluslararası düzeyde yapılan ISF Dünya Okulları Şampiyonalarına katılmaya hak kazanırlar. İşleyiş bakımından ele alınacak olursa, okul sporları organizasyon sistemi ülkeden ülkeye farklılık gösterebilir. Bu organizasyonlar bazı ülkelerde Milli Eğitim Bakanlığı tarafından veya Spor Bakanlığı tarafından, bazı ülkelere ise Ulusal Olimpiyat Komitesi tarafından organize edilebilmektedir (65).

2.11.3. Okul Sporları Vakfı

Okul Sporları Vakfı, okul sporu uygulamalarına erişimde ayrıcalıklı ve imkânsız alanlar arasındaki boşluğu doldurmak için kurulmuştur. Spor ve eğitim insan ve mali kaynaklara bağımlıdır; bu, spor ve eğitime erişimde önemli bir boşluk yaratmaktadır. Gençlerin çoğunluğu gelişmekte olan ülkelere yaşamaktadır; bu nedenle Okul Sporları Vakfı, okulda spor uygulamalarını artırmayı, fırsatlar sunmayı ve dünyadaki çocukların eğitim becerilerini geliştirmeyi amaçlamaktadır. Ayrıca Okul Sporları Vakfı misyon olarak Daha iyi bir gelecek için spor yoluyla eğitim ortamı oluşturmak ve okul sporunun dünya çapında erişilebilir olmasını sağlamak ilkelerini benimsemiştir (78).

2.11.4. Türkiye’de Okul Sporları

Türkiye’de okul sporları müsabakaları ile ilgili organizasyonlar, SGM mevzuatı, branşların uluslararası oyun kuralları, spor federasyonlarının ve ISF’ nin mevzuat ve talimatları doğrultusunda yürütülmektedir. Okullarda öğretmen, antrenör ve sporcu öğrencilerin okul sporları faaliyetlerinin düzenlenmesi ile ilgili iş ve işlemleri GSİM yürütürken, MEB bünyesindeki görevli katılımcıların her türlü idari iş ve işlemleri İl/ilçe Milli Eğitim Müdürlükleri yürütür (77).

Okul sporları mahalli organizasyonlarındaki spor faaliyetlerinin, oyunların ve fiziksel etkinliklerin hangi ilçelerde yapılacağına il tertip komiteleri karar verir. İl tertip komiteleri, GSİM, İl MEM ve TOSF tarafından belirlenir (77).

Sırasıyla mahalli, grup, final ve Türkiye birinciliği müsabakalarında dereceye giren takımlar veya ferdi sporcular, ISF takvimine ve programına göre belirtilen branşlarda

Türkiye’yi temsil etmeye hak kazanırlar. Branş açıklamalarında aksi bir durum belirtilmemişse ilkokullar arası oyunlar, etkinlikler ve faaliyetler sadece mahalli olarak yapılır (77).

Okul sporları organizasyonları ile öğrencilerde spor bilinci oluşturma yanında yarışmaların her aşamasında çocuklara yardımlaşmayı, kaynaşmayı, kardeşlik bilincini, hoşgörüyü ve centilmenliği aşılamak hedeflenmektedir. Organizasyonlarda, öğrencilere yaşadığı bölgenin tarihini, kültürel değerlerini hatırlatmak ve bu değerler konusunda farkındalık sağlamak amacıyla çeşitli gezi etkinlikleri de düzenlenebilmektedir. Bu tür etkinlik ve faaliyetler il/ilçe tertip komiteleri tarafından gerçekleştirilmekle birlikte çeşitli kamu kurumları veya özel kuruluşlardan destek sağlanabilmektedir (77).

2.11.5. Türkiye Okul Sporları Federasyonu

Federasyon, 08.06.2005 tarihli ve 162 sayılı Bakanlık kararı ile kurulmuştur. TSOF; GSGM’nin Teşkilat ve Görevleri hakkında kanunun (3289 sayılı kanun) ek-9 uncu maddesi başlığında “özerk” ibaresi “bağımsız” olarak değiştirilmiş ve tüzel kişilik kazanmıştır (79). Federasyonun merkezi Ankara’dadır. Federasyon, merkez ve taşra teşkilatlarından oluşur.

Federasyonun merkez teşkilatı kurul ve birimlerden oluşur;

- Genel kurul
- Yönetim kurulu
- Denetleme kurulu
- Disiplin kurulu
- Eğitim, organizasyon, teknik, mali, sponsorluk, sağlık ve diğer bölümler,
- Genel sekreterlik
- İdari bölümler

TSOF bünyesindeki organizasyonlar ile ilgili sponsor belirleme ve ödül işlemleri 3289 sayılı Kanun ve bu Kanun kapsamındaki yönetmelikler doğrultusunda yürütülür. Federasyon bünyesinde yapılan bütün iş ve işlemler bağlı olunan GSB gözetim ve denetimine tabidir (80). Okul sporları organizasyonlarında, okul spor kulüpleri ve şahıslarca yapılan sportmenlik dışı davranışlar ve bu fiillere verilecek cezalar, ulusal ve

uluslararası kurallar çerçevesinde Federasyonun yönetim kurulunca hazırlanan talimatlara göre düzenlenir (80).

Federasyona ait bütçe, yönetim kurulu tarafından düzenlenerek, genel kurul onayına sunulur ve daha sonra uygulamaya konulur. Düzenlenen bütçe kapsamında, Federasyon ile ilgili; gelir ve gider hesapları, düzenlenecek faaliyetler, bu faaliyetler ile ilgili ödenekler, TOSF çalışanlarına ve diğer personellere ayrılacak giderler, kurullar kapsamındaki masraflar ile diğer giderler, yönetim kurulu tarafından hazırlanan bütçedeki talimatlara göre düzenlenir.

Yönetim kurulu kararı ile belirlenen işleri yapmaya, gelirleri düzenlemeye Federasyon başkanı yetkilidir. Federasyon başkanına ait bu yetki, sınırlarının belirlenmesi şartı ile gerektiğinde başkan vekiline devredilebilir. Federasyona ait bütçenin en az % 15'i eğitim, altyapı ve kulüplere yardım olarak ayrılır (80).

TOSF vizyonunu; *“Genç bir nüfusa sahip olan ülkemizde; herkesin, her yaşta farklı spor dalları ile ilgilenebileceğini, sporun bireylerin bedensel, ruhsal, zihinsel ve sosyal gelişimi üzerinde olumlu etkileri olduğunu, sporu ve spor kültürünün anlatılarak yaşatılması için gerekli alt yapı ve fiziki ortamın hazırlanmasının sağlamaktır.”* şeklinde ifade etmektedir (81).

Misyonunu ise; *Anayasanın 58-59 maddeleri çerçevesinde görevleri belirlenmiş olan Genel Müdürlük ve tüm taşra teşkilatının yaş, cinsiyet ayrımı yapılmaksızın bütün yurttaşlara spor yaptırmak. Bireylere sağlıklı ve mutlu bir hayat sağlayarak yaşam kalitelerini yükseltmek, sporu bir kültür olarak benimsemelerini sağlamak olarak belirlemiştir* (81).

TOSF, çalışmalarını 01.10.2014 ve 29136 sayılı Resmi Gazete ve TOSF Ana Statüsü ile 19.07.2012 tarihli ve 28658 sayılı Resmi Gazete çerçevesinde Bağımsız Federasyonların Çalışma Usul ve Esasları Hakkında Yönetmeliğe istinaden yürütmektedir (79).

2.12. Okul Sporları ile İlgili Araştırmalar

Aydemir (2014), insanların haz alarak yaptıkları sportif etkinlikleri tekrar yapma eğilimi içerisinde olduklarını, sevmediği etkinlikleri ise tekrar yapmak istemeyeceğini belirttiği çalışmasında çocuklara, sevmedikleri oyun ya da sportif aktiviteleri yaptırmanın onları bu aktivitelerden uzaklaştıracağını, aksine aktivitelerde çocukların kendilerini mutlu hissetmeleri sağlanır ise bu aktiviteleri tekrar yapma isteklerinin artacağını belirtmiştir. Buradan hareketle, okul sporları faaliyetleri öğrencilerin ilgi, istek ve becerileri dikkate alınarak hazırlanır ise öğrencilerin daha istekli ve mutlu olmalarının sağlanabileceği sonucuna ulaşmıştır (1).

Marsh'ın 1992'de yaptığı araştırma sonucunda, ders dışı sportif aktivitelerin öğrencilerin motivasyonunu arttırdığı ve okula bu alanlarda daha fazla yatırım yapılması halinde akademik başarı üzerinde bir etkisi olabileceğini vurgulamıştır (11).

Hawkins ve Mulkey (2005), ABD'de 8.sınıf öğrencileri üzerinde yaptıkları araştırma sonucuna göre, spora katılan erkek öğrencilerin kurallara uyduğunu, kolej içerisindeki uygunsuz davranışlarının azaldığını ve kolejdeki etkinliklere ve çalışmalara katılma arzularının arttığını belirtmiştir (10).

Aktif olarak spor yapan bireyler ile sporcu olmayan bireylerin kişilik özelliklerinin farklı olduğunu kanıtlayan çalışmalar bulunmaktadır (82). Yapılan çalışmalarla öğrencilerin sportif aktivitelere katılmasının, bilişsel gelişimini olumlu etkilediği ve buna paralel olarak akademik başarıyı da arttırdığı kanıtlanmıştır (35, 36).

Farklı olarak literatürde (Coe ve ark. 2006, Rasberry ve ark. 2011), beden eğitimi ve spor derslerinin, düzenli fiziksel aktivitenin ve antrenman yapmanın, okul başarısına olumlu ya da olumsuz bir etkisinin olmadığını belirten çalışmalar da mevcuttur (83, 84).

Amerika Birleşik Devletlerinin Maryland eyaletinde ergenlik çağındaki gençler üzerinde yapılan bir çalışmada, öğrencilerin ders dışı fiziksel aktivitelere ve okul sporlarına katılmasının akademik başarıyı ve beklentiye arttırdığı konusunda önemli bir öngörü olabileceği sonucuna ulaşılmıştır (15).

Bu sonuçların aksine Melnick ve ark. (1992), Afrika kökenli, Amerikalı ve İspanyol lise öğrencileri üzerinde yaptıkları araştırma sonucunda, spora katılım ile akademik başarı arasında herhangi bir ilişki bulamamışlardır. Fakat sportif aktivitelere katılan öğrencilerin okula devam etme oranının yüksek olması ile ilişkilendirmişlerdir. Buradan yola çıkarak spora katılan öğrencilerin okula devam etme oranının artacağı ve bununla dolaylı olarak akademik başarıyı arttıracığı sonucuna ulaşmışlardır (85).

Özyalvaç (2010)'ın beden eğitimi dersi ve akademik başarı üzerine yaptığı çalışmada, beden eğitimi dersi ile ilgili tutum ve akademik başarı arasında pozitif bir ilişkinin söz konusu olduğu yani beden eğitimi ve spor derslerine ilgili ve bu dersi seven öğrencilerin akademik başarı motivasyonlarının arttığı gözlenmiştir. Bu bağlamda öğrencilerin beden eğitimi dersine yönelik tutumlarının, akademik planlamalarda ve gelecek adına hedeflerini belirlemede okul başarısını etkilediği anlaşılmaktadır (86).

John ve ark. (2013) tarafından ABD'de, yapılan çalışmada, ortaokuldan ayrılma sınavına (Leaving certificate) hazırlanan öğrencilerin sınava hazırlanma sürecinde ders dışı okul sporlarına katılmasının akademik başarılarını arttıracığı belirtilmiştir (87). Ayrıca araştırmanın sonuçlarına göre bireysel sporlar, özerklik ve sorumluluk sahibi bireyler olarak hareket etme gibi olumlu kişilik özelliklerini daha fazla geliştirdiğinden akademik başarıya daha fazla katkı sağlamaktadır (87).

Eccles ve ark. (1999, 2003) Lise öğrencileri üzerinde yaptıkları bir çalışmada, ders dışı sportif aktivitelere katılan öğrencilerin akranlarından daha yüksek akademik başarılar elde etmediğini belirtmiş, bunun yanında okullarına olan aidiyet duygularının daha fazla olduğu sonucuna ulaşmışlardır (14, 13). Yine ders dışı aktivitelere katılan öğrencilerin katılmayanlara oranla, yetişkinlerle daha fazla etkileşim halinde olduklarını belirtmişlerdir (14).

Akgül ve ark.(2012) yaptıkları çalışmada, eğitim öğretim müfredatının yoğunluğu nedeniyle öğrencilerin okul içi ve okul dışı sportif aktivitelere fazla zaman ayıramadıklarını, bulundukları okulda ve okul dışında yeterli imkânlarla sahip olsalar dahi okuldaki derslerin yoğunluğundan spora olan ilginin ve katılımın az olduğu sonucuna ulaşmışlardır (9).

Çolakoğlu ve Karaküçük (2006) çalışmalarında elde ettikleri bulgular ışığında, okul dışında yapılan sportif etkinliklerin öğrencilerin derslerindeki başarılarını arttırdığını ve öğrencilerin ilgi ve istekleri doğrultusunda spora yönlendirilmesi ve spor ile daha fazla ilgilenmeleri sağlandığı takdirde akademik başarının da artacağını belirtmişlerdir. Yine araştırma sonucunda, okul sporlarının ülke sporunun ilerlemesine, sporun yaygınlaştırılmasına ve öğrencinin akademik başarısının artmasına katkı sağlayacağı ortaya çıkmıştır. Bunun yanında okul sporları organizasyonlarında okulların ekonomik sıkıntılar ile karşılaştığı, tesislerin yetersizliği ve idari anlamda sorunların yaşandığı sonuçlarına ulaşılmıştır (88).

Kolukisa ve ark. (2001) gençleri spora yönlendirmek ve sportif anlamda başarılı olabilmek için her okula spor tesisi inşa etmenin önemli olduğunu beden eğitimi ve spor derslerinin amacına uygun yapılması gerektiğini ve okul-kulüp koordinasyonu ile yetenekli öğrencilere maddi destek sağlanması gerektiğini belirtmiştir. Bu konu öğrencilere sporu sevdirmek, spor yapmalarını sağlamak açısından önemlidir (51).

Perkins ve ark. (2004)'nın yaptığı araştırmaya göre okul sporunu teşvik eden okul politikaları, daha fazla öğrencinin daha fazla spor yapmasını ve belki de çocukların spor ve fiziksel aktiviteyi hayat boyu ve sürekli arttırarak sürdürmesini sağlayacaktır (89).

3. GEREÇ ve YÖNTEM

Bu bölümde sırasıyla araştırmanın modeli, evren ve örnekleme, katılımcı (örneklem) profili, araştırmacının rolü, araştırmanın yapıldığı ortam, verilerin toplanması ve görüşme formunun hazırlanması, verilerin çözümlenmesi, geçerlik, güvenilirlik, varsayımlar ve sınırlılıklar ile ilgili bilgilere yer verilmiştir.

3.1. Araştırmanın Modeli

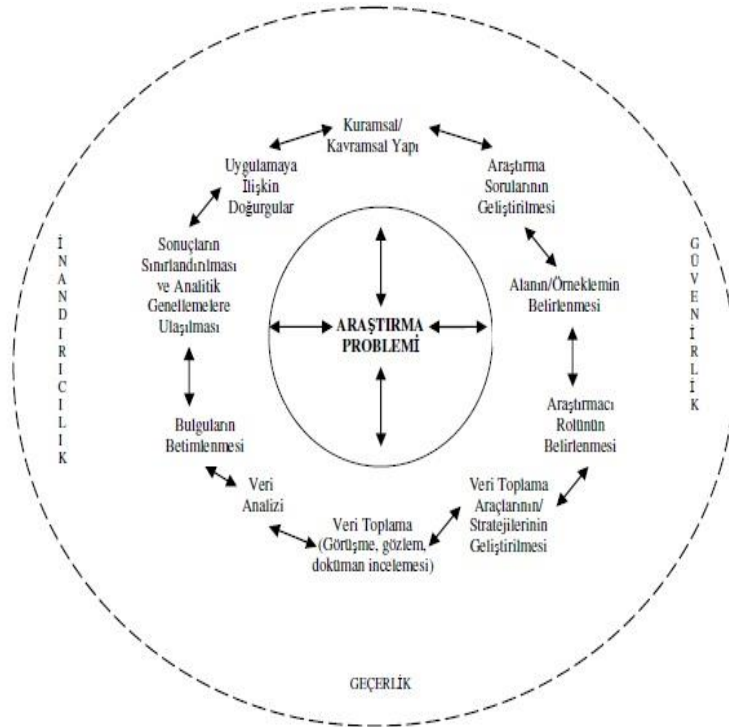
Araştırmada “Beden eğitimi ve spor öğretmenlerinin okul sporlarına bakış açıları ve karşılaştığı sorunlar” konusu incelenmiş olup, bakış açıları ve karşılaşılan sorunlar, nitel araştırma deseni içerisinde yer alan “Görüşme Yöntemi” kullanılarak tespit edilmeye çalışılmıştır.

Görüşme yöntemi ile yapılan araştırmaları diğer araştırmalardan ayıran en temel özellik sözlü iletişimdir. Araştırmacı günlük yaşamda olduğu gibi konuşarak bilgi toplamaya çalışır. Görüşme yöntemi, basit bir yöntem olarak bilinmekle birlikte gerçekte bu yöntem ile veri toplamak oldukça uzun bir süreç gerektirir. Nitel çalışma yapan ve görüşme yöntemini kullanan araştırmacılar bu yöntemin özellikleri, hazırlanan görüşme formları, formların test edilme süreci, katılımcılar ile görüşmelerin planlanması, görüşme ortamlarının uygunluğu gibi birçok konuda yoğun bir çalışma sürecinden geçmektedirler (90).

Yıldırım (1999) nitel araştırmayı; “*gözlem, görüşme ve doküman analizi gibi nitel bilgi toplama yöntemlerinin kullanıldığı, algıların ve olayların doğal ortamda gerçekçi ve bütüncül bir biçimde ortaya konmasına yönelik nitel bir sürecin izlendiği araştırma olarak tanımlamak mümkündür*” şeklinde tanımlamıştır. Bir başka ifadeyle nitel araştırma, toplumsal olguları yine kendi bulunduğu çevre içinde araştırarak anlamaya dayanan ve teori oluşturmayı hedefleyen bir araştırma yöntemidir (90).

Yıldırım ve Şimşek (2005)’e göre nitel araştırma, bütün aşamaları ile birlikte doğrudan veri elde edilen bir süreç değil, etkileşimin ön planda olduğu bir süreç olarak

gerçekleşmektedir. Buradan hareketle araştırma konusu süreç içerisinde yer alan bütün aşamaları yakından etkilemektedir (91).

Şekil 3.1: Nitel Araştırma Aşamaları (90)

Katılımcıların araştırma konusu ile ilgili düşünce, deneyim, beklenti, endişe ve önerilerinin saptanmasında etkili olacağı düşünüldüğü çalışmada nitel araştırma modeli kullanılmıştır. Çalışmada fenomenoloji (olgubilim) ve doküman analizi yaklaşımlarından yararlanılmıştır.

Yıldırım ve Şimşek (2005)' e göre fenomenoloji (Olgu bilim); bir olay ya da durum hakkında derinlemesine bilgi edinmek amacı ile kullanılan bir yöntemdir. Fenomenoloji (olgubilim), aslında farkında olunan fakat derinlemesine ve ayrıntılı bilgi sahibi olma anlayışına sahip olunmayan olgular üzerinde durmaktadır (91).

Olgular, hayatın çeşitli aşamalarında insanların karşısına çıkan olaylar, kavramlar, tecrübeler ve durumlardır. İnsanların tam anlamıyla yabancı olmadığı aynı zamanda tam olarak da kavrayamadığı olgular üzerinde duran araştırmalar için fenomenoloji en uygun araştırma zeminini oluşturmaktadır (91).

3.2. Araştırmanın Örneklemi

Araştırma 2017-2018 eğitim öğretim yılında Malatya ilinde yapılmıştır. Örneklem olarak, MEB bünyesinde görev yapan 10 beden eğitimi ve spor öğretmenine ulaşılmıştır. Örneklem (katılımcı) grubu seçilirken bazı kriterler göz önünde bulundurulmuştur. Katılımcıların;

- En az 10 yıllık mesleki tecrübeye sahip olmasına,
- Okullarının öğrenci mevcudu bakımından şehirdeki en kalabalık okullar olmasına,
- Okul sporlarına düzenli olarak katılıyor olmasına dikkat edilmiştir.

Ayrıca araştırma için Malatya ilinin seçilmesinde, araştırmacının Malatya’da ikamet etmesi ve örneklem grubuna ulaşılabilme açısından şartların elverişli olması gibi etkenler göz önünde bulundurulmuştur.

3.3. Katılımcı (Örneklem) Profili

Okul sporları, öğrencilerin spor ile tanışmalarını sağlayan, onlara sporun yarışma ve rekabet boyutunu yaşatan, dünya genelinde geniş bir katılım ile yapılan ulusal ve uluslararası organizasyonlardır (1).

Dolayısıyla okullarda çeşitli bireysel ve takım sporlarında bu organizasyonlara öğrencileri hazırlayan, okul takımlarını kuran ve yöneten beden eğitimi ve spor öğretmenlerinin organizasyonun çeşitli aşamalarında bazı sorunlar ile karşılaşmaları kaçınılmazdır. Buradan hareketle beden eğitimi öğretmenlerinin okul sporlarında karşılaştığı sorunların ortaya çıkarılması önem arz etmektedir. Araştırmada ulaşılan beden eğitimi ve spor öğretmenlerinin bazı kişisel özelliklerine Tablo 3.1’de yer verilmiştir.

Tablo 3.1: Katılımcılara Ait Kişisel Bilgiler

Sıra No	Yaş	Cinsiyet	Öğrenim Durumu	Mesleki Tecrübe
1	43	E	Lisans	18 yıl
2	44	E	Lisans	20 yıl
3	47	E	Lisans	23 yıl
4	43	E	Yüksek Lisans	20 yıl
5	36	E	Doktora	12 yıl
6	48	E	Yüksek Lisans	20 yıl
7	35	E	Lisans	11 yıl
8	37	E	Lisans	13 yıl
9	45	E	Lisans	19 yıl
10	43	E	Lisans	19 yıl

3.4. Araştırmacının Rolü

Araştırmacı MEB bünyesinde beden eğitimi ve spor öğretmeni olarak görev yapmaktadır. Ayrıca görev yaptığı dört yıllık süre boyunca her yıl okul sporları müsabakalarına aktif olarak katılmıştır. Bunun yanı sıra araştırmacı, görev yaptığı ilçede okul sporları tertip komitesinde yer almış, zaman zaman müsabakalarda hakem ve gözlemci olarak görev yapmıştır. Araştırmacının beden eğitimi ve spor öğretmeni olarak alanın içinde yer almasının, araştırma konusuna daha hakim olmasını sağlayacağı ve bu durumun araştırmaya işlerlik kazandıracağı düşünülmüştür.

3.5. Araştırmanın Yapıldığı Ortam

Görüşmelerin yapıldığı ortamlar seçilirken ortamın görüşmeye elverişli ve sessiz ortamlar olmasına dikkat edilmiştir. Dikkat dağıtıcı unsurlar olabileceğinden katılımcıların çalışma odaları veya evleri gibi mekanlar görüşme ortamı olarak kullanılmamıştır. Görüşmeler, katılımcıların tercihi de göz önünde bulundurularak kendilerini rahat hissedebilecekleri ortamlarda yapılmıştır.

3.6. Görüşme Formunun Hazırlanması ve Verilerin Toplanması

Araştırmada veri toplama yöntemi olarak “görüşme formu yöntemi” kullanılmıştır. Araştırmada kapsamındaki görüşmeler, katılımcılardan randevu alınarak 23 Ocak 2018-

3 Şubat 2018 tarihleri arasında yapılmıştır. Görüşme esnasında katılımcıların sorulara verdiği cevaplar araştırmacı tarafından bir ses kayıt cihazı ile kayıt altına alınmıştır. Görüşmeden önce katılımcı ile araştırmacı arasında, görüşmenin kayıt altına alınacağını, elde edilen verilerin bilimsel amaçlı kullanılıp saklanabileceğini belirten bir sözleşme imzalanmıştır. Tablo 3.2’de çalışma kapsamında yapılan görüşmelere ait bazı sayısal bilgilere yer verilmiştir.

Tablo 3.2: Yapılan Görüşmelere İlişkin Sayısal Veriler

Katılımcı	Görüşme Tarihi	Görüşme Süresi
B1	23.01.2018	32.14 dk. ses kaydı - 7 sayfa (A4)
B2	25.01.2018	35.32 dk. ses kaydı - 7 sayfa (A4)
B3	26.01.2018	29.17 dk. ses kaydı - 6 sayfa (A4)
B4	29.01.2018	16.35 dk. ses kaydı - 6 sayfa (A4)
B5	31.01.2018	20.21 dk. ses kaydı - 5 sayfa (A4)
B6	31.01.2018	17.48 dk. ses kaydı - 6 sayfa (A4)
B7	02.02.2018	26.22 dk. ses kaydı - 5 sayfa (A4)
B8	02.02.2018	29.47 dk. ses kaydı - 7 sayfa (A4)
B9	03.02.2018	16.16 dk. ses kaydı - 6 sayfa (A4)
B10	03.02.2018	18.18 dk. ses kaydı - 6 sayfa (A4)

Araştırmada kullanılan görüşme formu, kişisel bilgilerin bulunduğu bölüm ve görüşme sorularının bulunduğu bölüm olmak üzere iki kısımdan oluşmaktadır. Kişisel bilgilerin bulunduğu bölümde katılımcıların yaş, cinsiyet, eğitim durumu ve mesleki tecrübeleri ile ilgili bilgiler yer almaktadır. Görüşme soruları, okul sporları ile ilgili literatür bilgilerine dayanarak, araştırmacı tarafından açık uçlu olarak hazırlanmıştır. Alanında uzman akademisyenlerin görüşleri alınarak sorular üzerinde gerekli düzeltmeler yapılmış ve sorulara son hali verilmiştir.

3.7. Verilerin Çözümlemesi

Görüşmelerde ses kayıt cihazı ile elde veriler, bilgisayar ortamında yazıya aktarılmıştır. Bütün veriler metin haline getirildikten sonra çözümleme aşamasına geçilmiştir.

Araştırmada elde edilen verilerin anlamlı bir şekilde çözümlemesi ve sebep sonuç ilişkisi içerisinde yorumlanarak sonuçlara ulaşılması amacıyla nitel desenlerden “betimsel analiz” yönteminden yararlanılmıştır. Betimsel analizin amacı, araştırmadan

elde edilen ham verileri, okuyanların anlayabilmesi ve bu verilerden faydalanabilmesi açısından kullanılabilir hale getirilmesidir (92).

Ayrıca görüşmelerden elde edilen verilerin tanımlanması, birbiriyle ilişkili verilerin belli temalar altında toplanması ve ilk bakışta görülmeyen fakat konuşmaların içerisinde saklı olan kavramların tespit edilmesi amacıyla “*içerik analizi*” yöntemi araştırmaya dahil edilmiştir. Sonuç olarak elde edilen veriler araştırmacı tarafından önceden belirlenmiş boyutlara göre sınıflandırıldıktan sonra kodlamalar ve temalar ortaya çıkarılmıştır.

Veriler ile ilgili kodlama aşamasında, daha önce nitel çalışmalar yapmış ve bu konuda tecrübeli iki uzmanın yardımına başvurulmuştur. Araştırmacı ile birlikte üç ayrı kişinin çalışmalarıyla elde edilen kodlamalar ve temalar genel bir çerçevede toplanmıştır. Okul sporlarında karşılaşılan sorunlar bölümünde katılımcılara yöneltilen farklı sorulara benzer yanıtlar alınması sebebiyle katılım, okul yönetimi, veli profili ve ekonomik durum ile ilgili elde edilen bulgular tek tablo halinde sunulmuştur. Araştırmaya katılan beden eğitimi öğretmenlerinin isimleri yerine her katılımcı için “B” ifadesi kullanılmıştır.

Tablo 3.3: Kodlamalarda Kullanılan Kısaltmalar

Katılımcılar	Kısaltmalar	Grup
1. Katılımcı	B1	Beden Eğitimi ve Spor Öğretmeni
2. Katılımcı	B2	Beden Eğitimi ve Spor Öğretmeni
3. Katılımcı	B3	Beden Eğitimi ve Spor Öğretmeni
4. Katılımcı	B4	Beden Eğitimi ve Spor Öğretmeni
5. Katılımcı	B5	Beden Eğitimi ve Spor Öğretmeni
6. Katılımcı	B6	Beden Eğitimi ve Spor Öğretmeni
7. Katılımcı	B7	Beden Eğitimi ve Spor Öğretmeni
8. Katılımcı	B8	Beden Eğitimi ve Spor Öğretmeni
9. Katılımcı	B9	Beden Eğitimi ve Spor Öğretmeni
10. Katılımcı	B10	Beden Eğitimi ve Spor Öğretmeni

3.8. Geçerlik ve Güvenirlik

Geçerlik ve güvenirlik, genel olarak araştırmanın sonucu ile ilgili kavramlardır. Geçerlik, sonucun ne derece doğru olduğuna odaklanır. Güvenirlik, ise araştırmadan elde edilen sonuçların tekrar uygulanabilir olması ile ilgili bir kavramdır (93).

3.8.1. Geçerlik

Araştırma ile ilgili geçerlik çalışması aşağıda belirtilen konular dikkate alınarak yapılmıştır.

- Elde edilen verilerin çözümlenirken ve bulgular oluşturulurken anlamlı bir bütün oluşturmasına dikkat edilmiştir.
- Araştırma verilerine dayanarak bulgular oluşturulurken, kendi içinde anlamlılığı ve tutarlılığı sağlanmıştır.
- Veri toplama aşamasında görüşmelerin ses kayıt cihazı ile kayıt altına alınmasının yanında, araştırmacı tarafından önemli bölümler kısa notlar alınarak bulguların anlamlılığı sağlanmıştır.
- Ulaşılan veriler, araştırma öncesinde hazırlanan kavramsal çerçeve ve boyutlar ile paraleldir. Bu boyutlar görüşmeler esnasında araştırmacıya rehberlik etmiş ve çalışmaya işlerlik kazandırmıştır.

3.8.2. Güvenirlik

Çalışmanın dış güvenirlik çalışması ile ilgili hususlar aşağıda belirtilmiştir.

- Araştırmacı tarafından çalışmanın yöntemi ve sürecin işleyişi açık ve detaylı bir şekilde tanımlanarak, çalışmanın güvenirliği sağlanmıştır.
- Verilerin toplanması, deşifre edilmesi, kodlamaların yapılması, yorumlanması ve sonuçların elde edilmesi aşamalarında araştırmacı tarafından yapılan çalışmalar açık bir şekilde belirtilmiştir.

Araştırma kapsamında, görüşme yapılan beden eğitimi ve spor öğretmenlerinin isimleri, görev yaptıkları kurumlar belirtilmeden, harf ve sayılar ile ifade edilmiştir (B1, B2, B3...)

Araştırmanın iç geçerliliği ile ilgili çalışmalar aşağıdaki konular göz önünde bulundurularak yapılmıştır.

- Araştırma kapsamındaki dokümanlar ve görüşmelerden elde edilen veriler, araştırmacı tarafından yorum katılmadan, doğrudan sunulmuştur.
- Araştırma kapsamında yapılan görüşmelere ilişkin kayıtlar, üçüncü kişilerce incelemesine olanak sağlayacak biçimde deşifre edilmiştir.
- Kodlamaların oluşturulması aşamasında, alternatif fikirler ve farklı bakış açılarından yararlanılmıştır.
- Araştırmacı çalışmadaki rolünün, kişisel görüşlerinin, varsayımlarının ve yönelimlerinin farkında olarak çalışmayı yürütmüştür.

3.9. Varsayımlar ve Sınırlılıklar

Araştırma ile ilgili varsayım ve sınırlılıklar aşağıda maddeler halinde belirtilmiştir.

- Ulaşılan örneklem (katılımcı) grubu, evreni temsil etmektedir.
- Çalışmanın en az on yıllık mesleki tecrübesi olan ve her yıl okul sporları müsabakalarına katılan beden eğitimi ve spor öğretmenleri seçildiğinden, okul sporları konusunda tecrübe sahibi oldukları kabul edilmiştir.
- Görüşmede formunda yer alan soruların uzman görüşleri alınarak hazırlanmış olması araştırmanın geçerliğini arttıracaktır.
- Araştırmanın birden fazla ilde veya ülke genelinde yapılması örneklem grubuna ulaşma açısından çeşitli zorlukları beraberinde getireceğinden çalışma Malatya ili ile sınırlandırılmıştır.
- Ayrıca nitel bir araştırma yapıldığı için verilerin analizi oldukça uzun zaman almaktadır. Örneklem grubunun seçilmesinde bu konu göz önünde bulundurulmuştur.
- Araştırmada elde edilen veriler çalışmada kullanılan görüşme soruları ile sınırlıdır.
- Katılımcılardan görüşme öncesi onay alınmıştır.

4. BULGULAR

Bu bölümde “Beden Eğitimi ve Spor Öğretmenlerinin Okul Sporlarına Bakış Açısı ve Karşılaştığı Sorunlar” ile ilgili elde edilen verilerin analizi yapılmıştır.

Araştırma kapsamında yapılan görüşmeler sonucunda ulaşılan veriler aşağıdaki problem ve alt problem başlıkları altında sunulmuştur;

1. Okul sporlarına bakış açısı ve mevcut durum ile ilgili görüşleri nelerdir?

1.1. Ana Tema: Katılımcıların “okul sporları algısı” ile ilgili görüşlerinin incelenmesi.

1.2. Ana Tema: “Okul sporlarının mevcut durumu” ile ilgili görüşlerin incelenmesi.

1.3. Ana Tema: Katılımcıların “Diğer ülkelerde okul sporlarının mevcut durumu” ile ilgili görüşlerinin incelenmesi.

1.3. Ana Tema: Katılımcıların “okul sporlarından beklentileri” ile ilgili görüşlerinin incelenmesi.

1.4. Ana Tema: Katılımcıların “beden eğitimi ve spor dersi” ile ilgili görüşlerinin incelenmesi.

2. Katılımcıların okul sporlarında karşılaştığı sorunlar ile ilgili görüşleri nelerdir?

2.1. Ana Tema: “Katılım” teması ile ilgili görüşlerin incelenmesi.

2.2. Ana Tema: “Veli Profili” teması ile ilgili görüşlerin incelenmesi.

2.3. Ana Tema: “Okul Yönetimi” teması ile ilgili görüşlerin incelenmesi.

2.4. Ana Tema: “Eğitim Sistemi” teması ile ilgili görüşlerin incelenmesi.

2.5. Ana Tema: “İletişim” teması ile ilgili görüşlerin incelenmesi.

2.6. Ana Tema: “Ekonomik Durum” teması ile ilgili görüşlerin incelenmesi.

4.1. Okul Sporlarına Bakış Açısı ve Mevcut Durum

Bu bölümde katılımcıların okul sporlarına bakış açıları ve mevcut durum ile ilgili görüşleri ele alınmıştır.

4.1.1. Katılımcıların Okul Sporları Algısı

Katılımcı beden eğitimi ve spor öğretmenlerinin *okul sporları algılarına* ilişkin görüşleri analiz edilmiştir. Elde edilen bulgular yedi başlık altında toplanmıştır (Tablo 4.1).

Tablo 4.1: Katılımcıların Okul Sporları Algılarına Yönelik Bulgular

Soru (Okul sporları sizin için ne ifade ediyor?)	Görüşmelerden Elde Edilen Kodlamalar	Alt Temalar	Katılımcılar
OKUL SPORLARI ALGISI	Emek vermek, Emek karşılığı verim almak, Profesyonellik	Disiplinli Çalışma	B1, B4
	Sporun altyapısı, Sporcu yetiştirme alanı, Yetenek tespiti, Sporun temeli, Başarıya yatırım, Ülke sporunun gelişimi, Ülke başarısı	Sporun Altyapısı	B8, B10
	Kurumlar arası işbirliği, Kişiler arası işbirliği	İşbirliği	B4, B5
	Kişisel gelişim, Öz güven, Kendini ifade edebilme, Fiziksel gelişim, Ruhsal gelişim, Pozitif bakış açısı, Kendini ispat edebilme, Stres giderici	Kişisel Gelişim	B2, B6, B3, B7, B9
	Yarışma ortamı, Rekabet duygusu, Sportif etkinlikler, Sportif faaliyetler, Sportif etkinliklerin çıktısı	Sportif Faaliyetler	B3, B5, B9
	Sosyalleşme, Sosyal etkinlik, Sosyal etkinliklerin çıktısı, Yeni yerler görme, Ders dışı etkinlikler	Sosyalleşme	B7, B5, B6, B2
	Eğitim aracı, Akademik başarıyı arttırıcı faaliyetler	Eğitimi Destekleyici Faaliyetler	B5, B7

Tablo 4.1’de yer alan bulgulardan hareketle katılımcılar; disiplinli çalışma, sporun altyapısı, işbirliği, kişisel gelişim, sportif faaliyetler, sosyalleşme ve eğitimi destekleyici faaliyetler alt temaları üzerinde durmuşlardır.

Aşağıda katılımcıların bu temalar ile ilgili görüşlerine yer verilmiştir.

Okul sporları algısına ilişkin olarak;

Beden eğitimi öğretmenlerinin bir yıl boyunca çalışıp, emek sarf ettikten sonra alıp götürdükleri sporcuların o müsabakalarda aldıkları verim (B1). Okul sporları, özellikle gençler açısından, kişisel gelişimleri açısından çok önemli bir yere sahip, özellikle gençlerin özgüveni açısından, bir yerlere gelme açısından, dostluk, arkadaşlık, sosyalleşme açısından çok önemli olduğunu düşünüyorum (B2). Okul sporlarında bize gelen öğrencilerimizin ruhsal, fiziksel, bedensel olarak gelişimlerine yönelik çalışmalar yapmaktayız. Çocukların hem bu özelliklerini geliştirirken hem de kendi arkadaşları ve diğer başka okullardaki arkadaşlarıyla yarışma ortamı hazırlamak, o ortamda o havayı teneffüs etmeleri için elimizden gelen gayreti göstermek (B3). Başlangıçta benim düşüncem, bakanlığın (MEB) daha geniş kitlelere yaymak, daha profesyonel bu işi yapmak amacıyla Gençlik Spor (GSB) da işe katıp, Milli Eğitim ve Gençlik Spor ortak yapılan bir faaliyetler, spor faaliyetleri olarak düşünülmüştü. Amaç daha profesyonel iş yapmak, İdari yönden, yönetim, hakem tüm açıdan daha profesyonel ve Gençlik Spor da işe katmak amacıyla yapılmıştı okul sporları (B4). Okul sporları, okullardaki sosyal ve sportif etkinliklerin bir çıktısı olarak görüyorum. Bu yönde okulun spora ve sosyal faaliyetlere vermiş olduğu değerin göstergesi olarak okul sporları da bunun değerlendirilmesi yönünde gerçekleşen bir olgudur. Bu olgunun okulların, idarecilerin, velilerin ve öğretmenlerin bütünsel boyutlarıyla zenginleşeceğini düşünüyorum. Daha çeşitli ve kompleks hale gelebileceğini düşünüyorum. Bu anlamda okul sporlarının eğitimin ayrılmaz bir parçası olan beden eğitimi ve spor dersine ve bu kültürün ayrılmaz bir parçası olarak görüyorum (B5). Okul sporları, öncelikle öğrencilerin sosyalleşmesini, kendini ifade edebilmesini, yani çocuğun görmediği yerleri görmesini, tanımasını ifade ediyor. Benim öncelikli hedefim bu, çocukları okul müsabakalarına, takımlarına alırken, önce sporcu olmasını istemiyorum. Çocuk kendini ifade edebilsin, değişik insanlar tanıyabilsin, değişik yöreler görebilsin öncelikli hedefim bu benim (B6). Okul sporları, öğrencinin ders

dışında kendini ispatlayabileceği, yani kendine özgüveninin artacağı, sosyalleşeceği, bedensel, ruhsal, sosyal yönden kendini geliştirebileceği, hayata daha olumlu, daha pozitif bakabileceği, başarılarıyla kendini kanıtlayabileceği, okulda derslerinde daha başarılı olabileceği sportif faaliyetleri kapsıyor. Yani tabi ki okul sporlarında başarılı olmak öğrenci açısından kendine özgüvenini arttırıcı bir faktör ama bunun yanında derslerinde daha başarılı olması için, hayatta daha sosyal olması için, ruhsal yönden daha sağlıklı olabilmesi için bence sportif faaliyetlerin bütünüdür (B7). Okul sporları, hangi ülkede olursa olsun, sporun altyapısını, temelini oluşturan, sporun ülkenin başarısı açısından ne olduğunu ifade eden, başarıya, spor başarısına yatırım olarak düşünüyorum (B8). Okul sporları, çocukların faaliyette bulundukları, stres attıkları, aynı zamanda kendine özgüvenlerini geliştirmek için kullanılan faaliyetlerdir (B9). Okul sporları benim için ne ifade ediyor diyelim. Bir sefer ülke sporunun gelişmesinde çok büyük katkısının olabileceğini düşündüğüm bir alandır bence okul sporları. Okul sporları bir ülke sporunun gelişmesi için herhangi bir branşta, bütün branşlar dal buna geliştirilmesi için, sporcunun tespiti için bence okul sporları çok büyük önem arz etmektedir. Altyapıyı oluşturuyor aynı şekilde. Altyapı okullarda atılır. Onun içinde okul sporlarına önem verilmesi gerekir. Beden eğitimi öğretmenlerine okul sporlarının daha iyi şartlarda yapılabilmesi için imkanlar, tesisler daha verimli hale getirilmesi gerekir diye düşünüyorum (B10).

4.1.2. Okul Sporlarının Mevcut Durumu

Katılımcı beden eğitimi ve spor öğretmenlerinin *okul sporlarının mevcut durumu* ile ilgili görüşleri analiz edilmiştir. Elde edilen bulgular altı başlık altında toplanmıştır (Tablo 4.2).

Tablo 4.2: Okul Sporlarının Mevcut Durumuna Yönelik Bulgular

Soru (Okul sporlarının mevcut durumu hakkında ne düşünüyorsunuz?)	Görüşmelerden Elde Edilen Kodlamalar	Alt Temalar	Katılımcılar
ALGILANAN MEVCUT DURUM	Antrenman zamanı, Yetersiz hazırlık süresi, Yetersiz sportif alan	Zaman ve Altyapı	B3, B8,
	Format değişikliği, Organizasyon kalitesi (MEB dönemi ile kıyas), Sıkıştırılmış müsabaka takvimi, MEB dönemine göre evrak işlerinin kolaylaşması, GSB çalışmaları, Kurumsal işleyiş	Sistem Değişikliği	B1, B4, B6, B8, B9, B10
	Ekonomik destek, Ödüllendirme, Teşvik, Organizasyon kalitesi, Organizasyonlarda denetim, Ceza, yaptırım, Öğretmenlerin kişisel fedakarlıkları	Teşvik ve Ceza	B1, B6, B9, B10
	Düşük katılım oranı, İlgi eksikliği	Katılım	B2, B5, B10
	Yarışma ortamı, Özgüven, Sosyalleşme	Kişisel Gelişim	B3
	Başarı endeksli yapı, Yönetici bakış açısı, Yöneticilerin kendini kanıtlama isteği, Organizasyonlara verilen değer	Bürokratik Zorluklar	B7, B10

Tablo 4.2’ den hareketle katılımcılar ifadelerinde; zaman ve altyapı, sistem değişikliği, teşvik ve ceza, katılım, kişisel gelişim ve bürokratik zorluklar alt temalarını vurgulamıştır.

Aşağıda ulaşılan alt temalara ilişkin katılımcıların görüşlerine yer verilmiştir.

Okul sporlarının mevcut durumuna ilişkin olarak;

Daha önceki MEB'deki dönemde, lig heyetinin olduğu dönemdeki duruma göre iyi. Çok çok mu iyi? Değil. Ama iyi. Lig heyetinde iken çok büyük sıkıntılarımız vardı. Lisans olsun, sporcuların nüfus cüzdanlarının değiştirilmesi konusunda olsun çok büyük sıkıntılar yaşadık biz. Ama GSB aldığı için bu sıkıntıları biz yaşamıyoruz. Daha bir sürü eksiği var bunların. Mesela gruplardaki takımlara göre maçlara geliyorlar veya gelmiyorlar. Eğer çok kuvvetli takımlar varsa müsabakalara gelmiyorlar. Bunun da hiçbir yaptırımı yok. O getirmeyen öğretmen mi öğretmene, idareci mi idareciye. Bununla ilgili MEB olarak bir yaptırım uygulamazlarsa bu böyle devam edecek (B1). Okul sporları, şu anda ki mevcut durumu önceki yıllara göre katılım açısından düşük olduğunu düşünüyorum. Çocukların özellikle okul takımlarına girmede, sportif anlamda yarışmalarında biraz eksiklik olduğunu görüyorum. Önceki yıllara göre biraz ilginin, isteğin azaldığını görüyorum (B2). Okul sporları deyince biz okul içindeki faaliyetleri ve okul dışındaki faaliyetleri iki bölümde alıyoruz. Okul içindeki faaliyetlerimizde çocuğun fiziksel, ruhsal ve sosyal olarak gelişimini daha çok sosyal yönde gelişmesi için gayret sarf ediyoruz. İşte sınıflar arası müsabakalarda diğer arkadaşlarıyla yarışma ortamı hazırlamak, kendine güvenmeyi, sosyal ortam içerisinde kendini ifade etmeyi bu yönlerde kendisine destek sağlıyoruz. Okul dışında da başka okullarla yaptığımız yarışma ve sportif faaliyetlerde işte çocuğun yarışma ortamı ile ilgili, kendine güveni ile ilgili telkinlerde bulunuyoruz. Okul sporlarının durumu, biz yeterince amacına ulaştığını düşünmüyoruz. Çocukları antrene etmek için zaman bulamıyoruz. O yüzden çalışmalarımızı biz daha çok hafta sonları yapıyoruz. (B3). Okul sporları şuan, ben kendi ilim için değerlendirebilirim ancak. Yani şu anda Malatya'da hizmetlerimiz güzel. Okul sporlarında görevli ayrı bir binamız var, ayrı personellerimiz var, GSM'nin ayrı görevlendirdiği kişiler var. Onlar da kendi aralarında gruplara bölünmüşler. Bu anlamda hizmetleri güzel (B4). Okul sporlarının mevcut durumu ile ilgili olarak, okul spor faaliyetlerine katılım oranının daha düşük olduğunu düşünüyorum. Bizim kendi ilimiz Malatya ilinde %20-30'larda olduğunu tahmin ediyorum. Özellikle iki merkezi ilçe olan Yeşilyurt ve Battalgazi'nin %50'lere yakın bir okul spor faaliyetlerine katılımı söz konusudur. Bu sayı ilçelerle beraber bu oran daha da yükselebilmektedir (B5). Okul sporları, MEB'den GSB'ye devredildikten sonra oldukça gerileme kaydetti. Sebebine gelince, yani öğretmenlerin bilmiyorum

tavır mı desem başka sebepler var ben onu çözemedim. GSB' nin MEB kadar bu işi organize edemediğini işte kupa mesela takım sporlarına genelde kupa veriliyor ama ferdi sporlarda kupa verilmemesi öğretmenler tarafından çok eleştiriliyor. Yani bir kupanın maliyeti ne ki diyorlar. Biz yarışmaya gidiyoruz. Birinci oluyoruz ya da ilk üçe giriyoruz. Okula gittiğimizde hani ne yaptınız elde bir şey yok. Yani bir kupayı bile çok gördüler. O yüzden öğretmenler kısmen de olsa bu işe tepki koydu. Yani yarışmalara katılsalar bile. Çok yüzeysel yapılıyor (B6). Okul sporları şu an günümüzde okullarda genelde idare, öğretmenler açısından başarı endeksli olarak görülüyor. Beden eğitimi öğretmeni okul sporlarında kendini kanıtlayabilirse idarecinin gözünde başarılı bir öğretmen, eğer kanıtlayamazsa yani derece yapamazsa çalışmayan yani başarısız bir öğretmen olarak görülüyor. İdare açısından da Milli Eğitim Müdürü atıyorum Şube Müdürü, Kaymakam bunların yanında işte yani okul sporlarında biz başarılıyız (B7). Ben mesleğe başladıktan beri okul sporları, üç defa, dört defa müfredat değiştirdi. Her defasında daha iyi olur derken son yıllarda daha da kötüye gitmeye başladı. Okul sporları ya da beden eğitimi ders sayısı kısıtlandı. Bu bizim de elimizi, ayağımızı bağıladı, çocukların da elini, ayağını bağıladı. Çocuk sabah saat 9'da okula geldiği zaman saat iki de üç de çıktığı zaman çocuk eve gidip derslerini mi yapsın?? Çocuğun kendisine ve sosyal hayata ayıracağı zaman daralıyor. O yüzden müfredat değişikliği ile beraber okul sporlarındaki başarının, bu da ülke sporunu direkt etkiliyor daha da düşeceğini düşünüyorum (B8). Okul sporları çok iç açıcı bir durumda değil şu anda. Yapılan faaliyetler de oldu bittiye geliyor zaten. Bütün imkansızlıklara rağmen öğretmen arkadaşların fedakarlıklarından dolayı, faaliyetler yürüyor (B9). Öncelikle okullardaki idarecilerin okul sporlarına bakış açıları farklı, diğer derslerin gölgesi altında kalıyor. Yani okul sporları yani spor yani biraz daha geri planda tutuluyor. Mevcut durum şöyle; Eskiye oranla biraz düzelme var. Çünkü MEB kendi spor izcilik bölümünde yapıyordu bunu, yarışmaları. Şimdi GSB bu işi ele aldıktan sonra, şey olarak daha iyi yani masraf açısından biraz daha iyi mesela lisanslara para vermiyoruz. Eskiden lisanslara lisans çıkarmak için lisans parası veriyorduk. Katılım ücreti, parası veriyorduk. Bir de gruplara mesela gruplarda çıktığın zaman, il dışına gittiğin zaman destek verilmiyordu. Ama yeterli mi? Yeterli değil. İşte şöyle maddi imkansızlıklar var okulların. Spor kulübü bütçelerinin oluşturulmasında imkansızlıklar var. Mesela spor parası topluyorduk eskiden. Şimdi o da kaldırıldı. (B10).

Katılımcıların, *Diğer ülkelerde okul sporlarının mevcut durumu* ile ilgili görüşleri incelenmiştir. Verilerin analizi sonucunda elde edilen bulgular dört başlık altında toplanmıştır (Tablo 4.3).

Tablo 4.3: Okul Sporlarının Diğer Ülkelerdeki Mevcut Durumu İle İlgili Bulgular

Soru (Diğer ülkelerde okul sporlarının mevcut durumu ile ilgili bilginiz var mı?)	Görüşmelerden Elde Edilen Kodlamalar	Alt Temalar	Katılımcılar
DİĞER ÜLKELERDE MEVCUT DURUM	Erken yaşta spor eğitimi, Faydalı zaman geçirme, Eğlenerek öğrenme, Sonuç odaklı öğretim, Derslerin verimliliği, Disiplinler arası ilişki, Müfredatın uygulanabilirliği, Müfredat ve fiziksel çevre uyumluluğu, Ders sürelerinin yeterliliği, Sosyal etkinlikler	Eğitim Sistemi	B1, B6, B8
	Yetenek tespiti, Sportif başarının temeli, Yönlendirme, Liderlik özellikleri	Uzmanlık	B1, B6
	Çevre bakış açısı, Sporun önemsenmesi	Spor Bilinci	B1, B3, B8
	Spor tesisleri, Sportif alanların yeterliliği, Ulaşım olanakları, Maddi durum	Ekonomik Durum	B3, B8

Tablo 4.3'den hareketle katılımcı beden eğitimi ve spor öğretmenleri görüşlerinde; eğitim sistemi, uzmanlık, spor bilinci ve ekonomik durum alt temalarına değinmiştir.

Aşağıda katılımcıların belirtilen alt temalara ilişkin ifadelerine yer verilmiştir.

Diğer ülkelerde okul sporlarının mevcut durumuna ilişkin olarak;

Diğer ülkelerdeki, ben biraz araştırıyorum bu konuları. Mesela benim yapmak istediğim şeylerin başında yurt dışına gidip onların beden eğitimi derslerinde neler yaptığını, küçük yaştan itibaren çocukları eğitmeye başladıklarını, bunları

araştırmak isterim. Bunun için de ülkemizden de teşvik olması gerekir. Mesela başvuracağım yurt dışına gitmek için ve gideceksin araştırıcaksın geleceksin. Bizim duyularımıza göre, baktığımıza göre çok çok küçük yaşta başlıyorlar eğitime. Ben de bundan yanayım. Ana sınıfından itibaren başlanması gerekir eğitime. Bunun için de beden eğitimi öğretmenin ana sınıfından itibaren derslere girmesi gerekiyor. Mesela yurt dışında öğlene kadar eğitim, öğleden sonra çocuklar bir sosyal etkinliğe gidiyorlar. Ama biz de öyle değil. Biz de sabah geliyor çocuk akşama kadar eğitim. Beden eğitimi dersini bir fazlalık olarak görüyorlar. Beden eğitimi gereksiz bir ders, fazlalık bir ders, işte çocukların zaman geçireceği. Ama bunun böyle olmaması gerek. Beden eğitimi çok farklı bir ders. Beden eğitimi dersinde içine kapanık bir çok açabiliyor kendini. Kendi liderlik vasfını geliştirebiliyor. Kendini ifade edebiliyor. Yeteneklerinin farkına varabiliyor. Biz bunları yapamazsak, onun için sporda başarılı olamıyoruz. Niye biz olimpiyatlarda başarılı olamıyoruz. Sebebi bu biz çocuklara sporu sevdirmiyoruz. Velilerimiz işte aman çocuk derste yorulmasın, aman beden eğitimi dersine girmesin. Ders çalışsın, sürekli ders çalışsın, soru çözsün. Beden eğitimi dersi ile ilgili hiç bir şey yok (B1). Yani gelişmiş ülkelere bakılırsa bence gelişmiş ülkelerin hepsinde kesinlikle spora önem verdikleri için gelişmişlerdir. Yani tesisleriyle, çocuğa işte sportif alan giderken ki servisiyle, malzemesiyle bunların hepsini çözmüştür. Ben bazen finalde kazanmamak için dua ediyorum. Niye birinci olduğun zaman gruba gideceksin, parayı nereden bulacaksın, çocuğu nerede yatıracaksın, ne yedireceksin, ne içireceksin. Ben bunu düşünüyorsam bu çok büyük bir trajedidir yani. Bir başlık da spora önemlidir yani. Bir ülke spora önem vermiyorsa olmaz. Yani sosyal olarak spora önem vermeyen bir ülkeden hiçbir şey olmaz. Bunu farkına varmamız lazım (B3). Ben 2012 yılında Macaristan'a gittim Budapeşte'ye. Bir araştırma yaptım. Orada çocukları küçük yaşta, bizim ana sınıfı çağı dediğimiz yaşta, yeteneklerine göre seçip, çeşitli branşlara, çocuğun hangi branşlarda yeteneği varsa o alanda yetiştirdiklerini duydum. Yani öyle olunca tabi çocuk küçük yaştan bu işe başladığı için. Ama ülkemizde maalesef bu geç yaşta 12-15 yaşlarda başladığı için başarı onlar gibi yüksek olmuyor (B6). Son günlerde Finlandiya ile ilgili bir şeyler okumuştum. Okuduğumda; çocuğu temel olarak öğretmek değil de eğlenceli öğretmek. Bunun içerisine sosyal aktiviteler, sosyal aktiviteler dendiği zaman da aklımıza ilk gelen beden eğitimi dersi. Matematik öğretmenin görüşünü dinliyorum. Matematik öğretmeni şunu diyor: "Benim için önemli olan çocuğun matematikte ne yaptığı değil öğrenip öğrenmediği. Ne kadar

ders olduğu değil verimliliği. Yahutta faydalı ne kadar vakit geçirdiği. Ben diyor derste çocuğa ağaca tırmanmayı öğretiyorum. Ağaca tırmanma hangi dersin konusu beden eğitimi dersinin. Ben bu yıl ocuğumu masa tenisine götürdüm. İşte ocuk el-ayak koordinasyonu sıfır. Sağ ayağı ile beraber sağ kolunu atıyor. Bu ne demek oluyor. Okul sporlarında mevcut durum çok kötü. Diğer ülkelerin çoğu bunu başarmışken biz bunu başaramamışız. Maalesef fiziki anlamda da evlerimizin çevresindeki sosyal etkinlik alanları daraldığı için çocuklarımız sokağa da.... Eskiden mahallelerde top oynanacak alanlarımız vardı. ocuk en azından el-ayak koordinasyonu kazanırdı. şu anda maalesef ilkokul çağındaki çocukların %85'inin el-ayak koordinasyonu yok. Ağaca tırmanmayı bilmiyor. Maalesef bunu okul sporlarına verilen değerin ölçütü olarak görüyorum ben. Ben Finlandiya ile kıyasladım. Adamlar şunu diyor: “ Benim için önemli olan çocuğun ağaca tırmanabilmesi. Ağaca tırmanırken matematik dersini öğreniyor benim için diyor.” 2 adım 2 adım daha 4 adım. ocuk ilkokul çağında bakın hem ağaca tırmanmayı öğreniyor hem de 2+2' nin 4 olduğunu öğreniyor. Ülkemizde maalesef mutsuz bir eğitim sistemi var. nemli olan müfredatın okullarda uygulanabilir olması. Yahut da uygulanabilir bir fiziki alan olup olmadığı. Keşke şunu yapsalar okulun fiziki şartlarını gözden geçirsinler gelsin MEB, desin ki sizin okulda sadece şu konuları işleyebilirsiniz. Fiziki imkanınız yeterli değil. Siz tarih alanında master yapabilir misiniz? Hayır. Neden? Çünkü konunuzla alakalı değil. Biz okullarda her türlü branşı yıllık planımızda yer veriyoruz. Hentbol ekliyoruz ama benim hentbol saham yok ki.. Masa tenisi ekliyoruz. Masa iki tane masa tenisim var. Benim 30-40 kişilik sınıfa masa tenisi dersi işlemem imkansız. Maalesef bütün her şey müfredatın işlenmezliği, fiziksel evre ile olan uyumsuzluğunda tıkanıyor (B8). Yani zaman zaman yurt dışına giden arkadaşlarımız var işte Almanya' ya filan. rnek veriyorlar işte orda beden eğitimi derslerinin çok önemli olduğunu söylüyorlar. Yani bunu ülke olarak da oradaki vatandaş, insan spora daha önem verdiğini söylüyorlar. Tesislerin çok muazzam güzel olduğunu söylüyorlar. Ders saatlerinin daha fazla olduğunu söylüyorlar. Ama gidip görmemişiz. Giden arkadaşlardan duymuşuz yani bu şekilde (B10).

4.1.3. Katılımcıların Okul Sporlarından Beklentileri

Beden eğitimi ve spor öğretmenlerinin *okul sporlarından beklentilerine* ilişkin görüşleri analiz edilmiştir. Elde edilen bulgular beş başlık altında toplanmıştır (Tablo 4.4).

Tablo 4.4: Katılımcıların Okul Sporlarından Beklentileri İle İlgili Bulgular

Soru (Okul sporlarından beklentileriniz nelerdir?)	Görüşmelerden Elde Edilen Kodlamalar	Alt Temalar	Katılımcılar
OKUL SPORLARINDAN BEKLENTİLER	Ekonomik teşvikler, Sportif tesisler, Spor malzemesi, Ulaşım şartları, Araç, gereç, materyal, Bütçe, Spor alanları, Ödenek, Ödüllendirme	Ekonomik Durum	B1, B3, B4, B9, B10
	Yetkili ilgisi, Okul yönetimi desteği, Bürokratik etki, GSB ve MEB iş paylaşımı, Kurumlar arası iletişim, Yetkili ilgisi	Bürokrasi	B1, B2, B3, B10
	Amaçlı farkındalığı, İş yükü paylaşımı, Zaman planlaması, Antrenman zamanı, Kurs ve derslerin yoğunluğu, Muhatap, Amaca uygunluk, Müsabaka takvimi düzeni, Güvenlik önlemleri, Sağlık hizmetleri, Denetim, Yaptırım, Organizasyon düzeni	Planlama	B1, B2, B3, B8, B9
	Eğlenceli ortam, Stres giderici, Arkadaş edinme, Öğrenci merkezli yaklaşım, Sorumluluk bilinci, Özgüven, Sağlıklı ilişki	Sosyal Etkinlik	B6, B7
	Sporcu yetiştirme, Alan hakimiyeti, Liyakat, Yetenek tespiti, Ciddiyet	Uzmanlık	B1, B7, B8, B9

Tablo 4.4'den hareketle katılımcılar ifadelerinde; ekonomik durum, bürokrasi, planlama, sosyal etkinlik ve uzmanlık alt temalarına dikkat çekmiştir.

Aşağıda katılımcıların ulaşılan alt temalara ilişkin görüşlerine yer verilmiştir.

Katılımcılar okul sporlarından beklentilerine ilişkin olarak;

Okul sporlarından beklentim benim. Bir defa okul sporlarının amacı sporcu yetiştirmek, yetenekli sporculara teşvik olması, elinden tutulması için okul

sporlarının izlenilmesi gerekiyor. Okul sporlarında gelip üsttekilerin, federasyon yetkililerinin gelip okul sporlarını izlemesi gerekiyor. Ama hiçbir federasyon yetkilisinin final maçları dışında ben gelip de bir tane müsabakayı izlediğine şahit olmadım. Yok yani. Okul sporlarını yapıyorsak biz bizim amacımız iyi, kaliteli birer sporcu ve fert yetiştirmekse bize yardımcı olmaları gerekiyor. Ama okul sporları sadece iş olsun diye biz maçlar götürüyoruz getiriyoruz. Başka hiçbir amacı yok okul sporlarının. Okul sporlarında yetiştirilip de işte bu çocuk futbolda çok iyi, bu çocuğu alıp götürelim Beşiktaş'ın altyapısına diyebileceğimiz Malatya'da bir tane oyuncu yok. Ben Beşiktaş'ın da altyapısına bakıyorum. Ben gidiyorum bütün maçları izliyorum. Federasyonun hiçbir yetkilisini göremem ben. Adamlar otururlar maaşlarını alırlar çeker giderler. Onun için de sporda hiçbir yere gelemeyiz. Eğer biz bu işi yapıyorsak. Kim yapıyor bu işi GSİM. Birincisi biz müsabakalara giderken kendi araçlarımızla götürüyoruz çocukları. Ben kendi arabama atıyorum. Beş kişilik arabaya 8-10 öğrenciyi arabaya tıka basa doldurup götürüyorum. Eğer kaliteli bir okul sporları yapmak istiyorlarsa önce bunun için bir ödenek hazırlamaları gerekir. Çocukların ulaşım ihtiyacını karşılamaları gerekir. Çok büyük bir sorun çünkü. Bütün okulların sorunu bu. Malzeme ihtiyacını karşılamaları gerekir. Ondan sonra çocukların başarılı oldukları zaman çocukları ödüllendirmeleri gerekir. Çocuklara malzeme yardımı, gıda yardımı yapılabilir. Çocukları götürüyoruz müsabakaları kazanıyoruz. Karşılığında bir şey yok. Okul sporlarının başarılı olması için beden eğitimi öğretmeninden yükleri alıp, paylaşılması gerekir. Ama biz de öyle değil. Sadece müsabakaya katılacak beden eğitimi öğretmeni her şeyi yapmak zorunda. Bu yüzden biz başarılı olamıyoruz (B1). Şimdi okul sporları bir okulun vizyonu bence. Okul idaresinin bu konuda sonuna kadar beden eğitimi öğretmenini, dersini, öğrencileri teşvik etmesi lazım, desteklemesi lazım. O yüzden büyük sorunlar var. Baktığınız zaman çoğu arkadaşla görüşüyoruz. Okul sporlarına girme de sıkıntı yaşıyorlar. Okul idaresi izin vermiyorlar. Bu konuda bence büyük eksiklik idari kısmın konuşulması lazım. Milli Eğitim Müdürü, Müdür Yardımcısı bu şekilde bir konuşup o çocuklara okul sporlarına katılmada beden eğitimi öğretmenine aynı şekilde desteklemesi lazım. Bunun da büyük bir eksiklik olarak görüyorum. Okul sporlarında bir defa hazırlık kısmını ele almak lazım. Özellikle Anadolu Lisesi olduktan sonra okul sporlarına katılacak öğrencilerin bir kere antrenman yapma şansı önceki yıllara göre azaldı. Şimdi okullara öğrenciler artık servislerle geliyor. Bu konuda okuldan sonra velilerden izin alması lazım, desteklenmesi lazım.

Antrenmana kalması lazım. Bu büyük bir sorun olduğu için çocukların da gelmesi maça hazırlanması büyük bir sıkıntı. Şey de yine hafta sonları yetiştirme kursları oluyor. Öğrencilerimiz o kurslara gidiyorlar. O yüzden hafta sonları da antrenmanlarımız olmuyor. Bu konuda iş bence okul idaresi ve velilere düşüyor. Okul idaresinin antrenman için gerekli desteği vermesi lazım. Beden eğitimi öğretmenine aynı şekilde egzersiz için, kurs için, çocukların o antrenmana gelip gitmesi için bu gibi şeylerin olması gerekiyor. Bunlar olduktan sonra inanın çocuklar isteyerek antrenmana gelecekler, isteyerek maça çıkacaklar. Diğer okullardaki öğrencilere de bir teşvik olacak. Bunlar yapıldığı zaman bence okul sporlarına katılımı etken olabilir (B2). Vallahi okul sporlarından beklenti olarak, bu şu anda ki yapısı çok şey değil, doğru değil. Yani biz en azından okul sporları ile ilgili zamanın normal derslerden farklı zamanlarda olmasından yanayım. Yani öğrencilerin haftada bir gün sadece sporla ilgili uğraşabilecekleri bir gün belirlenir ve o gün içerisinde alanlar temin edilmeli, malzeme temini yapılmalı. Çocukların özgür bir şekilde istedikleri faaliyetlere katılmalarını isterim. Yani yarışma ortamı da sağlamak için tabi ki yani ekonomik olarak bizim sıkıntılarımız var. İstedığımız alanı bulamıyoruz, istediğimiz malzemeyi alamıyoruz. O yüzden okul sporlarında şu anda sporcunun yetişmesi ortamı yok. Sadece biz işte ne yapıyoruz, yarışmaya götürebilmek için çocuğu antrene ediyoruz. Yani çok uzun süreli bir başarı da yok (B3). Organizasyonlar güzel. Önceden ilan ediliyor. Yalnız okul sporlarında şimdi yalnızca İl temsilcileri görevli ve GSM'deki personel görevli. Bu işin içine biraz daha beden eğitimi öğretmenlerini katsalar daha iyi olacak. Şu anda okul sporları sadece GSM'nin bir faaliyeti olarak gözüküyor. Milli Eğitim'e gidiyorsun diyor okul sporlarının işi. Yani arada kaldık biraz. Milli Eğitim ile okul sporlarının diyalogunda biraz problem var. Bu problem halledilirse daha verimli bir şeyler elde ederiz (B4). Okul sporlarından beklentilerim, en azından okul spor faaliyetlerine katılan okulların ve özellikle de maddi durumu iyi olmayan okulların araç, gereç, materyal yönünden desteklenmesi, yardımcı olunması yönünde bir görüşüm var. En azından son 3-5 yıl içerisinde o branşta, hangi branşsa, o faaliyetlere katılan okulların ve takımların, il temsilcilikleri nezaretinde desteklenmesi ve ihtiyaçlarının giderilmesi yönünde bir düşüncem söz konusu. Ve böylelikle de hem takımların başarısı hem de katılımın yükselmesi durumunun gerçekleşmesini bekleyebiliriz (B5). Okul sporları, bence yarışmadan çok, yani kazanmaktan çok çocukların eğlenebileceği, streslerini atabileceği, arkadaş edinebileceği bir ortam olmalı (B6).

Daha önceki soruda da bahsettiğim gibi okul sporları bence öğrenci odaklı olmalı. Yani öğrencinin orada deşarj olabilmesi mesela. Derslerine olumlu yansıyabilmesi, ailesine, topluma karşı sorumluluklarını bilen bir birey olarak yetişmesi. Başarının, özgüvenin farkına varabilmesi. Sosyal yönden insanlarla daha sağlıklı ilişkiler kurabilmesi. Yani çok yetenekli oyuncuların belirli kulüplere yönlendirilmesi (B7). Okul sporları kaç yıl oldu GSB ye devredileli bilmiyorum. GSB ye devredildikten sonra, okul sporlarındaki bocalama dönemi başladı. Önceden daha disiplinli, daha güzel organizasyonlar yapılıyordu. Şu anda gidiyoruz organizasyonun yapıldığı yere son dakika katılımlar, son dakika yeni listeler ya da şöyle diyeyim düzensizlikler var organizasyonda. Kendi kendimize liste yapıyoruz. Kendi kendimize fiktür düzenliyoruz. O kadar düzensizlik var. Ve kime başvurursanız başvurun. Başvurunuzu alıyorlar. Fakat çözüm üretilmiyor. Beklenti açısından okul sporları çok ciddi çalışmıyor. Sene başında bizden katılım listesi alınıyor. Ben A branşından katılıyorum. Biz de ne yapıyoruz her birimiz 2-3 branşta fazlasıyla katılmaya çalışıyoruz. Ama daha sonra gittiğimiz zaman aradaki düzensizlikler, insanlar son gün katılımlar tekrar açık oluyor. Okul sporları ilgilenmiyor. Ahbap çavuş ilişkileriyle yeni kurallar kendilerine göre bir şeyler yapabiliyorlar. Teknik komite bile talimatı okumadan geliyor. Maalesef organizasyonların yapıldı mı? Yapıldı. Aynı gün içerisinde 2-3 tane maçımız oluyor. Gidemiyorsun. Planlama yapılırken GSB maalesef bunlara riayet etmiyor. Bu anlamda da sıkıntı yaşıyoruz. Çoğu maçlarımızı güvenlik önlemi alınmadan, sağlık personeli gelmeden yapıyoruz. Görevlendirilen hakemler de baskı altında kalıyor. GSB oraya o düzeni sağlayacak personel gönderemiyor. Ama MEB de iken daha disiplinliydi. Katılım ya da katılmama konusunda tedbirler vardı. Şimdi herhangi bir yaptırım da yok. Müthiş bir başı boşluk var GSB de (B8). Okul sporlarından, bir defa okullardaki malzemeler filan yetersiz seviyede. Yani yapılan faaliyetler çok amacına ulaşmıyor. Bütün imkansızlıklara rağmen faaliyetler yürütülüyor ama. Desen ki amacına ulaşmıyor mu? Ulaşmıyor yani. Beklenti açısından en basitinden egzersiz yapıyor okullarda. Bu egzersizlerin, GSB sayesinde bir servis ayarlayarak, belirli saatlerde, salonlardan, sahalardan faydalanacak şekilde, saatler ayarlanarak çocukların burada antrenman yapması sağlanırsa daha güzel olur. Organizasyon, biraz önce de bahsettik yani bazı sıkıntılar oluyor. Misal, paylaşacağın kimse olmuyor yani. Bakıyorsun hakemler atanıyor, en yetersiz, en kalitesiz hakemleri ne yapıyorlar oraya atıyorlar. Zaten okul sporlarına gelen çocuklara bazı kuralları öğretiyorsun ama sonuçta çocuklar

bilmiyorlar. Ama bakıyorsun hakem burada ne yapıyor kartını kullanıyor. Yani bence bu kartı kullanmaktan ziyade, çocuklara anlatarak yanaşırlarsa daha faydalı, verimli olur ve o çocuklar ömür boyu onları unutmaz yani (B9). Okul sporları uı şartlar düzeltilirse tabi ki ülke sporunun gelişmesine çok büyük katkılar sunacağını inanıyorum. Ve şartların düzeltilmesi gerekir. Yani tesislerin babında söylüyorum. Okullara tesisler yapılması, spor salonlarının yapılması yani bunlar yapıldığı zaman işte inanıyorum ki beden eğitimi öğretmenleri de kendilerini geliştireceklerdir bu konuda. Aaa ülke sporuna katkı sağlayacaklardır diye düşünüyorum yani. Okul sporların öncelikle okullarda okul sporlarının rahat yapılabilmesi için tesislerin yapılması gerekir. Hani birinci şartımız bu. Salonlar yani tesis deyince salon giriyor bunun içerisine işte futbol alanları, basketbol oyun alanları yani oyun alanları oluşturuluyor. Ama günümüzde bakıyoruz yeni okullar yapılıyor. Yeni proje okullar yapılıyor. O okullarda dahi böyle bakıyoruz bir çocukların oyun alanları yok. Bir spor salonu yapılmıyor. Spor salonu yapılıyor çok uyduruk yapılıyor. Mesela standartlara uygun yapılmıyor. Çok küçük yapılıyor. Malzemeden adi malzemeler kullanılıyor. Hui işte soyunma odaları yok. İşte diğer açık alan oyun alanları yok. Tesis yetersiz sıkıntısı var. Artı malzeme sıkıntısı var. Yani ben mesela üçra yani kenar mahalle bir okuldayım. Yani spor yapacağımız tesisi şurada bırak. Malzememiz yok, topumuz yok. Bunu da almak için ne yapıyoruz? İşte okul aile birliğini sıkıştırıyoruz. İşte sağdan soldan zengin, durumu iyi olan okullardan işte 3-5 top alıyoruz müsabakalara katılıyoruz. Ders işlemeye çalışıyoruz. Yani zorluklarımız bunlar. Malzeme konusunda. Bunu için ne yapılabilir. Bence bir MEB mi artık GSB mi okullara malzeme yardımı yapabilir ya da bir bütçe verebilir. Beden eğitimi öğretmenleri okul idaresi gözetimi altında malzemeler alınabilir. Tabi ki en başta tesisler, mutlaka tesislerimizin iyi olması gerekir yani (B10).

4.1.4. Beden Eğitimi ve Spor Derslerinin Mevcut Durumu

Katılımcıların *beden eğitimi ve spor derslerinin mevcut durumu* ile ilgili görüşleri analiz edilmiştir. Elde edilen bulgular dört başlık altında toplanmıştır (Tablo 4.5).

Tablo 4.5: Beden Eğitimi ve Spor Derslerinin Mevcut Durumu İle İlgili Bulgular

Soru (Okul sporlarını destekleyici yönde beden eğitimi derslerinin yeterli düzeyde yapıldığını düşünüyor musunuz?)	Görüşmelerden Elde Edilen Kodlamalar	Alt Temalar	Katılımcılar
BEDEN EĞİTİMİ DERSLERİNİN MEVCUT DURUMU	Ders verimliliği, Atama sistemi, Ders süresi, Antrenman zamanı, Kısa vadeli başarı, Ders dışı faaliyetler, Müfredat, Sınav kaygısı, Spor tesisleri, Araç-gereç	Planlama Yetersizliği	B1, B2, B3, B4, B5, B6, B7, B8, B9, B10
	Öğretmen ilgisi, Liyakat, Gönüllülük, Fedakarlık	Mesleki Yeterlilik	B1, B4,
	Sanal dünyaya ilgi, Hareketsizlik, Yetenek, Cinsiyet faktörü	Öğrenci Özellikleri	B3, B6,
	Okul Yönetimi baskısı, Veli bakış açısı, Derse verilen değer	Bürokrasi	B4, B8, B9

Tablo 4.5’den hareketle katılımcılar görüşlerinde; planlama, mesleki yeterlilik, öğrenci özellikleri ve bürokrasi alt temalarına değinmiştir.

Aşağıda katılımcıların belirtilen alt temalara ilişkin ifadelerine yer verilmiştir.

Beden eğitimi ve spor derslerinin mevcut durumuna ilişkin olarak:

Düşünmüyorum. Çünkü beden eğitimi bizde de sıkıntı var. Bizde de yeterince biz derslerimize sahip çıkmadığımız için. Şöyle bir gelenek var beden eğitimi dersinde çocuğa ver topu oynasın. Mesela beden eğitimi dersi haftada 2 saat değil de 4 saat olsa çalışmayan için ne fark edecek ki. Çalışmayan yine çalışmayacak. Ama çalışan için beden eğitimi dersi 2 saat yeterli değil. En kötü ihtimalle beden eğitimi dersinin

4 saat olması gerekir. Öğretmenin de kaliteli bir öğretmen olması gerekir. Onun için öğretmen olarak alırken de MEB çağırarak mülakat yerine ona beden eğitimi ile ilgili diyecek ki sen iyi bir basketbolu nasıl öğretirsin? Bu eskiden gelen ver topu oynat geleneğini biz bozmaya çalışıyoruz, biz kırmaya çalışıyoruz. Ama hala geleneği sürdüren çok da öğretmen var (B1). Okul sporlarında şimdi tabi ki çocukların antrenmana gelmesi gerekiyor. Derste dersi yapabiliyorsunuz ancak. O yüzden derste kesinlikle okul sporları ile alakalı bir şey yapamazsınız. Özellikle ders dışında yapmanız gerekiyor. Ama derste olacak bir şey değil yani. Ders yetersiz (B2). Beden eğitimi derslerinin sadece okul sporları değil, normal amacına da ulaştığını düşünmüyorum. Sanal bir ortam var. O yüzden çocuklar daha çok işte internet, telefon filan muhabbetinden dolayı fiziksel olarak herhangi bir gayret sarf etmiyorlar. Sadece işte oturalım, bir kenara çekilelim, telefonla oynayalım. Yani sportif açıdan çok fazla bir şeyimiz yok. Yani ben kendim ders olarak genelde birinci saat konu işliyorum, ikinci saat serbest eğitsel oyunlara yönlendirmek istiyorum. Erkek çocukları özellikle derslerde bir şekilde derslere katılabiliyorlar, aktifler ama kızlar yani hiç son 10 senedir bayan öğrencilerimizi derse katamıyoruz. İleriye yönelik bizim çok büyük bir katkımız yok. Çocuğu yeteneklerine göre bir yerlere göndermeye çalışıyoruz. Yoksa okulda yapabileceğimiz bir şey bizim kalmadı yani (B3). Yok abi ya. Şu an ki sistemde maalesef beden eğitimi dersi yeterli düzeyde işlenmiyor. Zaten ders bile doğru dürüst işleyemiyoruz artık. Bu biraz da okul takımları ve beden eğitimi öğretmeninın gönüllü çalışmasıyla biraz yürüyor. Yoksa şu an ki sistemde fazla faaliyet yaptığın zaman okul idaresiyle problem yaşıyorsun. Velilerle problem yaşıyorsun (B4). Sadece ders itibariyle düşünmüyorum yeterli olabileceğini. Tabi ama bunun yanı sıra belli bir katkı sağlamakla, ders dışı eğitim faaliyetleri olsun, son birkaç yıldır DYK kursları var bunların da yine okul sporlarına yönelik olarak faaliyet gösterilebilecek süreyi kullanılabileceğini düşünüyorum. Ama yine de tabi ki okul sporları dediğimiz zaman özellikle öğrencilerin performanslarına yönelik bir gelişim ve destekleme sağlanması gerekiyor. Okul spor faaliyetleri kapsamında işte okullardaki fiziki yapılanmanın yetersizliği, aile, okul yönetimi ve öğrencilerin yine maddi durumları ve ilgileri, tutumları da yine okul spor faaliyetlerinin gelişmesi yönünde bir adım olarak görülebilir. Ama sadece beden eğitimi dersi olarak yeterli olduğunu düşünmüyorum açıkçası (B5). Beden eğitimi dersleri bildiğim kadarıyla imam hatiplere birer saat. O yüzden çok az, yetersiz. Ama normal ortaokullarda, liseleri bilmiyorum ama orada

da bir saat olması lazım. Ben ortaokulda çalıştığım için. Normal ortaokullarda iki saat, bazı sınıfta seçmeli derslerimiz var. Bazı öğrenciler haftada 4 saat beden eğitimi dersi yapabiliyorlar. Derslerin okul sporlarına etkisi var mı? Bence çok da değil yani. Ancak bunu okul dışı çalışmalarla sağlayabiliyoruz. Beden eğitimi dersinde ancak böyle yetenekli olan çocukları tespit edip işte branşına göre okul takımına alıyoruz (B6). Bence bunda mevcut şartlar, imkanlar ölçüsünde bence imkanlar varsa okul sporları ve beden eğitimi dersi etkili işlenebilir. Okul sporlarında da başarılı olunabilir. Okullarımızda salonların olmaması, dersimizin ders olarak görülmemesi. Bu noktada sıkıntılar yaşanıyor. Yeterli düzeyde değil yani dersimiz (B7). Kesinlikle hayır. Okul sporlarını destekleyici yönde düzenleme yapılsaydı. Müfredat buna göre ayarlanırdı. Çocukların ne kadar akademik başarıya ihtiyacı varsa akademik başarıyı destekleyici yönde sosyal aktivitelere de ihtiyacı var. Fakat son yıllarda müfredattaki yoğunluk sebebiyle çocukları bırakın sosyal aktivitelere, okul sporlarına, bazı okullarda okul idarelerinin, velilerin baskısıyla beden eğitimi derslerinde bile çocuklar soru çözüyor. Bunu da sebebi müfredatın genişletilmesi, beden eğitimi derslerinin atıl bir ders gibi bir kenara atılması, çocukların tek amacının bu yarış platformunda birinci gelmesi. Bu da farkında değiller ama akademik başarıyı da etkiliyor. Dersimiz kesinlikle yeterli değil. Öğretmenlere “Hocam o saatte siz oturun çocuklar test çözsün diyorlar.” Benim okulumda günde 10 saat ders var çocuk 3.20 de çıkıyor. Deyim yerindeyse pestili çıkmış. Ben o çocuğu okul sporlarında ne verebilirim. Çocuklar okulda geçireceği zamanın dışında tek şeyleri ders çalışmak. Veliler de bunu destekliyor. Çocuğun spor yapması veli için ikinci, üçüncü sırada. Onun için önemli olan gelecekte çocuğa meslek kazandıracak bir eğitim verebilmek (B8). Yeterli düzeyde olduğunu düşünmüyorum.. Yerimiz yetersiz, giyinme odaları yetersiz. Okul idaresi ile de görüştük bunları anlattık. Ama hiçbir zaman sorun çözülüyor. Küçük bir sahada. Beden eğitimi dersi yapıldı mı? Yapıldı (B9). Şimdi şöyle yani; Ben kendim mesela okulumda salonum olsa, yeterince malzemem olsa ders işleme daha rahat oluyor. Ama imkansızlıklar varken bir şeyler yapmaya çalışmak bizi yoruyor. Verimli olamıyoruz. Yani öğrenciyi bir arada tutamıyoruz mesela. Ama sahamız olsa, spor salonumuz olsa, malzemelerimiz yeterli olsa yani konuyu müfredata göre daha rahat işleriz. Ama imkan yok. Müfredatta farklı şeyler var. Yapabildiğimi yapabiliyoruz. Sonuç olarak yeterli düzeyde değil (B10).

4.2. Okul Sporlarında Karşılaşılan Sorunlar

Bu bölümde beden eğitimi ve spor öğretmenlerinin okul sporlarında karşılaştıkları sorunlar ele alınmıştır.

4.2.1. Katılım

Beden eğitimi ve spor öğretmenlerinin *okul sporlarına katılım* ile ilgili görüşleri analiz edilmiştir. Elde edilen bulgular üç başlık altında toplanmıştır (Tablo 4.6).

Tablo 4.6: Öğrencilerin Okul Sporlarına Katılımı İle İlgili Bulgular

Soru (6. Öğrencilerin okul sporlarına katılımı ile ilgili neler söyleyebilirsiniz? 7. Okul sporlarına katılımı etkileyen faktörler nelerdir?)	Görüşmelerden Elde Edilen Kodlamalar	Alt Temalar	Katılımcılar
KATILIM	Veli bakış açısı, Spor bilinci, Öğretmen tutumu, Okul yönetimi, İnternet kullanımı, Medya etkisi, Akademik başarı beklentisi, Sınav kaygısı, Toplum bakış açısı, Takdir görme, Sosyal çevre, Değer, Rol model, Sanal ortam	Çevresel Faktörler	B1, B2, B3, B4, B5, B6, B7, B8, B9, B10
	Spor tesisleri, Sportif araç gereç, Bütçe, Zaman, Ulaşım, Müfredat, Ödüllendirme, Teşvik	Planlama Yetersizliği	B2, B3, B4, B5, B6, B7, B8
	İlgi, İstek, Seçicilik, Yetenek, Tutum	Öğrenci Özellikleri	B1, B2, B3, B5, B9, B10

Tablo 4.6'dan hareketle katılımcılar ifadelerinde; çevresel faktörler, planlama ve öğrenci özellikleri alt temalarına dikkat çekmiştir.

Aşağıda katılımcıların ulaşılan alt temalara ilişkin görüşlerine yer verilmiştir.

a. Okul sporlarına katılıma ilişkin olarak;

Öğrenciler katılırken velilerin izniyle katılıyorlar. Veliler izin vermeyince biz bir şey yapamıyoruz. Niye veli diyor ki ben çocuğumu göndermek istemiyorum. Çocuğum

ders çalışıyor. Çocuğum eve gelsin, hastalanmasın. Onun için bizim önce velileri bilinçlendirmemiz gerekiyor. En büyük sorun burada veli zaten. Benim çocuğum da liseye gidiyor. İsteddiği branşa gidip katılabilir. Aileden geliyor spor. Sen çocuğa küçükten bunu aşılmazsan büyüdükten sonra istediğin kadar uğraş olmuyor. Onun için önce bizim bilinçlendirmemiz gereken veli. Öğrenciler de branş seçiyorlar. Mesela ben futbol açtığım zaman katılım 18 öğrenci lazımsa 50 öğrenci geliyor. Ama benim arkadaşım badminton açtığı zaman 8 öğrenci lazımsa 3 öğrenci geliyor. Erkek öğrencilerin %80'i futbola gelir. Önünde bir model var. Futboldan çok para kazanılıyor. Onun için futbolu seviyorlar. Onun dışındaki branşlara çok ender katılım var. Televizyonda, medyada gördüğü branşların çocuğun bilinçaltında dışarı vurması (B1). Şimdi bu her okulda farklılık gösterebiliyor. Katılım yönünde, istek yönünde öğrencilerimiz istekli. Öğrenci geliyor benden türlü türlü sportif etkinliklere katılma yönünde isteklerde bulunuyor. İnanır mısınız bütün branşlarda hocam basketbolda takım çıkaralım, futbolda çıkaralım, futsalda, atletizmde. Gençlerin spora istekleri var. Fakat dediğim gibi okul idaresinin özellikle bu konuda yeteri kadar desteği yok. (B2). Okulda üç arkadaşız. Ben kendim branş olarak işte masa tenisi, bocce ve dart branşlarına bir de futsal branşında takım hazırlıyorum. Daha çok erkek çocuklarda futbol takımlarına çok fazla sevgi var. Çocuklar çok aşırı bir şekilde geliyor. Ama daha çok salon sporlarında hem yerimiz yok, yerimiz olmadığı için de salon sporlarında çok fazla bir şeyimiz yok (B3). Bu çalıştığımız okullara göre değişiyor. Ben daha önce imam hatip ortaokulunda çalışmıştım. Okul takımlarına öğrenci zor buluyorduk mesela. Şu anda ben askeri lojman içerisinde bir okulda öğretmenim. Burada aşırı bir talep var. İşte biraz veli portföyünden dolayı. Daha bilinçli veliler çocuklarını her türlü branşa yönlendirmişler. Katılım okullara göre değişiyor. Şu an bu okulda katılım çok iyi (B4). Tabi ki öğrencilerimiz başka derslere ilgi ve yeteneği olabiliyor. Hem bu yönde hem ailelerin malumunuz beden eğitimi ve spor derslerine olan ilgi ve tutumunun yetersiz oluşu, daha sonra tabi ki okul sporlarına ders dışı egzersiz çalışmaları ile daha yoğun bir şekilde hazırlanıldığı için öğrencilerin geç vakitlerde bu çalışmaya katılma isteklerinin eksik olması, okul spor faaliyetlerine katılım tutumlarını olumsuz yönde etkilemektedir. Bu gibi şeyler çözüme kavuşturulursa öğrencilerin okul spor faaliyetlerine katılımını görebiliriz diye düşünüyorum (B5). Sen başı duyuru yapıyoruz. Onlarca öğrenci hatta yüzlere varan öğrenci başvuruyor. Ama haftalar ilerledikçe öğrenci sayısı yok denecek kadar azalıyor. Bunun da sebebi bence velinin bir defa bu işe iyi gözle

bakmaması. İşte çocuk dersinden geri kalır endişesi taşıyor. Halbuki çocuk o saatte ben biliyorum ki ya internet kafededir. Ama düzenli bir yere geldiği zaman veli buna bir türlü alışamadı. Diyor ki hocam çocuk öğrenci dersinden geri kalıyor. Yahu çocuk dersten geri kalıyor ama çocuk eve geldiği zaman hep ders çalışıyor mu? Yok sokağa çıkıyor işte nereye gittiğini bile bilmiyor. Ama okulda belli bir yerde hocaların gözetiminde çalıştığını bildiği halde pek de sıcak bakmıyor. O yüzden bu konuda sıkıntımız var yani (B6). Öğrenciler, okula gelme amacı iyi bir okulu kazanabilmek. Çocuk o düşünceyle geliyor. Çocukların yetenekli olduğu branşlar var. Bu yetenekli olduğu branşlarda çocuğu biz antrenmana getiremiyoruz. Yani çocuk diyor ki: "Hocam benim ders çalışmam lazım. Benim anneme babama karşı sorumluluklarım var" Mesela bilinçli aileler böyle değil. Bilinçli aileler diyor ki: "Hocam çocuklar spor yapsın biz istiyoruz." Ama bilinçsiz aileler sadece ders noktasında çocukları sıkıştırdığı için çocuklar da gelmek istemiyor (B7). Öğrenciler ilk başta çok istekli fakat öğrenciler iki, üç hafta sonra fiziki yapımızın yetersizliği, malzemelerimizin yetersizliği, ekipmanlarımızın yetersizliğini gördüğü zaman çocuklar da bundan bıkkınlık yaşıyor. Biz 6 kişi aynı okulda çalışıyoruz. Bu yıl ki bizim bütçemiz iki bin liraydı. 6 öğretmen 2500 öğrenci olan bir okulda spor kulübüne 2000 lira harcanmış. Biz çocuklara bir şey yansıtamıyoruz ki çocukların katılımını arttıralım. Okul sporlarına çok hevesliler ama 3-4 hafta sonra çocuk bun alıyor, bitiyor. Biz ne yapıyoruz burada yapabildiğimiz şu, çocuğu dışarıda spor kulüplerine yönlendirmeye çalışıyoruz. Hazır takım yaratmaya çalışıyoruz. Maça 2-3 hafta kala çocukları tekrar toplayıp takım kurmaya çalışıyoruz. Şu anda liselerde özellikle tek yaptığımız bu. İnanın hoca da elinden geleni yapıyor. Çok cebimizden para kattığımız oluyor. Yani her maça gittiğimiz zaman okuldan para aldığımız zor (B8). Özellikle bizim okulda bütün branşlara katılım yüksek yani. Çocukların hepsi okul takımlarında faaliyette bulunmak istiyor. Ama yani herkes gitmek istiyor ama bunun için öğretmen de misal bazı öğretmen arkadaşlar egzersiz yapmadığından dolayı. Ben kendi adıma söyleyeyim sadece futbol branşında çıkardığım için futbol da katılım aşırı derecede. İşime yarayanları alıyorum. İşime yaramayanlara dolaylı yollarla, birden bire çocuğa gelme demiyorsun ama gelmemesi için de farklı yönlerle anlatıyorsun ve çocuk da bırakıyor yani (B9). Öğrenci %90 belki daha fazla Beden eğitimi dersini çok seviyorlar. Yani okul sporlarına katılmak istiyorlar. İşte sınav şeyi var TEOG vardı eskiden şimdi kaldırıldı. İşte derslerden geri kalırım kurslar filan varken dershaneye gidiyor çoğu. Veliler de önümüzde sınav var çocuk sınava

hazırlanıyor. Veli göndermiyor yani. Çocuk katılmak istiyor veli derslerden geri kalırsın, işte sınavın var, işte TEOG' a hazırlanacaksın ya da üniversiteye hazırlanacaksın diye böyle çocuğun önünü kesmeye çalışıyor (B10).

b. Okul sporlarına katılımı etkileyen faktörlere ilişkin olarak;

Bir veli, iki okul idaresi, üç öğrencilerin yeteneği, en son sırada beden eğitimi öğretmeni geliyor. Bu okul sporlarına götürmeyecek beden eğitimi öğretmenleri vardır. Ama çok fazla değildir. Veli izin vermez, veli izin verdi okul idaresi izin vermez. Ben kendi başıma geleni söyleyeyim. Geçen yıl ben altı tane yarı final oynadım. Altı farklı branşta yarı final oynadım. Bizim okul müdürünün bana söylediği; “Hocam niye bu kadar branşa katılıyorsunuz?” Bu yıl final oynamış çocuklar finali kaybetmişler. Okul müdürü koridorda çocuklara tepkisi şu; “Gözüme görünmeyin.” Onun için okul idaresi çok önemli. Sen öğrenci olsan bir daha katılır mısın müsabakaya? Ben katılmam. Okul idaresi çok önemli bir faktör, ondan sonra yetenekli öğrenci bulmak. önemli olan yetenek zaten bizde. En son sırada beden eğitimi öğretmeni geliyor. Öğretmen de çalışmadıktan sonra zaten hiçbir şey yapamazsın. Çalışmıyorsa öğretmen ne okul sporlarına girer ne dersine girer ne de çocuklara verecek bir şeyi vardır (B1). Öğrenciyi maça götürmek, getirmek, servis tutmak, gün boyu süren yarışmalar oluyor masa tenisi, badminton bu gibi maçlarda öğrencilerin beslenmesi gerekiyor. Bu gibi şeyler ekonomik anlamda bunlar etkili oluyor, ulaşım konusu özellikle. Çocuk velisinden bazen izin alamıyor. Yazılısı oluyor okuldan izin alamıyor. Öğretmen diyor ki maça gidersen yazılıya giremezsin, daha sonra seni yazılı yapmam. Bu gibi sıkıntıları ben yaşadım. Çocuk bunu gördüğü için gelmek de istemiyor. Hocam diyor velim izin vermiyor. Okul idaresi bazen izin vermiyor. Diyor ki derslerinize girin boş verin antrenmanı. Bunların tabi konuşulması lazım sıkıntılar hep konuşuluyor ama çözüm anlamında maalesef çözüm olmuyor (B2). Şimdi aileler çocuklardan şu anda at başı ders, ders, ders... Sosyal olarak bir şey istemiyor. Yani manevi yönde de bir şey istemiyorlar. İlla çocuğum başarılı olsun. Ama bu başarılı olurken geleneklerini, göreneklerini yaşayarak, yani büyüğüne, küçüğüne saygıyı, sevgiyi öğrenerek şey yapmasını istemiyor. Aileler daha çok derslere yönelik şey yapıyorlar (B3). İşte veli portföyü çok önemli abi. Veliler çocuklarını küçük yaşta yönlendirince katılım ona göre artıyor veya azalıyor. Şu an bizim okullarımızdaki sıkıntılar tesis. Tesisler de olmayınca katılım da fazla şey yapamıyoruz okul sporlarında. Yani basketbol takımı çıkarıyorsun çalıştıracak bir

sahan yok. Futbol takımı çıkarıyorsun sahan yok, tesisin yok bu da tabi katılımı etkiliyor (B4). Öğrencilerin ilgi, tutum, yetenek, istek, sosyokültürel ve aile yapılarının okul spor faaliyetlerine katılma yönünde büyük bir etken olduğunu düşünüyorum. Daha sonra beden eğitimi ve spor derslerinin ailelere, okul idarecilerine ve yakın çevreye daha bilinçli bir şekilde hareket edilebilmesi için daha iyi anlatılması, açıklanması ve bu yönde bu grupların daha da bilinçlendirilmesi, okul spor faaliyetlerine katılım oranını olumlu yönde etkileyeceğini düşünüyorum (B5). Bir veli faktörü bir de şu an ki eğitim öğretim müfredatı. Ortaokulda çocuk TEOG a yönelik dershaneye, kursa gitmeler, ders çalışma, lisede ha keza üniversiteye hazırlık. İşte veli, çocuğum buraya geleceğine zaman kaybı yaşıyor. Evde kalsın bir test daha çözsün, bir soru daha fazla çözsün kaygısıyla çocuğun yani sosyalleşmesine, herhangi bir aktiviteye katılmasına müsaade etmiyor. Bu da bizim sporcu bulmamızı etkiliyor (B6). Ailenin çocuktan akademik anlamda başarı beklemesi, idarenin okulun başarısı konusundaki beklentileri tabi çocuğu spordan biraz soğutuyor. Bir de okul sporlarına gelen çocuklarda yani çocuk okulu temsil ediyor sonuçta. Çocuk bunun getirisini görmek istiyor. Çıkıp öğrencilerin içinde çocuğun hediyelerle onurlandırılması, hani okulda çocuğun itibar görmesi. Bence çocuğun teşvik edilmesi aşamasında gerekli değerin verilmesi gerekiyor (B7). Etkileyen faktörler en başta çocuğun içerisinde bulunduğu sosyal çevre, ikincisi ailenin çocuğu üzerindeki hedefleri, toplumun çocuğa olan bakış açısı. Liselerde çok karşılaşıyoruz. Çocuk iki kademeli sınavda ilk kademede belli bir puan alamadığı zaman gelip diyor hocam ben beden eğitimi bölümüne nasıl girebilirim. Maalesef toplumumuzda spor, çok amiyane tabirle şey oluyor. Kafası çalışmayan insanların yaptığı bir şey. Günümüzde güç gerektiren sporlara baktığınız zaman, sosyal anlamda düşük gelir seviyesine sahip çocuklarımızın bu sporlara gittiğini görüyoruz. Gelir seviyesi yüksek olanlar ise çocuklarını daha çok bireysel mücadelelerin olmadığı, ikili mücadelelerden uzak sporlara yönlendiriyor(yüzme, tenis). Sosyal çevre, ailenin gelir durumu, çocuğun akademik başarısı... çocuk şey diyor: “Hocam ailem spora gelmeme izin vermiyor.” Neden? Önümüzdeki yıl sınava girecekmişim. Bu yıl TEOG varmış. Çocuğun akademik başarısı biraz yüksekse o çocuğu çalışmaya almak çok zor (B8). Beden eğitimi öğretmenlerinin duruşu, öğretmenin yani oradaki çocuklara farklı, okul takımlarındaki çocuklara farklı davranması. Çocuklara değer vermezsen, çocuklar da ne yapar ister istemez spordan uzaklaşırlar. Diğer öğretmenlere nazaran öğretmenin duruşu, konuşması bunlar hepsi ne yapıyor?

Çocuğu ister istemez etkiliyor, örnek alıyorlar (B9). Sınav kaygısı, en başta bu gelir diye düşünüyorum. Başka da sporu seviyorlar. Beden eğitimi dersini seviyorlar. İşte sebebi de çocuğun ilgisini çeken daha farklı şeyler de olabiliyor. Mesela internet kafe işte cep telefonu, işte bu tarz oyunlar çocuğun ilgisini daha çok çekiyor herhalde. Büyük çoğunluğu girmek istiyor spor branşlarına katılmak istiyor ama işte veli, sınav konusundan dolayı katılımı etkiliyor (B10).

4.2.2. Okul Yönetimi

Katılımcıların okul yönetimlerinin okul sporlarına bakış açısı ve desteği ile ilgili görüşleri analiz edilmiştir. Elde edilen bulgular beş başlık altında toplanmıştır (Tablo 4.7).

Tablo 4.7: Okul Yönetiminin Okul Sporlarına Etkisi İle İlgili Bulgular

Soru (1. Okul idarenizin okul sporlarına bakış açısı hakkında neler söyleyebilirsiniz? 2. Okul sporları konusunda idarenizden destek alabiliyor musunuz?)	Görüşmelerden Elde Edilen Kodlamalar	Alt Temalar	Katılımcılar
OKUL YÖNETİMİ	Spor geçmişi, Spora ilgi, Kişisel anlaşmazlıklar, Sorumluluk almamak, Önemsiz görmek, İş yükü olarak görmek, Spor bilinci	Olumsuz Bakış Açısı	B1, B2, B3, B4, B5, B6, B7, B8, B9, B10
	Prosedür, Üst makama karşı sorumluluk, Okul yönetimi desteği	Bürokrasi	B1, B2, B3, B4, B6, B7, B8, B9, B10
	Akademik başarı, Sınav odaklı sistem	Sistem Yapısı	B4, B7
	Materyal, Kaynak, Bütçe, Sportif araç gereç, Spor tesisleri	Maddi Olanaklar	B3, B4, B5, B6, B7, B10
	Sembolik ödüllendirme, Başarıyı takdir etme, Katılımı destekleme	Motivasyon	B2, B5, B1

Tablo 4.7’den hareketle katılımcılar görüşlerinde; bakış açısı, bürokrasi, sistem yapısı, maddi olanaklar ve motivasyon alt temalarına değinmiştir.

Aşağıda katılımcıların belirtilen alt temalara ilişkin ifadelerine yer verilmiştir.

a. Katılımcılar okul yönetiminin bakış açısına ilişkin olarak;

Okul idaresi diyor ki; “İş olsun diye bir tane branşta gir.” Bu genelinde böyle. Eğer okul idaresi destek veriyorsa onların bir spor geçmişi vardır. Ya bir sporla uğraşmıştır ya ailesinden spor ile uğraşan vardır. Onun için sporu seviyordur. Okul idareleri pek ılımlı karşılamıyorlar. Girmelerini istemiyorlar. Diyor ki; “Sen niye bu kadar müsabakalara katılıyorsun?” Niye adam diyor ki girsin çıksın dersine. Hiç bizim başımız ağrmasın. Hiç de önemli değil. Ben egzersiz yapıyorum haftanın üç günü okuldan sonra. Ben bu çocukları çalıştırıyorsam bunları gösterebileceğim bir şey olmalı. Okul idaresi bana diyor ki istersen sen girme diyor. Ama ben kendime yediremiyorum. Bir sürü arkadaşımız var bu durumda olan, sebebi de okul idaresi. Okul idaresi desteklemiyor. Okul idaresi izin vermiyor. Okul idaresi ulaşımı sağlamıyor. Umursamaz tavırlarla yaklaşıyorlar (B1). Yani şimdi ben kendi okulumda okul idaresi değişti. Yeni müdür, müdür yardımcısı geldi. İlk başta destek verdiler. Hocam katılalım, yarışmalarda başarı önemli değil, önemli olan çocukların katılmaları, okulumuzu temsil etmeleri gibi şeylerle geldiler. Benim de çok hoşuma gitti. İlk birincilikleri, ikincilik, üçüncülük hatta Türkiye dördüncülüğü filan bisiklet yarışmalarında kazandık. Ama daha sonra ki süreçte baktığınız zaman o desteği kestiler. Beden eğitimi öğretmenine tavırları değişti. Ben kendim için söylüyorum. Hem beden eğitimi dersine hem okul sporlarına karşı tavırları değişti. Nasıl değişti. Kurs aç takım çalıştırayım diyorum. Yok hocam beden eğitiminden kurs olmaz. Yapacaksanız egzersiz yapın. Bu gibi şeylerle geldiler. Herkes kurs yaparken Erkan hoca beden eğitimi dersinde egzersiz yapmak zorunda kaldı. Yeterli desteği okul idaresi vermiyor açıkçası (B2). Genelde okul idareleri beden eğitimi derslerini bir yük olarak görüyorlar. Yani çok istekli değiller. İşte öğrenci okul da problem çıkarmasın. En iyi öğrenci tipi bir idare için o dur. Tabi öğretmen de masraf çıkarmasın, fazla bir şey istemesin. İstemeyen öğretmenler daha çok sevilir. O yüzden biz idarelerden şu anda istediğimiz malzemenin ancak kısıtlayıp kısıtlayıp üçte birini bize alıyorlar. Branşlarda da bir iki branşa katılırsanız diyorlar yeter. O

yüzden idare eğer ki idarecilerin en azından bir tanesinin beden eğitimi öğretmeni olmasını isterim yani. Bizim branşı sevmelerini istiyorum. Bizim branşı sevmeden adam bizi anlayamaz. Sporun içerisinde gelen bir adam ancak bizi anlar ki o zaman katkısı çok iyi olur. Ama çoğu idareciler bizim branşı angarya olarak görüyor. O yüzden bize çok fazla destekleri yok (B3). Maalesef şu an ki sistemde okul idaresi sportif başarılarından çok işte bu TEOG yerine bir şey geldi ismini unuttuk da. Hep o sisteme yönelik yapıyorlar. Hep sınav... Okul idaresi başarıyı sınava göre değerlendiriyor. Öğrenci sınavlarına göre değerlendiriyor. Okul sporlarında bizim beden eğitimine fazla destekleri yok. Hatta şöyle söyleyeyim. Yarışmaya gideceksin. Takım götürüyorsun ama iki kişi gitmen lazım. Bir idareci olması lazım. İdareye diyorsun hocam bir çocuk sakatlandığı zaman ne yapacağım. Hocam bir şey olmaz siz tek gidin dersler boş geçmesin. Okul idaresi sadece okuldaki öğrenci başarısı ve dersler boş geçmesin. Yani okul idaresinin temel amacı, hedefi o. Onun dışında bir okul takımını destekleyeyim, bir yarışmalara göndereyim, öğrencilere destek olayım. Öyle bir düşünceleri yok (B4). Şu anda ki okulumla ilgili olarak okul spor faaliyetlerine katılma yönünde etkin, yani olumlu bir görüş sergilediğini söyleyebilirim idarecilerin. Fakat tabi okul sporlarına katılabilmek için de belirli branşlardan, belirli araç, gereç ve materyallere ihtiyaç duyulmakta. Bu yönde bazı sıkıntılarımız, problemlerimiz oluyor. Son zamanlarda, son 3-4 yıl oldu. Okul spor kulübü para toplanabilmesi maddesi kaldırıldı spor kulübü yönetmeliğinden. Bundan sonra çok daha büyük problemler yaşıyoruz. Çünkü okul aile birliğinin biraz daha insiyatifine girmiş durumda bizim ihtiyaç duyduğumuz malzemeleri temin edebilmemiz. O yönlü olarak yani idarecilerin biraz daha bu yönde olumlu, pozitif görüş sergilemeleri okul spor faaliyetlerini de doğrudan etkileyebileceğini düşünüyorum (B5). Okul idaresi pek işimize müdahil olmuyor. Yani bize sorun gelmesin. Herhangi bir sıkıntı olmasın. Başımız ağrımazın mantığıyla bakıyor. Ya hocam bize sorun getirme de bu işi o şekilde yap. Yani tüm okullarda aşağı yukarı bu şekilde yürüyor (B6). Fen lisesinde çalışıyorum. Genelde idare noktasında idare de Milli Eğitime karşı sorumlu. MEM idareden başarı bekliyor. Okul idaresi de tamamen akademik başarıya kilitlenmiş durumda. Biz çocukları kendi imkanlarımızla idareden izin alarak, çoğu öğrenci için özel izin alarak, ailesinden izin alıyoruz. Yetenekli oyuncuları oynatmaya çalışıyoruz. Hani olsa da olur. Olmasa da önemli değil. Ama olunca başarıya ortak oluyorlar (B7). Dokunmayın bize dokunmayalım size. Hocam diyorum servis ayarlayın bize diyorum. Diyor ki “Hocam

kaç sefer gideceksiniz” diyor. İşte gruptan çıkarsak şu kadar, çıkmazsak şu kadar. “Hocam gruptan çıkmayın” diyor. Okulumuzun bakış açısını bu cümle yeterli bence (B8). Okul idaremiz karışmazlar hiçbir şeye. Yani istediğin gibi yapabilirsin ama hiçbir zaman da destek olmak için çaba göstermezler yani. Yapıldı mı? Yapıldı. Beden eğitimi dersi var mı? Var. Öğretmenler derse girdi mi? Girdi. Bu şekilde yani zorluk çıkarmıyorlar ama faydaları da yok (B9). Kendi okulumu düşünürsem. Yani Şöyle katılalım. Kağıt üzerinde görünelim. İşte dostlar bizi pazarda görsün hesabı. Üzerimizdeki bu sorumluluk kalksın şeklinde düşünülüyor. Derler de yani beden eğitimi dersleri de çok şey görmüyorlar yani aman aman ille de olsun, ille de başarı olsun. Öyle bir şekilde bakmıyorlar yani. Katılmak için, sırf o iş üzerimizden kalksın diye, o bakış açısı (B10).

b. Okul sporlarında okul yönetimin desteğine ilişkin olarak;

Alamıyoruz. Hiçbir şekilde alamıyoruz. Okul idaresi desteklemiyor. Final maçı oynadı benim çocuklar. Dedim ki çocuklara yemek yedireceksiniz. Okul idaresi hiçbir şekilde yanaşmadı. Biz gittik kendimiz yemek yedirdik çocuklara. Okul idaresi çocukları onurlandıracak. Törende okulun önüne çıkaracak diyecek ki işte bu çocuklarımız müsabakalara katıldı, derece aldı. Okul idaresi bunu yapmadığı sürece başarı da gelmiyor (B1). Beden eğitimi dersinde evet dersini yap hocam. Çocuklar spor yapsın filan. Ama yarışma anlamında, okul sporları anlamında kesinlikle o desteği göremiyorsunuz yani (B2). Biz artık normalde yıl içerisinde kullanacağımız malzemeleri şu anda alırken sıkıntılar yaşıyoruz. Kendimiz para toplayamıyoruz. Spor kulüplerinin para toplaması yasaklandı. Ondan dolayı idareye söylüyoruz. İdare de işte kendi imkanlarına göre, okul aile birliğini kendilerine verdiği katkıya göre yani biz üç istiyorsak, onlar bir alıyor. Biz de o bire göre işte okul sporlarında ve derslerde bu malzemeleri kullanıyoruz. Çok fazla bir katkıları yok bize. Yani biz o eskiden spor kulüplerinin para toplama hakkının kulüplere tekrar verilmesini istiyoruz. Biz eskiden öğrenci başına kendimiz para toplayabiliyorduk. Yasakladılar. Yasakladıkları için de bizim özgür olarak hareket etmemiz mümkün değil (B3). Abi yok yani yeteri kadar alamıyoruz. Malzeme alırken çok kısıntılı. Mesela 10 top istiyorum 5 top veriyor. Zaten artık spor kolu da olmadığı için para toplayamadığımızdan hep idareye bağlandık. Şimdi idare ne derse öyle davranmak zorunda kalıyoruz. Takım çıkartacağız. İdare malzeme almadığı için çıkartamıyorsa. İmkan sağlamıyor idare. İşte spor salonu, tesisimiz yok.

Antrenmanlara gideceğiz, spor salonu kiralamamız lazım, idare yok. İdarenin tek istediği, dersler boş geçmesin, gelin dersinizde durun. Hatta şöyle söyleyeyim, Takım sporlarında bir kişi gidecek diyor. Ferdi branşlarda siz bile gitmeyin diyor idare. Dersler boş geçmesin. Lisansı yapın, veliye verin, velisi götürsün diyor. Yani şu an ki birçok idare de öyle yani. Fazla katılım olmasına gerek yok. Başımız ağrımasın, dersler boş geçmesin. Milli Eğitime şikayet gitmesin. Temel felsefe bu yani (B4). Özellikle manevi desteği kendi içimizde buluyoruz. Tabi okul idaresinin maddi açıdan araç, gereç, materyal temini açısından problemler yaşamaktayız. Bu da bariz bir şekilde belli oluyor (B5). Yani maddi ya da manevi çok aldığımı söyleyemem. Tamamen kendi fedakarlığım, kendi imkanlarımla yani okula söylediğimde. Ya hocam işte imkanlarımız yok işte gitmeseniz ne olur? Ya işte bir senedir çalışıyoruz. Bu çocuklar işte yarışmaya katılacağı günün hayaliyle yaşıyorlar, öyle çalışıyorlar. Tamamen kendi fedakarlığımla oluyor. Hem araç olsun hem maddi diğer yönlerde. Tüm öğretmen arkadaşlarda aşağı yukarı bu böyle yani (B6). Vallahi yani idare bu noktada elinden geleni yaptığını düşünüyorum. Malzemeler konusunda çok yüksek maliyetli malzemeler değil de yardımcı oluyor. Dışarıdan sponsor da bulabiliyoruz. Yani zengin veliler oluyor mesela onlar teşvik de bulunuyor. O noktada yok çok sıkıntı yaşadığım söylenemez. Okulum büyük olduğu için çok sıkıntı yaşamıyorum (B7). Yok ya. Bize burada da şunu diyorlar “Hocam uzak durun bizden.” (B8). Yani bizi çok zor durumda bırakmıyorlar maddi olarak da manevi olarak da. Sıkıştığımız durumlarda tabi yardım ediyorlar. Ama desen ki yüzde yüz mü alıyorsunuz? Yok. Yani o an günü kurtarmaya çalışıyoruz (B9). İdaremizden destek alıyoruz da onların da imkansızlıkları var maddi olarak. Şimdi biz okul sporlarına, çocukları yarışmaya götüreceksin. Bir servis tutman gerekiyor. Bir servis de nerden baksan 100 lira. Şimdi 100 lira her okul için değil de bazı okullar için bir külfet sonuçta. Bir branşta o da. Bu da okula bir şey külfet getirdiği için zorluk çıkarıyorlar. Destek görüyoruz ama onları da maddi imkansızlıklar bağlıyor yani (B10).

4.2.3. Veli Profili

Katılımcıların veli profili ile ilgili görüşleri analiz edilmiştir. Elde edilen bulgular beş başlık altında toplanmıştır (Tablo 4.8).

Tablo 4.8: Veli Profiline Okul Sporlarına Etkisi ile İlgili Bulgular

Soru (1.Öğrenci velilerinin okul sporlarına bakış açısı hakkında ne düşünüyorsunuz? 2.Velilerin çocuklarını okul takımlarına yönlendirmeleri ile ilgili ne düşünüyorsunuz?)	Görüşmelerden Elde Edilen Kodlamalar	Alt Temalar	Katılımcılar
VELİ PROFİLİ	Olumsuz yaklaşım, Veli ilgisi, Gereksiz görme, Değer verme, Spor önemseme, Kısmi yönlendirme, Tutum, Yönlendirme, Cinsiyet ayrımı, Kişisel görüş, Spor bilinci, Olumlu yaklaşım, Spor geçmişi, Spor farkındalığı	Bakış Açısı (Olumlu-Olumsuz)	B1, B2, B3, B4, B5, B6, B7, B8, B9, B10
	Memnuniyet, Veli desteği, Katılımı destekleme, Teşvik	Motivasyon	B2, B3, B4, B6,
	Öğretmenin ikna çabası, Çalışma isteği, Öğretmen-veli ilişkisi, Bilinçlendirme, İletişim	Öğretmen Profili	B1, B2, B3, B4, B5, B7, B9,
	Öğrenci gelişimi, Özgüven, Öğrenci profili, Yetenek, Sorumluluk	Öğrenci Özellikleri	B6, B8, B9, B10
	Akademik başarı, Sınava endeksli sistem, Gelecek kaygısı, Organizasyon içeriği	Sistem Etkisi	B1, B2, B3, B6, B7, B8, B9, B10,

Tablo 4.8’den hareketle katılımcılar görüşlerinde; bakış açısı, motivasyon, öğretmen profili, öğrenci özellikleri ve sistem etkisi alt temalarına vurgu yapmıştır.

Aşağıda katılımcıların belirtilen alt temalara ilişkin ifadelerine yer verilmiştir.

a. Katılımcılar velilerin bakış açısına ilişkin olarak;

Biz birebir görüştüğümüz zaman velilerle ikna edebiliyoruz. Ama velilerin bakış açısı olarak ben konuşana kadar veli diyor ki “Gereksiz bir iş, niye gitsin, çocuk

okulundan, derslerinden geri kalacak, derslerine giremeyecek.” Onun için veli göndermek istemiyor. Göndermek isteyen veliler var ama büyük bir çoğunluğu göndermek istemiyor. Biz kendisini birebir arayıp konuşmak zorunda kalıyoruz (B1). Veliler biliyorsunuz şimdi üniversite sınavı gençler için çok büyük önem arz ediyor. Geleceklerini belirleyecek. O yüzden o derslere ilgi daha fazla veli tarafından öyle görünüyor. Başka bir iş yapma otur ders çalış. Çocuk işte sabah okula, okuldan çıkıyor dershaneye. Çocuğun kesinlikle sosyal bir aktivitesi yok. Eğer veliler tarafından çocuklara biraz destek verilse çocuklar biraz daha sportif yarışmalara katılabilir. Diyoruz ki en azından 2-3 gün gelsin, en azından yarışmaya götüreyim. Onda bile problem çıkıyor. Yani 3 gün çocuk yarışmaya gidecek diye veliden ben izin almak zorunda kalıyorum ve ısrarla benim ısrarlarım sonucunda beni kırmamak için tamam hocam gelsin diyor. Antrenmanı da söyleyemiyorum. Antrenman yapmasına kesinlikle karşılar. Onda da işte üniversite sınavında gelecek kaygısı var. Spor yaptığı zaman ya da okul takımlarına girdiği zaman üniversite sınavında bir şey yapamaz. Bunun tam tersi çocukların gelişimi ve derslere olan katkı açısından çok büyük faydaları olduğunu biliyoruz biz. Gelecek orada arkadaşlarıyla ter atacak rahatlayacak. Ama veliler bunu tabi bilmiyor. Gerekli desteği de vermiyorlar (B2). Öğrenci velileri eğer öğrencinin velisi sporun içinden gelmiş bir insan ise şanslısın. En son benim bir futsal takımımın en iyi oyuncularından birisi, ben hazırladım, hazırladım. Babası müsaade etmedi maçlara da gidemedik. Velilerden yana bizim bir desteğimiz yok. Yani zaten veli çocuğuyla çok fazla ilgilenemiyor. Bizimle yani hiç alakası yok yani, bizimle hiç muhatap dahi olmuyorlar (B3). Evet abi. Şimdi ben çalıştığım okulda dedim ya veliler çocuklarını çok destekliyorlar. Her türlü branştan katılmak istiyor veliler. Ama dedim ya sadece çocuğunu gönderiyor. Başka böyle maddi manevi destekleri filan yok. Sanki öğretmen yapmak zorunda, öğretmen yapacak, götürecektir. Benim çocuğum hentbol de iyi, hentbol takımı çıkar benim çocuğumu yarışmaya götür. Çocukları küçük yaşta spora yönlendirme açısından iyiler. Ama bize destek olma konusunda maalesef ne maddi ne manevi şuana kadar hiçbir destek göremedik (B4). Bilinçli velilerimizin oranı daha az diyebilirim. Sporun ve beden eğitiminin hani öğrencilerin gelişimsel açıdan faydalı oluşunu, her açıdan ve eğitimin ayrılmaz bir parçası olarak beden eğitimi kültürünün onlar açısından edinimini eksik bulmaktayım. Bu yönde tabi ailelerimizin öğretmenler tarafından, okul idaresi yine nispeten velilerimizle diyalog halinde olup, istişare göstererek çok daha bu faaliyetlerin bilinçli bir şekilde yapılabileceğini düşünüyorum (B5). Ben

okulumda genel olarak atletizm, güreş ve kros branşlarında çalışma yaptım. Yani doğru dürüst bir velinin gelip de çocuğum nereye gidiyor ne yapıyor? Yani bu tabi bize güvendikleri için, tanıdıkları için çalıştığımız okul bizim mahallemizde aşağı yukarı veli profilinin hepsini biliyoruz. Yani çok az bugüne kadar çocuğuyla birlikte yarışmalara gelip, o yarışı, heyecanı yaşayan veli pek görmedik. Yani bu sporu nerede, nasıl yapıyor. Gelip de merak eden çok az veli gördüm yani. Veli profili her yerde aşağı yukarı aynı işte beden eğitimi angarya bir ders, olsa da olur olmasa da. Hocam çocuğun derslerini etkilemesin. Ama spora katılanlara, çeşitli aktivitelere katılan çocuklarımıza asla göz ardı etmiyoruz. Not olarak gereken notu, gereken desteği veriyoruz. Özel salonlarda çalışsalar da takipçisi oluyoruz yani lisans konusunda, diğer konularda yardımcı oluyoruz yani (B6). Öğrenci velisi genelde okul sporlarına çocuklarının katılmamasını, çocukların buraya okumak için geldiğini, amaçlarının okumak olduğunu, derslerinden geri kaldıklarını düşünüyorlar. Ama biz elimizden geldiği kadar velileri ikna etmeye çalışıyoruz. Ülkemiz şartlarında çocukların bir meslek sahibi olması veliler için daha önemli (B7). Geçen yıl başıma bir olay geldi. Hentbolda iyi bir sporcum vardı. Annesi geldi: “ Hocam çocuk şeyden derslerden geri kalıyor” dedi. Ben de ona şöyle dedim:” Biz de geçmişte derslerden geri kaldık ama önemli değil kapatabildik o farkı. Ama dedim: “ O zamanında yaptıklarımızdan dolayı ben şimdi bu işten ekmek yiyorum.” Velilerimizin maalesef okul okul fark ediyor. Bizim okulda o kadar önemli değil. Çocuk okul sporlarına gelmiş gelmemiş çok önemli değil. Ama üst düzey TEOG ile alınan ilk 3-5 okula baktığınız zaman oradaki velilerin bakış açısı çok farklı. Onun için çocuğunun okul sporlarına katılıp katılmaması bir anlam ifade etmiyor. Hatta katılmaması konusunda velilerin baskı yaptıklarını biliyoruz. Bizde de var birkaç tane. Onlar için önemli olan çocukların akademik anlamda eğitim alması. Sınav yarışı olan ülkemizde sınava hazırlanması (B8). Daha önceden TEOG’ dan dolayı sıkıntı yaşıyorduk. Ama bunları bizi tanıdıktan sonra bunları aştık. Nasıl yani çocuklar hafta sonu geliyordu saatlerce antrenman yapmaktan ziyade 70-80 dakika antrenman yaparak ve daha sonra çocukları okulun etrafında bekletmeden tekrar eve gönderdiğimizden dolayı. Veli-öğretmen ilişkisi olduğundan dolayı. Yani biz de velileri bilgilendiriyoruz. Yani antrenman şu saatte başlıyor şu saatte bitiyor. Bundan dolayı velilerle çok büyük sıkıntımız olmuyor yani. Ama tabi sınavları olduğu zaman antrenmana gelmemelerini, derslerine o hafta bakmalarını, sınav haftası biraz daha hafif tutuyorum (B9). Öğrenci velileri okul sporlarına şey

bakmıyorlar yani aman ille de katılsın. Böyle düşünmüyorlar. Onlar için en önemli şey işte çocuğum TEOG da başarılı olsun ya da sınavda fen lisesini kazansın. Yani spora yeteneği olan olmayan, ders durumu iyi olan olmayan herkes (B10).

b. Velilerin öğrencileri yönlendirmelerine ilişkin olarak;

Yönlendirme yapılmıyor. Bilinçli velilerimiz yok mu, var. Ama %10 bile değildir belki. Yönlendirme yapanlar da spor altyapısı olan veliler. Onlar da zaten dışarıda belli branşlara gönderiyor çocuğunu. Hocam bunu tekvandoya sokar mısınız? Diyor mesela Bunlar zaten bilinçli olanlar. Ama onun dışındaki velilerimiz hiç yanaşmıyorlar bu işe. Yönlendirmiyorlar yani (B1). Ben çalıştığım okulda çok fazla sıkıntı yaşamadım ilk senelerde. Veliler bu konuda çok sıkıntı çıkarmıyordu. Ama bazı veliler özellikle kız çocuklarında şey bakıyorlar. Gelmemelerini istiyorlar. Ama bazı velilerin özellikle gelip hocam işte bizim öğrencilerimizi de takıma alın şeklinde destekleyici tavır alıyorlar. Ama bazı veliler de kesinlikle spora karşılar. Çocuklarının okul takımlarına girmesini de istemiyorlar. Bazıları geliyor özellikle istiyor. Ama sizin işinize yarayacak sporcuların velileri genelde izin vermiyorlar. Yani velisi gelip hocam bizim çocuk da gelsin spor yapsın diyen öğrenciyi de maça götüremiyorsunuz. Öyle de bir sıkıntı var (B2). O ilgi, o alaka yok yani şu anda. Son 8-10 senedir veliler daha çok çocuklarının üniversiteye yönelik, iyi bir yerler gelmesine yönelik mücadele ediyorlar. Yani sportif bir faaliyeti aşamada hiç hoş görmüyorlar. Benim çocuğum okusun, iyi bir yere gelsin. İdarecinin angarya gördüğü gibi veli de angarya görüyor. Ben hatırlıyorum görevimin ilk yıllarında tek başıma çalışıyordum ben. 5-6 branşta takım çıkarıyordum. Şimdi 6 kişiyiz benim tek başıma çalıştığım dönemdeki hırs yok.. Geleceğimiz için spor olmazsa olmaz yani (B3). Evet, evet yönlendirme yapıyorlar. Bilinçli aileler daha çok yönlendiriyor. Bizim askeri personel çocukları daha çok geldiği için biraz daha kendileri de spor yapıyorlar. Çocuklarını spora yönlendiriyorlar. Katılmalarını yönlendiriyorlar. Ama dediğim gibi sadece çocuklarını gönderiyorlar. Hoca çalıştır diyorlar. Onun dışında başka bir şey yok. Başka destek yok (B4). Kendi okulumla ilgili olarak velilerin okul takımlarına yönlendirmeleri olumlu, pozitif bir durum arz etmekte fakat okul spor faaliyetlerinin performans çıktısı yanı sıra öğrencilerdeki çeşitli alanlardaki gelişimine yönelik faaliyetleri de kapsayabileceğini düşünüyorum. Bu yönde okul takımlarına yönlendirirken ailelerin sadece öğrencilerdeki performans çıktılarına bakmaları değil. Bilişsel ve duyuşsal gelişimlerini de olumlu yönde beklentilerinin

olması gerektiğini düşünüyorum (B5). Nadiren oluyor. “Hocam işte çocuğum sizin antrenmanlara geliyor. İşte davranışları olumlu yönde değişti.” Diyen veliler de oluyor. Bu bizi mutlu ediyor. Gelip hocam işte size teşekkür ederim. Çocuk spora başladığından bu yana kendine bir özgüven geldi. İşte davranışlarında olumlu yönde bir gelişme oldu. İşte beslenmesine olumlu yönde gelişme oldu. Diyen veliler var. Teşvik eden veliler var. Çocuk gelsin işte gereken neyse biz de size yardımcı oluruz diyenler oldu ama çoğunluk hiç takip etmiyor (B6). Dediğim gibi çoğu veli de sıkıntı yaşıyoruz yani. Mesela bazı veliler % 5-10’ luk bir dilim. Hocam eğer başarılıysa gerekeni yapın biz de yardımcı oluruz diyor. Ama çok az bir dilim. %90’ luk bir dilim karşı yani (B7). Genellikle yönlendirilen çocukların %99’u problemlili çocuklar. Müdür yardımcısı veya sınıf rehber öğretmeni olan arkadaşlar. Diyor:” Ya benim bir öğrencim var. Size zahmet onu okul takımına alın.” Niye alalım hocam? “Ya dışarıda işte kötü arkadaşları varmış yahut da hocam kaynaştırma eğitimiymiş.” Yani velilerin okul sporlarına yönlendirdiği çocukların %99’u problemlili çocuklar (B8). Ya veliler çocuklarını gönderiyorlar sanki gönderdikleri zaman bir sporcu olacakmış gibi bakan öğrenci velileri de var. Ama tabi biz bunları velilere anlatıyoruz. Burada amaç ilk başta sporcu olmak değil. Burada faaliyette bulunmak, burada çocukların eğlenmesi, arkadaşlarıyla kaliteli bir zaman geçirmesini sağlamak olduğunu söylüyoruz yani bu şekilde. Yönlendiren de var bunun yanında yönlendirmeyen de var. Bazıları istemiyorlar. Biz konuştuktan sonra tabi ikna oluyorlar. Geçen sene ki öğrencilerimden birkaç tanesini örnek verebilirim. İlk başta göndermiyorlardı. Ama arkasından şampiyon oldular. Çocukları birkaç tane kulüp sorunca bu defa veli peşine düşüyor. Hocam benim çocuğu şu kulübe gönderebilir misiniz? Diye fikir alışverişinde bulunuyoruz yani.. O da daha çok bilinçli veliler yani bakıyorsun kültür seviyesi yüksek olan veliler buna daha bilinçli yaklaşıyorlar. Çünkü biliyor ki orada gelip 75 dakika antrenman yapıyor. Daha sonra evine gittiğini biliyor. Sorumluluğunu bilenler daha bilinçli yapıyor bu işi (B9). Benim çalıştığım yerde çok iyi durumda değil. Yeterli değil yani. İstedığımız düzeyde değil. Gelen çocuklar da genelde ders durumu iyi olan öğrenciler değil de ders durumu düşük olan öğrenci velileri gönderiyor. % 30 yönlendiriyor (B10).

4.2.4. Eğitim Sistemi

1. Katılımcıların mevcut müfredat ve diğer derslerin spora katılım ile ilişkisine yönelik görüşleri analiz edilmiştir. Elde edilen bulgular üç başlık altında toplanmıştır (Tablo 4.9).

Tablo 4.9: Mevcut Müfredat ve Derslerin Okul Sporlarına Etkisi İle İlgili Bulgular

Soru (Eğitim müfredatı ve dersler spora katılımı etkiliyor mu?)	Görüşmelerden Elde Edilen Kodlamalar	Alt Temalar	Katılımcılar
EĞİTİM SİSTEMİ	Beden eğitimi ders süresi, Derslerin yoğunluğu, Tek düze eğitim, Sınavlar, Üst kademeye geçiş sınavı, Müfredatın uygulanabilirliği, Müfredatın sadeleştirilmesi, Sınav psikolojisi, Akademik başarı, Sınav baskısı	Planlama Yetersizliği	B1, B2, B3, B4, B5, B6, B7, B8, B9, B10
	Çevre baskısı, İdare baskısı, Okul idaresi bakış açısı, Veli bakış açısı, Diğer öğretmenlerin tutumu, Zorunluluk	Bürokrasi	B1, B2, B3, B4, B5, B6, B7, B8, B10
	Bilinçlendirme, Öğretmen idare iletişimi, Öğretmen öğrenci iletişimi, Öğretmen veli iletişimi	İletişim	B1, B2, B7,

Tablo 4.9’den hareketle katılımcılar görüşlerinde; planlama, bürokrasi ve iletişim alt temalarına vurgu yapmıştır.

Aşağıda katılımcıların belirtilen alt temalara ilişkin ifadelerine yer verilmiştir.

Mevcut müfredat ve diğer derslerin spora katılıma etkisine ilişkin olarak;

Etkiliyor. Nasıl etkiliyor. Çocuklara sadece ders çalışma başka hiçbir şey yapmamayı öğretiyorlar. Çocuklara dersi öğretiyorlar. Müfredatı ezberletiyorlar. Test çözdürüyorlar. Çocuk akşam gidiyor tekrar test çözüyorlar. Sabah, akşam aynı işleri tekrar yapıyor. Bunun arasında eğitim müfredatında sadece beden eğitimi derslerinin 2 saat olması yetmez. Spor ve fiziksel etkinlik derslerinin ne kadar önemli olduğunun çocuklara anlatılması lazım. Müfredatta bunların gösterilmesi lazım.

Bizim eğitim sisteminde çocukları belli bir kalıba sokuyorlar. Çocuk sadece ders çalışacak, iyi bir yere gelecek. Ders çalışacak, meslek sahibi olacak. Ders çalışacak, iyi bir yerlerde olacak. Başka hiçbir şey yok yani. Başka alternatif yok çocuk için. Çocuk onun için eğitim müfredatında sadece ders çalıştırmak. Başka bir şey yok bizde (B1). Diğer dersler tabi ki spora katılımı düşürüyor. Okul idaresi yine bu konuda etkili faktör. Okul idaresi eğer beden eğitimi dersini boş bir ders olarak görüyorsa, çocukların spor yapması için. Her derste çocuk 8 saat matematik dersi görüyor. Ama beden eğitimi dersine gelince 2 saat beden eğitimi dersi süresi bence az bir süre. Ama okul idaresi seçmeli derslerin seçiminde kendisi ders seçiyor. Beden eğitimi derslerini dışarıda bırakıyorlar. Kendi belirlemiş oldukları dersleri öğrencilere seçtiriyorlar. Bu da dediğin gibi az önce müfredatın ya da yapılan yanlışların en büyüğü bence. Kesinlikle spora katılımı etkiliyor (B2). Bizim kendi branşımızla ilgili az önce de dediğim gibi spora daha fazla zaman ayırarak ülke geliyorsa, bizim ülke de neden bunu yapmıyorlar. Üstelik duyumlarıma göre bizim beden eğitimi derslerini daha da kısmaya çalışıyorlar. Ders saati sayılarını düşürmeye çalışıyorlar. Bu nasıl olacak yani saat sayısını düşürdüğün zaman. İmam hatiplerde ders 40 dakika. 20 dakikada kıyafet değiştirsen 20 dakikada ne yapabilirsin. O yüzden müfredattan ziyade dersimizin saatinin ben yeterli olmadığını düşünüyorum. Bu da büyük bir sıkıntı yani bence (B3). Etkiliyor. Mesela TEOG' da 5, 6, 7'nin müfredatlarından da sorulacaktı mesela. Şimdi veli hocam diyor. Hocam TEOG sınavında şey yoktu, yani beden eğitimi ile alakası yok TEOG sınavının. Ben katılmasını istemiyorum diyordu bazı velilerimiz. İyi bir sporcu buluyoruz 7-8'e geldiği zaman TEOG sınavına hazırlanacağım diyordu ve takımı bırakıyordu. Bu son değişen müfredatta herhalde sadece şey olacak sadece 8.sınıf müfredatından sorulacak. 5,6 ve 7'lerde katılım daha çok artıyor. Ama 8'e gelince tabi yine bu düşüyor (B4). Kesinlikle. Şöyle bir durum var; ortaokulda çalıştığım için son birkaç yıldır sosyal ve sportif faaliyetlere katılan öğrencilerin liseye geçiş sınavlarında %30'luk bir puan dilimi ile etki edebileceği söyleniyor. İnşallah bu yakın dönemde bekliyoruz. Çünkü böyle bir etki oranına sahip olursa okul spor faaliyetlerine öğrencilerin ilgisi, tutumu, bakış açılarının çok daha değişik olacağını düşünüyorum. Buna veliler ve okul yönetimleri de dahil. O yüzden eğitim müfredatının, derslerin ve sınavların bu boyutuyla düzenlenerek daha da bu faaliyetlerin zenginleşebileceğini düşünüyorum (B5). Çocuklar hep sınava yönelik çalıştığı için. Mesela sene içinde bile denem sınavları yapılıyor. Her ay aşağı yukarı bütün okullarda böyle. Deneme

sınavı yapılıyor. İşte çocuk ben sınavda daha iyi yapayım. Okul derecesi yapayım ya da ilçede ilde derece yapayım diyor sürekli ders çalıştığı için, spora yönlendirdiğiniz zaman, işte şu spora gel, şu kulübe seni gönderelim, yeteneklisin. Dediğimiz zaman. Veli diyor ki: “Hocam çocuk okusun.” Ya okusun da diyoruz ki senin çocuğun yetenekli yani bu işte biz beden eğitimi öğretmeni olduk, spor yaptık. Senin de çocuk iyi, başarılı olur. Buna yıllardır yaşadığımız tecrübeye dayanarak söylüyoruz. İlla diyor ki: Çocuğum okusun diyor.” Tabi biz de çok ısrarcı olamıyoruz (B6). Tabi ki. Eğitim müfredatı Beden eğitimi noktasında çok sıkıntılı. Müfredat belirli branşlarda yıllık planların yapılması. Ama mesela 30 kişilik bir sınıfta belirli bir branşı anlatıyorum. Ama çocuğun ona hiçbir ilgi ve isteği yok. Ama sen bunu anlatmak zorundasın. Teorik ve uygulamalı bazı şeyler yapmak zorundasın. Çocuk atıyorum hentbolu çok seviyor mesela. Hocam diyor bu dersleri anlat anlarım. Ama bana bunları anlatma mesela. Bunları yapamam sevmiyorum. Mesela 15 branş yerine çocuğun etkili olduğu 3-4 branşta kendini geliştirmesi bence daha olumlu sonuç verir. Diğer dersler de etkiliyor tabi ki. Diğer derslerdeki hocaların tutumu çok önemli. Dersini anlatan hoca şunu diyebiliyor: “İşte antrenmana gidersen dersten kalırsın. Derslerine yansır.” Böyle olunca çocuk ister istemez çekiniyor. Yani bizim beden eğitimi öğretmenlerinin en büyük sıkıntılarından biri de diğer öğretmenlerin okul sporları noktasında çocukları teşvik etmemesi yani. Yani köstek oluyorlar açıkçası. Çocukları etkiliyor yani açıkçası (B7). %100. Tam puanlık okullarda önemli olan akademik başarılarıdır. Beden eğitimi öğretmenlerine söylenen: “Hocam top oynamak isteyen bırakın istediğini yapsın. Diğer arkadaşları test çözüyor.” Kıyafetlerini bile değiştirmiyorlar. O dersleri etüt dersi, soru çözme dersi olarak görüyorlar (B8). Bir defa müfredat başlı başına zaten sıkıntı. Amacına ulaşıyor mu? Yani ulaşmıyor. Sadece görüntü var ses yok gibi bir şey yani. Diğer dersler spora katılımı etkilemiyor (B9). Etkiliyor bence. Derslere çocuk, konulardan mesela TEOG olsun, üniversite sınavı olsun, beden eğitimi derslerinden soru çıkmadığı için, diğer derslere matematik, fen olsun, Türkçe olsun bu derslere çocuklar daha çok yani isteseler de istemeseler de yani sevmeden de olsa girme zorunluluğu hissediyor kendinde. Etkiliyor bu konuda. Ha sevme konusuna bakarsanız bizim dersimiz daha çok seviliyor. Diğer dersler etkiliyor. Mecburiyetten yani önünde bir sınav var sonuçta o derslerden soru çıkacağından dolayı çocuk da ister istemez oralara odaklanıyor (B10).

2. Katılımcıların öğrencilerin serbest zamanlarına ilişkin görüşleri analiz edilmiştir. Elde edilen bulgular üç başlık altında toplanmıştır (Tablo 4.10).

Tablo 4.10: Öğrencilerin Serbest Zaman Aktiviteleri İle İlgili Bulgular

Soru Sizce öğrencilerin serbest zamanları nasıl geçiyor?	Görüşmelerden Elde Edilen Kodlamalar	Alt Temalar	Katılımcılar
SERBEST ZAMAN	Cep telefonu, İnternet, Bilgisayar kullanımı, Sanal ortam	Teknoloji Kullanımı	B3, B4, B5, B6, B7, B8, B9, B10
	Serbest zaman yetersizliği, Eğitim sistemi, Ders çalışma, Müfredat, Görevlendirme, Spor politikası	Planlama	B1, B2, B7, B8, B9,
	Öğretmen öğrenci ilişkisi, Velilerin bilinçlendirilmesi, Öğrencinin bilinçlendirilmesi, Öğrenci veli ilişkisi,	İletişim	B2, B3, B4, B8,
	Sportif alanlar, Spor alanlarının kullanımı	Çevresel Etkenler	B10, B2

Tablo 4.10'dan hareketle katılımcılar görüşlerinde; teknoloji kullanımı, planlama, iletişim ve çevresel etkenler alt temalarına vurgu yapmıştır.

Aşağıda katılımcıların belirtilen alt temalara ilişkin ifadelerine yer verilmiştir.

Öğrencilerin serbest zamanlarına ilişkin olarak;

Öğrencilerin serbest zamanları hafta sonları bir de öğlenden sonraydı. Şimdi o dönemler de kalmadı. Öğlenden sonra çocuk dershaneye gidiyor. Hafta sonu zaten dershaneye gidiyor. Ders çalışan çocuğa kesinlikle ama kesinlikle spor yaptırmıyorlar. Çocuk diyor ki hocam 2 soru fazla çözsem benim için kardır. Doğru söylüyor çocuk. Çünkü biz çocuğu öyle robot gibi yetiştiriyoruz. Onun için bırakıyoruz biz de karışmıyoruz (B1). Bizim şimdi kendi okulumuzda biraz alan

sıkıntısı yaşıyoruz. Okuldaki spor alanının yetersiz olması. Bu alanların olmamasından dolayı çocuk biraz daha geri planda kaldı. Yani ne yapıyorlar. Öğlen arası da kısa olduğu için 50 dakika. O 40 dakikalık zamanda zaten çocuk dersten çıkmış, yemeğini yiyor. Ondan sonra da tekrar dersine giriyor. Yani çocukların şu anda boş zamanı yoktur. Ders çıkışında da servise binip evine gidiyor. Yani çocuklar serbest zaman bulamıyorlar. Yani çocuklar bu konuda çok şanssız. Önceki yıllarda saat iki, iki buçukta ders bitiyordu biliyorsun sen de biz de okudun. Çocuk dersten sonra okulda kalıyordu. Bu zamanını sporla değerlendirebiliyordu. Ama şu anda çocukların servisle okula gelmesi, öğlen aralarının çok kısa olması boş zaman bırakmıyor yani (B2). Öğrencilerin serbest zamanları dediğim gibi işte sanal, internet, telefon... Demek ki dünya da böyle bir gidişe doğru gidiyor. 15-17 yaşındaki çocukların ellerinde bağımsız olarak internete girebiliyorlarsa bu büyük bir tehlikedir yani. Ülkemiz için çok büyük bir tehlike. Bizim öğretimden önce eğitim yapmamız lazım. Çocuklara ülke olarak nasıl bu durumlara geldik, nerelerden geçtik, hangi savaşımlardan geçtik. Bunları çocuklara aşılamamız lazım. Ben lisede çalışıyorum. Çocuk oturmasını, kalkmasını bilmiyor, büyüğüne saygıyı bilmiyor. Her yönden büyük bir sıkıntı yani bu (B3). Çalıştığım okuldaki öğrenciler güzel bence. Spor yapmaları iyi. Ama çoğu da sanal. Sanal bir problem var. Her çocuğun elinde telefon var, her evde bilgisayar. Yani çocuklardan ortaokul öğrencisi bile boş zamanlarda hemen cep telefonu çıkarıyor. Okulun bilişim odasına gidip internete girmeye çalışıyor. Bence çağımızın en büyük düşmanı çocukların boş zamanı için internet. Spora bilinçli aileler yönlendiriyor ama maalesef bunlar yeterli değil (B4). İnternet ile ilgili alışkanlıklarının olduğunu biliyorum. Daha çok ders dışında hem internet hem de köpeklerle vakit geçirdiklerini görüyorum (B5). Ben mahallede çalıştığım için çocukları görüyorum. Ya okul bahçesine öğlenden sonra gelip top oynuyorlar. En çok futbol oynuyorlar. Ya mahalledeki internet kafeye gidiyorlar. Ya da işte sokak aralarında sporlarını yapıyorlar. Yani böyle zaman geçiriyorlar (B6). Yani bizim okulda çocuklar genelde ders çalışıyor Onun dışında da genel olarak internettir, telefonda, bilgisayarda oyunlardır işte. Genelde böyle bilgisayar bazlı zaman geçiriyorlar. Sosyal yönden zaman ayırayım diyen öğrenci sayısı çok az yani. %3 gibi %5 gibi bir şey (B7). Okul dışındaki zamanları maalesef çocuklarımızı spora yönlendiremediğimiz için bilgisayar başında, oyunların, bilgisayar ortamında geçiyor. Ama bunu tamamen etkileyen MEB müfredatı ve bakanlığın spora veya beden eğitimini dersine baktığı açı (B8). Genellikle internette geçiyor. Çünkü zaten

semt sahaları yetersiz. Diyorlar ki misal yönetmelikte hafta sonları okul bahçelerinin kapılarının açık semt sahası olarak kullanılabilir. Ama gelsinler bütün okulları gezsinler hepsi de kilitlidir. Yani bence bunun bir gündeme de gelmesi lazım. Yani neden hafta sonu okul bahçelerinin kapıları açık değil. Bizler gündeme getiriyoruz ama sorumlu kişiler kendisinden atmaya çalışıyor. Görevlendirme yaparsın akşamları okulun bahçesini kapatabilirsin (B9). Ben kendi bölgemde söyleyeyim. Okulun dışında genelde çocuklar dışarı da oynuyorlar. Sokakta oynuyorlar. Ya da internet kafelere gidiyorlar. Evinde interneti olan internette dolaşıyor. Çok az kişi sporla uğraşıyor yani (B10).

4.2.5. İletişim

1. Katılımcıların okul sporlarında karşılaşılan sorunların iletilmesine ilişkin görüşleri analiz edilmiştir. Elde edilen bulgular üç başlık altında toplanmıştır (Tablo 4.11).

Tablo 4.11: kul Sporlarında Karşılaşılan Sorunların İletilmesine İlişkin Bulgular

Soru (Okul sporlarında karşılaştığınız sorunları ilgili birimlere iletme konusunda nasıl bir yol izliyorsunuz?)	Görüşmelerden Elde Edilen Kodlamalar	Alt Temalar	Katılımcılar
SORUNLARIN İLETİMİ	Sene başı toplantıları, Okul sporları birimi, Müsabaka görevlileri, Okul müdürü, Silsile yolu, GSİM yetkilileri, Tertip komitesi, Muhatap yetersizliği, Yetkili ilgisi	İletişim kanalları	B1, B2, B3, B4, B6, B8, B9, B10
	Seyirciler, Hakem görevlendirmeleri, Öğretmen görevlendirilmesi, Görevli yetersizliği, Turnuva düzeni, Fikstür	Etkinlik Planlaması	B2, B4, B7, B9
	Sorunların tekrarı, Çözüm bulunmaması, Yetersiz önlem, Görevli ciddiyeti, Faaliyetlere verilen önem, Kısmi çözüm	Çözüm Yönelik Adımlar	B1, B4, B6, B7, B8, B9

Tablo 4.11'den hareketle katılımcılar görüşlerinde; iletişim kanalları, etkinlik planlaması ve çözüme yönelik adımlar alt temalarına vurgu yapmıştır.

Aşağıda katılımcıların belirtilen alt temalara ilişkin ifadelerine yer verilmiştir.

Okul sporlarında karşılaşılan sorunların iletilmesine ilişkin olarak:

Sadece bunu sene başı toplantılarında konuşuruz. Sene başı toplantılarında 3-5 tanesi çıkar söz alır. Oralarda sadece dile getirilir. Her yılın başında sorunlar vardır. O yıl biter diğer yılın başında tekrar aynı sorunlar devam eder. Çünkü hiçbir şekilde çözüm olmaz. Bugüne kadar bulunan hiçbir çözüm ben görmedim. Ulaşım yok, İdare desteği yok, Müsabakalara katılmayana bir yaptırım yok, katılanlara bir ödül yok. Giren de aynı girmeyen de aynı. Sorunların aynı şekil bir sonraki yıla aktarılıyor. Değişen hiçbir şey olmuyor (B1). Yani okul sporlarında karşılaşılan sorunlar daha çok müsabaka esnasında, genelde en büyük sıkıntı hakem sıkıntısı oluyor. Beden eğitimi öğretmenlerinin genelde maçlarda taraftar ve hakem sıkıntısı. Hakemlerimiz gelende yeni başlayan hakemleri veriyorlar okul sporlarına. İtirazlar oluyor. Genelde müsabaka bitiminde okul sporlarına itirazınızı yapıyorsunuz. Okul sporlarına yazıp okul sporları tertip komitesine itiraz edebilirsiniz. Milli eğitimle zaten bir bağımız yok. Okul sporları biliyorsun şu anda GSİM bağlandığı için itirazınızı oraya yapabiliyorsunuz. Taraftarların da mesela maçlarda çok büyük bir kısmı maçlarda taşkınlık yaparak maçlara, turnuvalara olumsuz etki yapıyor. Önceki sistemde okul görevlendirmeye öğretmen gönderiyorlardı. Taraftarın başında duracaksınız. Taşkınlık olmasın. Ama şimdi bakıyorsunuz taraftar geliyor ama başında bir tane öğretmen yok. Ya rakip takımın taraftarıyla ya da hakeme, oradaki öğretmenlere filan olumsuz durumlar yaşanabiliyor. Buradaki önerim okul müdürlerinin okul takımlarını gönderdikleri zaman başında bir veya iki tane öğretmen göndermeleridir. Böyle yapılırsa bu sorunlar azalır (B2). Okul sporlarında karşılaştığımız sorunları daha çok biz oradaki müsabaka esnasında saha komiserine, müsabakadan sorumlu arkadaşlara iletiyoruz. Eğer onların halledemeyeceği bir şey ise kendi okul müdürümüze, müdürümüz de onlara iletiyor. Bir çözüm olursa o şekilde oluyor (B3). Yarışmalarda yeteri kadar muhatap bulamıyorsun. Yarışmaya gidiyorsun. Yani ben en son futsal yarışmasına gittim. Üç tane hakem, bir tane salonu açan personel, bir de takımlar. Yani yetkililer özellikle üst kademedeki yetkililer idareciler, şube müdürleri sadece protokol zamanlarında geliyorlar. Tabi üstteki ilgi az olunca da alt tabakaya da tabi yansıyor. Görevli arkadaşlar yeteri kadar gelip bize yarışma alanında yardımcı olmuyorlar. Muhatap bulamıyoruz yani

anlık muhatap bulamıyoruz. Daha sonra muhatap buluyoruz ama çözüm yolları biraz sıkıntılı (B4). Büyük ölçüde yine maddi açıdan yaşıyor. Tabi ki GSM'deki görevli arkadaşlarla takım çıkardıktan sonra bu yönlü, malzeme ihtiyacı konusunda görüşmeler yapıyorum. Tabi malzemelerin GSM'den temin etme konusunda da bir verim elde ettiğimiz söyleyemem. Yardımcı olunuyor ama tam olarak bir destek gördüğümüzü söyleyemem. Bu yönlü de hani yapılış şekli, program, fıkstür ilgili GSM, hakemlerin iyi niyet ve insiyatiflerini kullandıklarını düşünüyorum (B5). Sene başı okul sporları toplantısı yapılıyor. Bu her ilde yapılıyor. Orada lig heyetinde ya da GSM yetkililerine, bir önceki yılın aksaklıklarını söylüyoruz. Tabi aksayan yönler illa ki var. Gerek saha olsun, gerek malzeme olsun, gerek hava şartları, çevre şartları olsun yarışmaları etkiliyor. Mesela eksi derecelerde krosa, atletizm yarışmalarına katıldığımız zamanlar oldu. Bunu söylüyoruz işte yağmurda illa bunu yapalım bunu bitirelim mantığıyla yapılıyor. Bu hem bizi rahatsız ediyor hem çocukları hasta ediyor. Söylüyoruz tabi onlar dikkate alıyor mu? Almıyor mu? Mesela soğuk salonda müsabaka yapılıyor. Diyoruz ki bu salon bu spora uygun değildir. İşte zemini uygun değildir. Bir sonraki sene bunlar kısmen göz önüne alınıyor yani (B6). Şimdi okul sporları genelde müsabakanın oynanmadan önceki güvenlik, sağlık, çocukların evrakları filan bir gevşeklik oluyor açıkçası. Müsabaka oynanırken oyuncu sakatlanıyor, işte seyirci geliyor. Seyircilerden taşkınlık yapanlar oluyor. Genelde düzenli bir şey olduğunu sanmıyorum. İşte turnuvayı yaptık mı? Yaptık. Bir de şunda sıkıntı yaşıyoruz. Mesela voleybol başlıyor bitiyor hemen arkasından masa tenisi bitiyor arkasından badminton başlıyor. Sanki böyle bir an önce olsun bitsin. Prosedür olarak GSB olarak biz bunu yaptık, kurtulduk gibi bir şey var. Düzensiz mesela maçlarda da sağlık, güvenlik konularında da çok böyle düzenli bir şey yok yani. Sorunları iletme konusunda hiçbir girişimim olmadı. İlettiğimiz sorunlarda çok basit konularda bile geri dönüş olmadı. Türkiye'de okul sporlarında bir sıkıntı olacak. Bir çocuk sakatlanacak. Hocaya bir şey olacak. Kavgaya olacak. Öğretmen bıçaklanacak. Ha ondan sonra çözüm yoluna gitme konusunda bir şey yapıyorlar da o da çok geç oluyor yani. O noktada pek umutlu değilim yani (B7). Memuriyette önemli olan silsile. Silsileyi geçemiyorsunuz. Bir problemimiz varsa okul idaresine, okul idaresi yoluyla bakanlığa vs. İletme konusunda bir problemimiz yok. İstedğimiz yere istediğimiz zamanda ulaşabiliyoruz. Sonuç alabiliyor musunuz? Derseniz bol bir soru işareti görürsünüz. Çok nadir yani (B8). Okul müdürüne iletiyoruz. Müsabakalarda karşılaştığımız sorunları orada lig heyetinde görevli

arkadaşlara var. Ama desen ki ne kadar problem çözülüyor. Çok nadir yani. Hakemle ilgili sorunları iletiyorsun. Yani her sene hakemlerle ilgili sıkıntı yaşıyorum. Hiçbir zaman bakıyorsun final maçına bile namzet hakemleri gönderiyorlar. Sonuçta okul bir sene boyunca ona emek vermiş. Ama bir adam geliyor o çocukların emeklerini çalıp gidiyor. Yani bence altyapıya daha kaliteli hakemler versinler ki çocuk da desen ki ya bak bu bizim maçımızı yönetti. Yani maça hakem veriyorlar düdük çalmasını bilmiyor. Bunları iletiyoruz ama ben yıllardır yaklaşık 18-19 yıldır Malatya merkezde çalışıyorum. Her sene final oynuyoruz hemen hemen. Ama her sene hakem konusunda sıkıntımız var. Bu okul sporlarına değer vermediklerini gösterir. Sonuç olarak sorunları iletiyoruz ama hiçbir zaman çözüm üretmediler yani (B9). Okul sporlarını organize eden arkadaşlarımız olursa işte. Diyoruz ki işte soyunma odaları iyi değildi ya da hakemler şöyleydi, acemiymi ya da daha düzeltilebilir, daha iyi hakemler verilebilir gibi şeyler söyleyebiliyoruz arkadaşlarımıza. Yani tanıdıklarımız olursa söylüyoruz yoksa tanımadığımız arkadaşlar olursa da bir şey yapamıyoruz yani. (B10).

2. Katılımcıların okul sporları faaliyetlerinin takibi ile ilgili görüşleri analiz edilmiştir. Elde edilen bulgular iki başlık altında toplanmıştır (Tablo 4.12).

Tablo 4.12: Okul Sporları Faaliyetlerinin Takip Edilmesi ile İlgili Bulgular

Soru (Okul sporlarından nasıl haberdar oluyorsunuz?)	Görüşmelerden Elde Edilen Kodlamalar	Alt Temalar	Katılımcılar
FAALİYET TAKİBİ	GSB internet sitesi, Okul e-mail, Sosyal medya, Okulportal internet sitesi, Whatsapp	İnternet Ortamı	B1, B2, B3, B4, B5, B6, B7, B8, B9, B10
	GSİM görevlileri, Öğretmenler arası haberleşme, Sene başı toplantıları, Okul sporları birimi, Lig heyeti	Kişilerarası İletişim	B1, B2, B4, B6, B9,

Tablo 4.12’den hareketle katılımcılar görüşlerinde; internet ortamı ve kişilerarası iletişim alt temalarına vurgu yapmıştır.

Aşağıda katılımcıların belirtilen alt temalara ilişkin ifadelerine yer verilmiştir.

Okul sporlarında karşılaşılan sorunların iletilmesine ilişkin olarak:

GSİM sitesine giriyoruz. Bir de facebook üzerinden takip ediyoruz. İletişime geçtiğimiz GSİM yetkilileri var onlarla irtibata geçiyoruz. İletişim konusunda bir sıkıntımız yok (B1). Okul sporlarının sene başında takvim belirliyorlar. O takvimi okullara gönderiyorlar mail yoluyla. Yarışma takvimini orada takip edebiliyoruz. Mail yoluyla genelde. Bazen kendi beden eğitimi öğretmenleri arasında bir haberleşme oluyor ama genelde mail yoluyla oluyor genelde. Ya da oradaki birimdeki arkadaşları arayarak öğreniyoruz (B2). Bizim GSM sayfası var. O sayfadan daha çok kendimiz öğreniyoruz. O yüzden bu haberleşme trafiğinin çok iyi sağlanması lazım (B3). Şimdi sene başında zaten toplantı oluyor. Daha sonra fikstür çekildiği zaman fikstürler, yarışma programları, talimatlar geliyor. Artı facebook grubunda da anlık olarak yani iletişim de sıkıntımız yok (B4). Okul spor faaliyetleri kapsamında, okulsportal diye bir site söz konusu. Bu siteden hem lisans ayarlarken hem ekler var sağlık raporu alırken hem de öğrencilerin bilgi girişlerini yaparken buradan faydalanabiliyoruz. Ayrıca burada fikstür dediğimiz yarışma tarihleri, yeri ve zamanı da söz konusu. İnternet itibarıyla haberdar olduğumu söyleyebilirim (B5). Okul sporlarını, merkezde olduğumuz için okul sporları birimine bakan arkadaşlar. Daha çok sosyal medya, facebook mesela takip ediyoruz. Arkadaşlar hemen gününbirlik her branşta yapılan değişiklikleri, o branşla ilgili talimatları yayınlıyorlar. Diğerleri de işte sene başı işte yarışma talimatlarını, tarihlerini filan internetten takip ediyoruz (B6). O noktada biz sıkıntı yaşamıyoruz. Sene başlarken fikstür bize geliyor. Okulumuza mail geliyor. Bir de whatsapp grubumuz var. Orada güzel oralardan haber alıyoruz. O noktada sıkıntı yaşamıyoruz yani (B7). Okul sporlarının sitesi var. Duyuruları oradan görebiliyoruz. Facebookta kendileri ayrı bir grup kurmuşlar. Oradan takip edebiliyoruz (B8). İnternet üzerinden takip ediyoruz genelde. Site kurulmuş. Site çok güzel işliyor gerçekten. Artı lig heyetinde olan arkadaşlar var onlarla da diyalog halindeyiz. Orada hiçbir sıkıntımız yok (B9). Okul sporlarında bizim okul sporları diye GSB nin sayfası var oradan katılacağımız branşlara. İşte okula yazı geliyor, takvim gönderiyorlar. O takvime bakarak yarışmalara başvuru yapıyoruz (B10).

4.2.6. Ekonomik Durum

Katılımcıların *ekonomik durum* ile ilgili görüşleri analiz edilmiştir. Elde edilen bulgular dört başlık altında toplanmıştır (Tablo 4.13).

Tablo 4.13: Okul Sporlarında Ekonomik Durum İle İlgili Bulgular

Soru (1. Okul sporlarına hazırlık ve müsabaka dönemleri için yeterli ekonomik desteği görüyor musunuz? 2. Okul sporlarına hazırlık sürecinde gerekli araç, gereç ve altyapı olanaklarına sahip misiniz? Değilseniz nedeni nedir?)	Görüşmelerden Elde Edilen Kodlamalar	Alt Temalar	Katılımcılar
EKONOMİK DURUM	Antrenman ortamı, Ulaşım olanakları, Maddi imkanlar, Spor kulübü aidatlarının kaldırılması, Okullarda yetersiz spor salonu, Kısmi spor malzemesi, Spor tesisleri, Spor malzemesi, Spor alanları, Mevcut spor salonlarının kullanımı, Bütçe, Alım gücü	Kaynak Planlaması	B1, B2, B3, B4, B5, B6, B7, B8, B9, B10
	Velilerin bakış açısı, Toplumun spor algısı, Toplumsal destek	Çevre Desteği	B4, B5, B7
	Spor politikası, Valilik izni, Okul yönetimi bakış açısı, Yetkililerin spor algısı, Okul yönetimi desteği, GSİM desteği, MEB desteği	Bürokrasi Etkisi	B1, B2, B3, B4, B5, B6, B7, B8, B9, B10
	Öğretmen özverisi, Öğretmen girişimleri, Şahsi araçlarla ulaşımın sağlanması, Sponsor bulma, Gayri resmi para toplama, Öğretmenin giderleri karşılaması, Federasyonlar ile iletişim	Öğretmenin Bireysel Çalışmaları	B1, B2, B4, B5, B6, B7, B10

Tablo 4.13'den hareketle katılımcılar görüşlerinde; kaynak planlaması, çevre desteği, bürokrasi etkisi, öğretmenin bireysel çalışmaları alt temalarına vurgu yapmıştır.

Aşağıda katılımcıların belirtilen alt temalara ilişkin ifadelerine yer verilmiştir.

Katılımcılar verilen ekonomik desteğe ilişkin olarak:

Hiçbir şekilde göremiyoruz. Okul idaresinden hiçbir şekilde bir kuruş para bize gelmiyor. GSİM' den hiçbir şekilde herhangi bir yardım almıyoruz. Biz tamamen kendi çabalarımızla, toplamak yasak olduğu halde para toplayarak bir şeyler yapmaya çalışıyoruz. Çocukları tehdit ederek işte getirmesiniz size top veremeyiz diyerek topluyoruz. Onun dışında okul idaresinden bir kuruş para almadık vermezler de zaten. Ne okul ne GSİM ne MEB (B1). Kesinlikle ekonomik anlamda bir beklenti içerisine girmedim. Ben ekonomik beklentinin yanında ben diyorum ki bana ekonomik anlamda değil çalışmak için, öğrencilere seçmeli dersleri verin gerisine karışmayın. Ekonomik anlamda şu anda zaten herhangi bir destek söz konusu değil. Önceden okullarda okul spor kulübü aidatı vardı. Her öğrenciden belli miktarda para toplanırdı. Müsabaka giderleri, okula malzeme alımı, il dışına gidecekseniz kalmışsa o paradan yeterli anlamda işimizi görüyordu. Ama son birkaç yıldır okul spor kulübü aidatını kaldırdıktan sonra şu anda biz ekonomik anlamda sıkıntı yaşıyoruz. Ben idareye 5 tane top aldıracağsam, işte hocam şu anda paramız yok. Okul aile birliğine söyleyeli para varsa filan. Malzeme alımında bu sıkıntılar yaşanıyor. Diğer müsabaka giderleri filan onları artık biz kendi cebimizden harcıyoruz.. Ekonomik anlamda kesinlikle bir destek görmedim. Birkaç yıl önce Konya bisiklet yarışmalarına gideceğiz. İşte gidip idareye hocam biz il dışına gideceğiz, bize maddi bir destek sağlar mısınız? Dediğimizde hocam kusura bakmayın paramız yok diye geri çevirdiler bizi. Herhangi ekonomik bir destek kesinlikle yok yani (B2). Ekonomik olarak dediğim gibi bir desteğimiz yok. İşte bizim daha önce 10 sene öncesine kadar spor kulüplerinin para toplama yetkisi vardı. Biz para topluyorduk. Bu parayı işte sene içerisinde malzeme ihtiyacına, maçlara gidip gelirken, müsabaka esnasında kullanabiliyorduk. Ama şu anda öyle bir durum yok. Bu konularda sıkıntılarımız var (B3). Abi göremiyoruz işte göremiyoruz. Hazırlık maçı alıyoruz, maça gideceğiz. Ulaşım problem... Şimdi biliyorsunuz artık öğretmenler kendi imkanları ile götüremiyorlar. Kendi arabasıyla, benim arabam var ama götüremiyorum. Taşıma belgesi olan araçlarla götürmemiz gerekiyor. Taşıma belgesi olan araçlar da ücret istiyor, para istiyorlar. E paramız da yok. Okul idaresinden istiyorsun. Onlar da para yok diyor veya işte fatura getireceksin, faturalandıracaksın. Okul aile birliğinden alacaklar. Okul aile birliği para çekecek idareye verecek, idare sana verecek, uzun iş. Bu spor kulübü bütçesinin kalkması bizim için çok büyük bir dezavantaj oldu. Bu maddi sıkıntıları çok yaşıyoruz. Şimdi

araç tutamıyoruz veya haftada iki defa hazırlık maçı alacağım. Yarışma yakın ama alamıyorum. Ancak ayda bir veya iki-üç haftada bir maç alabiliyorum. Çünkü ulaşım verecek paramız yok. Okul idaremiz o yönden fazla destek olamıyor maalesef (B4). Maalesef. Yani az önce de belirttiğim gibi büyük ölçüde zaten okul sporlarına katılmadan önce problemi maddi açıdan yani malzeme temini açısından yaşıyoruz. Yeri geliyor hatta kendi cebimizden de veriyoruz açıkçası. Hem okul yönetimi hem GSM'den yeterince bu yönde destek gördüğümüzü söyleyemiyorum maalesef (B5). Hiç göremiyorum desem yeridir yani. Biraz önce de değindim. Tamamen kendi imkanlarımla. Çevremde işte sponsorlar bularak ya da ilgili federasyonla irtibata geçerek o şekilde malzeme temin etmeye çalışıyoruz (B6). Genelde okul sporlarına hani fazla branşlarda katıldığımız için bir ay zarfında ciddi bir hazırlanma oluyor. Gerekli desteği tam anlamıyla her şeyi alamıyorsun. Ama işte işini görebilecek işte atıyorum toptur işte. Tam anlamıyla ekonomik anlamda alamıyorsun yani. Özellikle ulaşım anlamında kendi imkanlarımızla, resmen doğru değil ama kendi arabalarımızla götürmeye çalışıyoruz. Antrenmanlara gidiş gelişi o kadar zor oluyor ki yani artık antrenman yapma noktasında şeyim kalmadı yani. İnan ki artık işimize odaklanamıyoruz yani bunları düşünmekten (B7). Kesinlikle hayır. Bundan bahsetmiştik. Kesinlikle hayır. Kapalı spor salonuna gideceğiz. Okul idaresine dedik ki:” Bize servis tayin edin” adamlar bize oraya giden şehir içi otobüsün ismini söylediler. Otobüsle gidin dedi. Ekonomik anlamda çok büyük sıkıntılar yaşıyoruz. Bütçemiz 2000 TL. Bununla forma mı alacaksın. Maç topu mu alacaksın. Tamamen yetersiz (B8). Yeterli desteği görmüyoruz. Yani tamamen okul müdürünün inisiyatifine kalmış bir şey. Müsabakalara yine destek alıyoruz ama antrenmanlar için mümkün değil destek alamıyoruz yani. Yani okulun bahçesinde antrenman yapmaya çalışıyoruz. 30 metrelik bir alanda ne kadar faydalı olursunuz beton zemin üzerinde (B9). Göremiyoruz maalesef. Hiç hiç göremiyoruz. Yani bizim röportajımızın başında da söyledik. Okul sporlarına bence şey yapılması lazım ayrı bir bütçe verilmesi lazım yani. Beden eğitimi öğretmenlerinin kontrolünde olacak o bütçe ya da okul idaresinde. Sadece okul sporlarına harcanacak şekilde bir bütçe verilmesi lazım. Ya da GSB her okula, okulların büyüklüğüne, küçüklüğüne göre malzeme yardımı yapması lazım. Artı servis imkanı vermesi lazım. Çünkü yarışmaya götürmek için araca ihtiyacımız var. Araç imkanı vermeleri lazım. Böyle olursa daha iyi olur yani (B10).

Sportif araç gereç ve altyapı olanaklarına ilişkin olarak;

Ben sahibim. Kendim 15-16 yıldır aynı okulda olduğum için bütün malzemelerimi ben eksiksiz olarak sağladım. Bir okulda olması gereken bütün malzemeler bende var. Bunun sebebi de ben ve diğer çalıştığım arkadaşımın dolaylı. Çünkü biz malzememizi koruyan, öğrencilerimize de korutan öğretmenleriz. Bu da bizim sayemizde. Yoksa okul idaresi ya da herhangi bir yerden yardım aldığımızdan değil (B1). Değiliz tabi ki. Şu anda benim okul sıkıntılı bir okul. Okulun fiziki şartlarında bir spor alanının olması gerekir. Benim şuan basketbol saham, futbol saham hiçbir spor yapacak alanım yok. Ne zamana kadar devam eder. Bir an önce o alanların a-hazırlanıp çocuklara sunulması gerekiyor. Malzeme açısından çok sorun olmuyor spor yapacak alan da olmadığı için. Çocuklar mini bir futbol oynayacakları bir alan var. Ona da bir futbol topu yetiyor. Malzeme konusunda da spor alanı olmadığı için sıkıntı olmuyor yani (B2). Normalde antrenman sahalarımız yok. Bizim okulun alt katınsa bodrum gibi bir yerimiz var. Çalışmalarımızı orada yapıyoruz. Okul sporları ile ilgili olan. Ama başka türlü bir futsal takımını ben Yeşiltepe'ye götürsem. Yaklaşık 10 km uzaklıkta bir yer. İdareye söylememiz lazım. Söyleyince hemen moralleri bozuluyor. İşte yine mi.. Servis bakacak. Bu durumlarda dolaylı biz takım sporlarından çok böyle okul içerisinde yapabileceğimiz bocce, dart, masa tenisi gibi 3-5 kişiyi geçmeyecek branşlara yöneldik. Çünkü öbür türlü ben futbol takımı çıkarsam haftada iki defa antrenman için Yeşiltepe'ye götürsem mümkün değil. Bu ülkenin bir sorunu. Yani bir okul yapılırken yeni okullar iki katlı. Ben şimdi şöyle düşünüyorum. İki katlı yapılan bir okulun üstüne bir de spor salonu yapılamaz mı? Çok da güzel olur. Şimdi biz bunu yapmazsak salon sporlarında nasıl başarı elde ederiz. Yani her okulun bir salonu olması lazım. Yani Avrupa'daki bir okulun bütün sportif salonları vardır. Yüzme havuzu vardır, tartan pisti vardır, futbol sahası vardır. Zaten adamlar ekonomik olarak her şeyi hallettiği için. Yani en azından yeni yapılan okulun bir salonu olsun. Biz ileride başarılı olabiliriz. Yani alan olmadan, malzeme olmadan olmaz. Bunu temeli ekonomi. Koskoca Malatya'da liselerin 3-4 tanesinde salon var (B3). Yok abi maalesef imkanlarımız yok. Değiliz abi çünkü bizim okulumuz eski bir bina, eski bir okul. MEB'in bir projesi vardı "Her okul bir salon" bundan ta 10-15 yıl önce. Ama maalesef bakıyoruz Malatya merkezde 5-6 tane spor salonu var. GSM'nin tesislerine bakıyorsun. Hep kulüplere antrenmana vermişler. Antrenmana vermiş. Sen de gidip alıyorsun. Ama bir bakıyorsun özel bir

şey, bir siyasi parti, bir dernek bir ücret, onlar ücret verdiği için spor tesislerinin tahsisinde öncelik onlara tanınıyor. Öncelik para verenler tanınıyor okullara değil. Okul takımlarında altyapı, tesis olarak maalesef yok. Aslında ilk başta yapılırken şimdi biz tabi tam bilemiyoruz ama Avrupa'da okul yapılırken okulun yanına adam spor salonun, yüzme havuzunu yapıyor. Ama bizim burada okul yapıyorlar daha sonra boş bir alan bulunursa spor alanları yapılıyor. Veli de çocuğunu okula getirirken okulun spor tesisleri var mı diye bakmıyor. Okuldaki eğitim kalitesi. Şu safhada maalesef fazla bir tesisleşme, bir spor salonu maalesef yapılmıyor. Sonradan girişimler yapılıyor ama yeterli değil (B4). Kesinlikle hayır. Az önce de belirttiğim gibi. Bunun toplumsal olarak bilinçlenerek daha üst bürokratik yetkililerce daha bilinçli okunması gerekiyor. Bu anlamıyla neden olarak beden eğitimi ve spor dersine olan ailelerden tutun da okul idaresinin yeterince bilinçli hareket ettiğini düşünemiyoruz. Burada da iş bize kalıyor spor camiasındaki ilgili kişilerin çevresiyle diyalog halinde olup en azından gerekli şeyleri aktararak çok daha ilginin, tutumun, düşüncenin okul sporları anlamında değişeceğini düşünüyorum (B5). Kendi okulumda ben güreş sporu çalıştırıyorum. Halk eğitimden bir arkadaşımınla beraber sene boyu kendi imkanlarımızla okulumda oluşturduğum, salon dar olduğu için standartlara uygun olmasa da bir minder oluşturmuşum. Sene içi hazırlık sürecinde hep orada çalışıyorum. Zaman zaman GSM ye kendi aracımınla çocukları götürerek orada değişik hocalarla, değişik sporcularla antrenman yaparak çocukların maça hazırlanmasını sağlıyorum yani. İdarecilerin şeyi mi desem. Ekonomik şartlar mı desem, okulum mahalle okulu olduğu için herhangi bir bütçesi olan bir okul değil. Yani zaman zaman federasyonlarla irtibata geçerek bize işte şu malzemelerde yardımcı olursanız. Her zaman olmasa da bazen karşılık buluyor. Malzeme yardımı alıyoruz ama bu yeterli mi dersin değil. Ayakkabı gelse kıyafet yok. Kıyafet gelse ayakkabı yok. İşte yarım yamalak öyle devam ediyoruz yani (B6). Vallahi dediğim gibi yani genelde salon sporları voleybol, badminton, futsal bunlarda mesela okulum çok zirve bir okul ve düşün bu okulda salon yok yani. Salonumuz yok. Başka okullara götürüyoruz. Çocuk da sıkılıyor yani 3-4 saat git gel. Malzeme açısından da kısmen yani işimizi görece kadar malzemeleri almaya çalışıyoruz. İşin açıkçası hem idarenin bakış açısı, hem insanların bakış açısı, hem velilerin bakış açısı burada beden eğitimi öğretmenleri çok sıkıntı yaşıyor. Sırf böyle çocuklar sportif anlamda başarılı olsun diye. Ama beden eğitimi öğretmenleri bence yalnız yani (B7). Kesinlikle hayır. Şehrimizde bulunan kapalı spor salonlarının

sayısı belli. Kapalı spor salonları maalesef GSB'nin de yetersiz altyapısı var. GSB'nin antrenörlerine tahsis ediliyor. Şu saatte bize verin dediğimiz zaman. Tamam hocam verelim. Fakat GSB antrenörleri genellikle buraları istila etmişler. Bir geliyor adam valilikten olur almış. Valilikten olur aldığı zaman da MEM bir şey yapamıyor. Çok yetersiz salonlarımız. Baktığınız zaman Battalgazi topladığınız zaman 4-5 tane salon vardır. Okullar yüzleri geçer. Yani hangi saatte hangimize versinler. Yetersiz değil imkansız (B8). Değiliz.. Alanın küçük olması, sıkıştırılmış bir alan. Yani üç okul yan yana yapılmış. Ondan kaynaklanıyor yani (B9). Değiliz değiliz. Demin de söyledim böyle bir kaynak yok yani. Okul sporlarına harcanabilecek bir kaynak oluşmadığı için Bakanlığın. Eskiden dediğim gibi spor kulübü adı altında aidat topluyorduk öğrencilerden. Ama şimdi o kaldırıldı. Tamamen okul aile birliğine bakıyorsun. Okul aile birliği de okul idaresinin şeyine bağlı her okul aile birliğinde de para olmuyor yani. Bazı daha kalabalık, zengin muhitteki okullarda mesela okul aile birliğinde para olabiliyor, aktarım yapılabilir. Ama bizim gibi kenar mahalle okullarda okul aile birliğinde 0 lira para var. Bu para da olmayınca katılmak zor oluyor. Malzeme almak çok zor oluyor. Yani imkansız oluyor bizim özverilerimizle, işte kendi özel arabamızla götürüyoruz çocuğu yarışmaya. Yasak olmasına rağmen, büyük bir risk alarak. Ya da yürüyerek götürüyoruz, o da bir risk. Malzeme nereden alıyoruz işte sponsor bulmaya çalışıyoruz. İşte bir forma yaptırın işte birkaç tane top versin işte. O şekilde idare ediyoruz işte. Kendi kişisel çabalarımızla oluşturuyoruz yani (B10).

5. TARTIŞMA ve SONUÇ

5.1. Bakış açısı ve Mevcut Durum

Bu bölümde katılımcıların okul sporlarına bakış açıları ve okul sporlarının mevcut durumu ile ilgili sonuçlar ele alınmıştır.

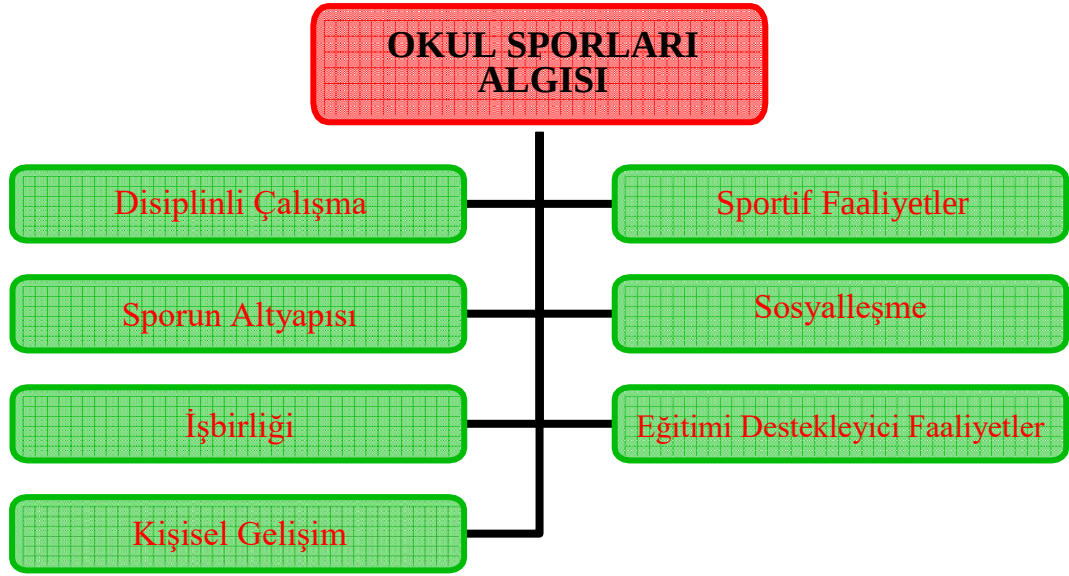
5.1.1. Katılımcıların Okul Sporları Algısı

Okul sporları, çocukların bedensel, ruhsal, zihinsel ve sosyal gelişiminde oldukça olumlu bir yere sahiptir (81).

Araştırma kapsamında katılımcıların okul sporları algıları ile ilgili görüşleri doğrultusunda; okul sporları, disiplinli çalışmanın önemli olduğu sportif etkinlikleri kapsayan faaliyetler olarak görülmektedir. Disiplinli bir şekilde çalışmanın spora katılımı olumlu yönde etkilediği yapılan araştırmalar ile kanıtlanmıştır (94, 95).

Okul sporları, eğitimin ayrılmaz bir parçası olarak görülmekte, öğrencilerin sosyalleşmesine ve kişisel gelişimlerine olumlu katkıları olduğu anlaşılmaktadır. Bu açıdan okul sporlarının öğrenci gelişiminde önemli bir yere sahip olduğu ortaya çıkmaktadır.

Bununla birlikte okul sporları, ülke sporuna temel teşkil etmesi ve sportif altyapıya olan katkıları açısından önemli görülmektedir. Çolakoğlu ve Karaküçük (2006) tarafından yapılan araştırmada, okul sporlarının ülke sporunun ilerlemesine, sporun yaygınlaştırılmasına ve öğrencinin akademik başarısının artmasına katkı sağlayacağı belirtilmiştir (88). Bu sonuç araştırmamızda elde edilen sonucu destekler niteliktedir. Ayrıca okul sporları faaliyetlerinin verimliliği açısından kurumlar arası ve kişiler arası işbirliğinin de önemli olduğu vurgulanmaktadır.

Şekil 5.1: Katılımcıların Okul Sporları Algısı

5.1.2. Okul Sporlarının Mevcut Durumu

Katılımcıların görüşlerinden elde edilen veriler doğrultusunda okul sporları, öğrencilerin kişilik gelişimi olumlu yönde etkilemektedir. Bu konuda yapılan araştırmalar da bu sonucu destekler niteliktedir (10, 11, 12, 14). Katılımcılara göre okul sporları, öğrencilerin özgüvenini attırmakta ve liderlik becerilerini geliştirmektedir. Okul sporlarının MEB bünyesinde yapıldığı döneme göre, çeşitli değişikliklerin olduğu vurgulayan katılımcılar, lisans işlemlerinin internet üzerinden kolayca yapılması, nüfus cüzdanlarında fotoğraf bulunma zorunluluğunun kaldırılması gibi değişiklikler olumlu karşılanmaktadır. Okul sporlarının mevcut durumu ile ilgili görüşlerde, katılımın istenen düzeyde olmaması, organizasyonlara katılan öğrencilere teşvik ve ödüllendirme yapılmaması, faaliyetlere katılmayan okullara herhangi bir yaptırımın uygulanmaması, yöneticilerin okul sporlarına bakış açılarının olumsuz olması ve okul sporlarına hazırlık döneminde okullarda antrenman yapabilecek uygun zaman bulunamaması gibi olumsuz etkenler öne çıkmaktadır.

McCullagh ve ark.(1993) çalışmalarında, çocukların sportif etkinliklere katılma güdülerini konusunda öncelikle kendilerini iyi hissetmeleri gerektiği belirtilmiştir (96). Dolayısıyla okul sporları organizasyonlarında dereceye giren öğrencilerin ödüllendirilmesi, çocukların kendilerini daha iyi hissetmelerini sağlayacak ve spora

teşvik edecektir (96). Ayrıca Buonamano ve ark.(1995) tarafından İtalya’da yapılan çalışmada ise, çocukların spora katılma güdülerinden en önemlisi eğlenmek ve bir takıma ait olmaktır. Buradan hareketle okullarda çocukların eğlenceli vakit geçirebileceği ve antrenman yapabileceği spor alanlarının olması, çocukların okul takımlarına ve okul sporlarına olan ilgisini arttıracaktır (97).

Şekil 5.2: Okul Sporlarında Mevcut Durum

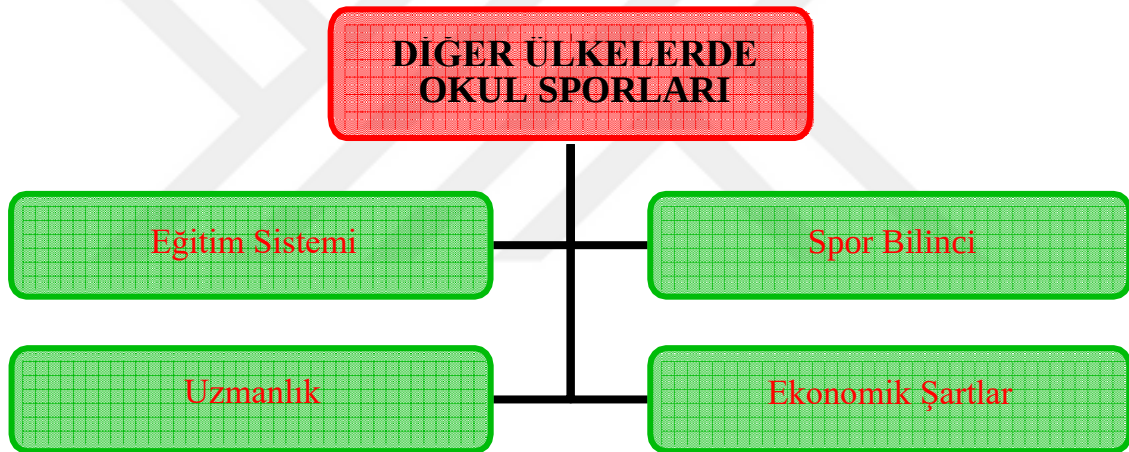
Katılımcıların görüşlerinden elde edilen bulgulara göre, diğer ülkelerde mevcut eğitim sistemi okul sporlarını destekleyici yönde programlanmaktadır. Planlamanın yanlış yapılması, başta okul sporları olmak üzere eğitim sistemini birçok yönden olumsuz etkilemektedir (1). Eğitim müfredatlarının uygulanabilirliğinin, öğrencilerin derslerde eğlenerek öğrenmesinin ve çocuklara erken yaşta verilecek spor eğitiminin okul sporlarına olan katılımı ve ilgiyi arttıracığı vurgulanmaktadır.

İlhan ve ark.(2011)’e göre, toplumda sorumluluk alacak bireylerin çevresiyle iyi ilişkiler geliştirmesinde ve olumlu alışkanlıklar edinmesinde erken yaşlarda başlayan spor eğitimi önemli bir yere sahiptir (8).

Ülkemize göre dersler arasındaki etkileşimin yüksek olması, beden eğitimi ve spor derslerine ayrılan sürelerin yeterli olması da okul sporlarındaki verimliliği arttırmaktadır. Bunun yanı sıra erken yaşlarda yetenekli çocukların tespit edilmesi ve

yetenekli oldukları alanlara yönlendirme yapılması da olumlu çalışmalar olarak dikkat çekmektedir. Nitekim Aydemir (2014) çalışmasında, ülkemizde çocukların spor ile geç tanıştığını ve bu durumun da ülke sporunu olumsuz etkilediğini belirtmiştir (1).

Ayrıca toplumun spor konusunda bilinçli olması ve toplum tarafından spora önem verilmesi, ülkenin sportif başarısını ve okul sporlarındaki başarıyı arttıran önemli etkenlerden biri olarak görülmektedir. Bir ülkede okul sporları ve her türlü sportif etkinliklerin verimli bir şekilde yürütülebilmesi için öncelikli olarak spor tesislerinin yeterli olması gerekmektedir. İhtiyaç duyulan araç, gereç ve spor malzemelerinin temin edilmesi, antrenmanlar ve müsabakalar için ulaşım olanaklarının sağlanması önemlidir. Okul sporlarının kalitesi ve verimliliği, ekonomik şartların iyileştirilmesi ile doğru orantılıdır (1).

Şekil 5.3: Diğer Ülkelerde Okul Sporları

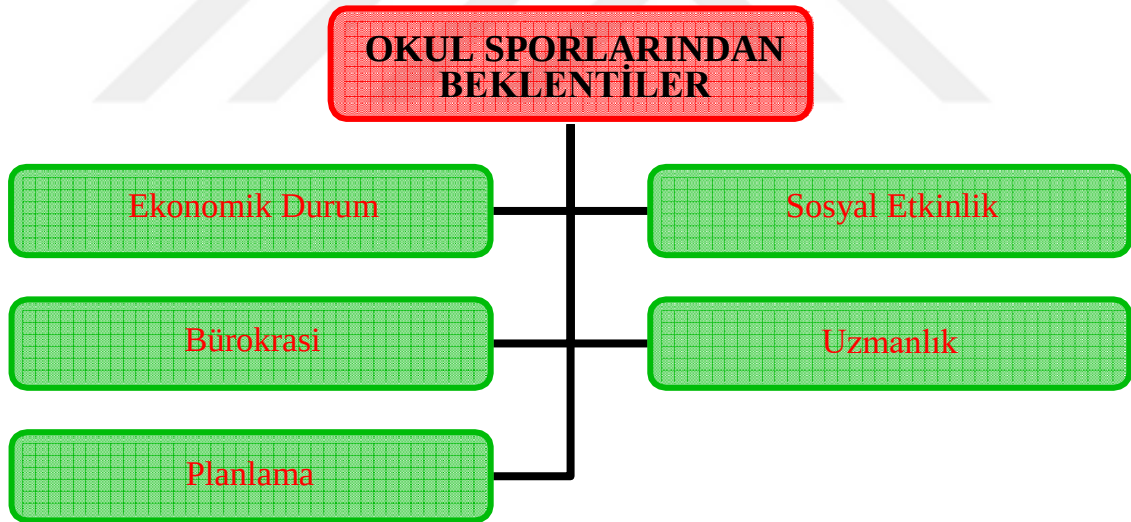
5.1.3. Katılımcıların Okul Sporlarından Beklentileri

Okul sporları faaliyetleri kapsamında yaşanan ekonomik sorunlar faaliyetleri olumsuz etkilemektedir (1). Katılımcılar okul sporlarının hazırlık ve müsabaka dönemlerinde yaşanan ekonomik sorunların çözüme ulaştırılmasını konusunda beklentilerini dile getirmektedir.

Bürokrasinin okul sporlarını olumsuz etkilediği, yöneticilerin bakış açılarının, kurumlar arası iletişimde yaşanan aksaklıkların beden eğitimi öğretmenlerinin işini zorlaştırdığı

görülmektedir. Bürokrasi kelimesi en genel ve nesnel tanımıyla, örgüt içi bir sistem olup, örgütçe belirlenmiş politikaları gerçekleştirmek amacıyla üst düzey teknik becerilerden oluşan ve büyük operasyonlar için uygun olan karmaşık bir sistemdir (1). Bir başka tanımıyla bürokrasi; örgütlerin olumsuzluklarını ve resmi otoritenin kötüye kullanılmasını anlatmakta kullanılan pejoratif (kötüleyici ve aşağılayıcı) bir kavramdır (98).

Ayrıca organizasyonların planlanmasında yaşanan aksaklıklar okul sporlarını olumsuz etkilemektedir. Katılımcılar tarafından müsabaka takvimlerinin uygulanabilir olması, müsabakalarda yeterli güvenlik ve sağlık önlemlerinin alınması önemli görülmektedir. Okul sporları, çocukların özgüvenini arttıran, çevresiyle olumlu ilişkiler geliştirmesini sağlayan stres giderici faaliyetler olarak görülmektedir (19, 58). Bununla birlikte okul sporlarının uzmanlık gerektiren bir organizasyon olduğu, görevlendirilen hakemlerin liyakat sahibi olmaları gerektiği ve yetenekli öğrencilerin tespit edilmesinin gerekliliği dile getirilmiştir.

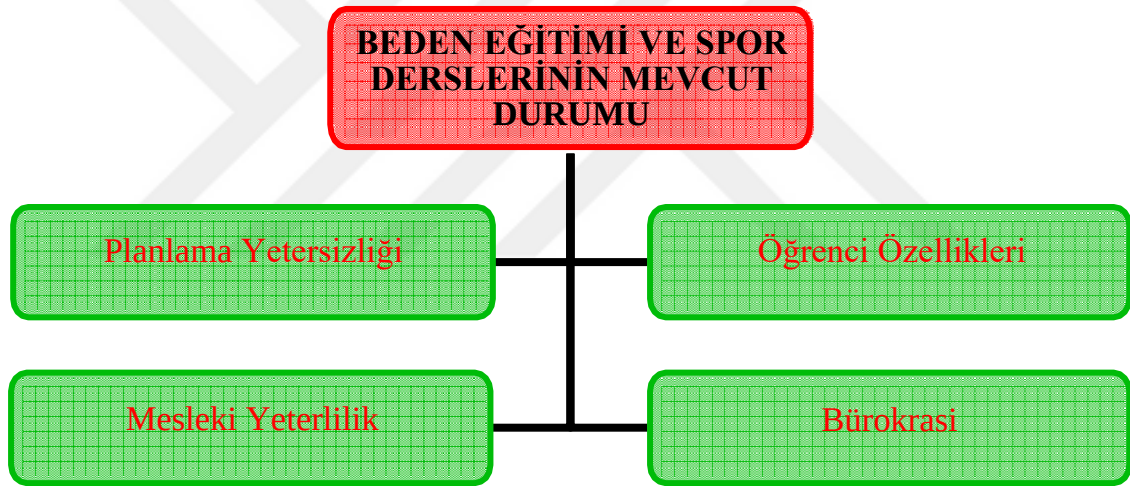
Şekil 5.4: Katılımcıların Okul Sporlarından Beklentileri

5.1.4. Beden Eğitimi ve Spor Derslerinin Mevcut Durumu

Beden eğitimi ve spor dersleri öğrencilere spor yapma alışkanlığı kazandırması, spor bilinci oluşturmaları ve okul sporlarını desteklemesi açısından önemlidir (2). Araştırma kapsamında katılımcılar tarafından, ders müfredatının var olan fiziki çevre ile uyumlu olmadığı, ders sürelerinin yetersiz olduğu, derslerin ve kursların yoğunluğundan dolayı

okul sporlarına hazırlanacak zaman bulanamadığı vurgulanmaktadır. Okulların sportif anlamda yeterli araç, gereç ve tesislere sahip olmaması derslerin verimliliğini düşürmektedir. Öğrencilerde teknoloji kullanımının çok yaygın olması, cep telefonu, internet gibi teknoloji fazla vakit geçirmesi, özellikle kız öğrencilerin fiziksel aktivitelere katılmak istemedikleri belirtilmektedir. Yapılan araştırmalar bu sonucu destekler nitelikte olup kız öğrencilerin erkek öğrencilere oranla spor ve fiziksel aktivitelere daha az eğilimli olduğunu göstermektedir (52, 53, 54, 55).

Okul idarelerinin bakış açısı, öğrenci velilerinin bakış açısı ve beden eğitimi öğretmenlerinin mesleki yeterlilikleri de beden eğitimi ve spor derslerinin verimliliğini etkilemektedir. Katılımcılar tarafından bu nedenlerden dolayı beden eğitimi derslerinin yeterli düzeyde yapılamadığı vurgulanmaktadır.

Şekil 5.5: Beden Eğitimi ve Spor Derslerinin Mevcut Durumu

5.2. Karşılaşılan Sorunlar

Bu bölümde, görüşmelerden elde edilen bulgular altı başlık altında değerlendirilmiş ve elde edilen sonuçlar ve yorumlardan hareketle çözüm önerileri sunulmuştur.

5.2.1. Katılım

Okul sporları organizasyonlarının verimli bir şekilde yürütülebilmesi ve amacına ulaşabilmesi için faaliyetlere maksimum seviyede öğrenci katılımının sağlanması önem

arz eden bir konudur. Sit ve Lindner (2006) ve Oyar ve ark. (2001) spora katılım motivasyonu ile ilgili çalışmalarında, beceri gelişimi ve beceri öğrenimi, eğlenmek, fiziksel olarak zinde olmak, arkadaşlık kurmak ve başarı elde etmek gibi isteklerin, spora katılımı etkileyen önemli faktörler olduğunu ortaya koymuşlardır (99, 100).

Yapılan çalışmalar, çocukların ve gençlerin sportif etkinlik ve fiziksel aktivitelere katılmasında başkaları tarafından tanınma ve ödül kazanma güdüsü, bir takıma ait olma isteği, enerji harcama ihtiyacı ve aile, antrenör ve bazı faydalı kuruluşlardan etkilenme gibi faktörlerin etkili olduğunu göstermektedir (101, 102)

Yılmaz (2002) ve Bozkurt (2014)'e göre; sadece ABD'de 18 yaş altında olan, okulda veya okul dışında yaklaşık 25 milyon çocuk çeşitli fiziksel etkinliklere katılım göstermektedir. Hatta çocukların büyük çoğunluğu yoğun şekilde programlanmış sporlara katılmakta ve 18 hafta boyunca haftada yaklaşık 11 saat antrenman yapmaktadır. Çocukların katıldığı bu yoğun fiziksel etkinliklere bakıldığında spor yapmak, çocukların hayatında kendileri, akranları, aileleri ve toplum açısından olumlu sonuçlar vermektedir (94, 95).

Araştırma kapsamında; eğitim öğretim yılı başlarında öğrencilere okul sporları ile ilgili duyurular yapıldığını ve ilk etapta okul takımlarına katılan ve katılmaya istekli olan öğrenci sayısının oldukça yüksek olduğunu belirten katılımcılar, zamanla bu sayının azaldığını belirtmektedir. Öğrencilerin okul sporlarına katılım konusunda ilgi ve isteklerinin üst seviyede olduğuna fakat çeşitli nedenlerden dolayı katılımın istenen seviyenin altında kaldığına değinilmektedir. Aile ve ailenin beklentileri, okul yönetimi, toplumun bakış açısı, sınav baskısı, beden eğitimi öğretmenlerinin tutum ve davranışları okul sporlarına katılımı etkileyen çevresel faktörler olarak belirtilmektedir.

Bunun yanı sıra, öğrencilerin okul sporları faaliyetlerine katılırken seçici davranarak bazı branşlara çok fazla ilgi gösterirken, bazı branşlara ise katılmak istemediği görülmektedir. Katılımcılar bu duruma medyanın çocuklar üzerindeki etkisini gerekçe olarak göstermektedir. Bazı spor branşlarının görsel ve yazılı medyada çok fazla yer almasının öğrencilerin branş seçimini ve ilgisini etkilediği belirtilmektedir. Ayrıca

öğrencilerin bireysel yetenekleri de okul sporlarına katılımı etkileyen nedenler arasında gösterilmektedir.

Spor tesislerinin, sportif araç gereçlerin ve ulaşım olanaklarının yeterli olmaması, hazırlık ve müsabaka dönemlerinde okul takımları için belli bir bütçenin ayrılmaması, faaliyetlere katılan öğrencilere herhangi bir teşvik veya ödüllendirmenin yapılmaması katılımcılar tarafından okul sporlarına katılımı etkileyen nedenler arasında gösterilmektedir.

Şekil 5.6: Okul Sporlarına Katılımı Etkileyen Faktörler

5.2.2. Okul Yönetimi

Beden eğitimi ve spor öğretmenleri, okul sporları faaliyetlerine katılırken çoğu zaman okul yönetimlerinin olumsuz bakış açısı ve engellemeleri ile karşılaşmaktadır (1, 103). Yapılan araştırmalarda birçok okul yönetiminin okul sporlarını önemsemediği ve katılımı desteklemediği görülmektedir (1, 103).

Okul yöneticilerinin geçmişte spor ile ilgilenmiş olması ve sportif anlamda bilinçli olmasının okul sporlarına bakış açılarını etkilediği vurgulanmaktadır. İdarecilerin okul sporları süresince ortaya çıkabilecek olası risklerden dolayı faaliyetlere katılma konusunda çekimser davrandıkları ve bu nedenle sorumluluk almaktan kaçındıkları görülmektedir.

Okul takımlarına katılan öğrencilerin okul yönetimi tarafından takdir görmek istediği fakat idarecilerin bu konuda yeteri kadar özverili olmadığı belirtilmektedir. Bununla

birlikte bazı katılımcıların, okul idarelerinden kısmen de olsa destek alabildikleri görülmektedir (B7, B8, B9).

Katılımcıların bir kısmına göre, üstleri okul yönetimlerinden akademik başarı beklediği için okul yönetimleri de akademik başarıyı önemsemekte ve bu nedenle sportif faaliyetlere olumlu bakmamaktadır. Ayrıca katılımcılar, maddi imkanların yetersizliğinden dolayı okul yönetimlerinden destek alınamadığını vurgulamaktadır.

Şekil 5.7: Okul Yönetiminin Okul Sporlarına Etkisi

5.2.3. Veli Profili

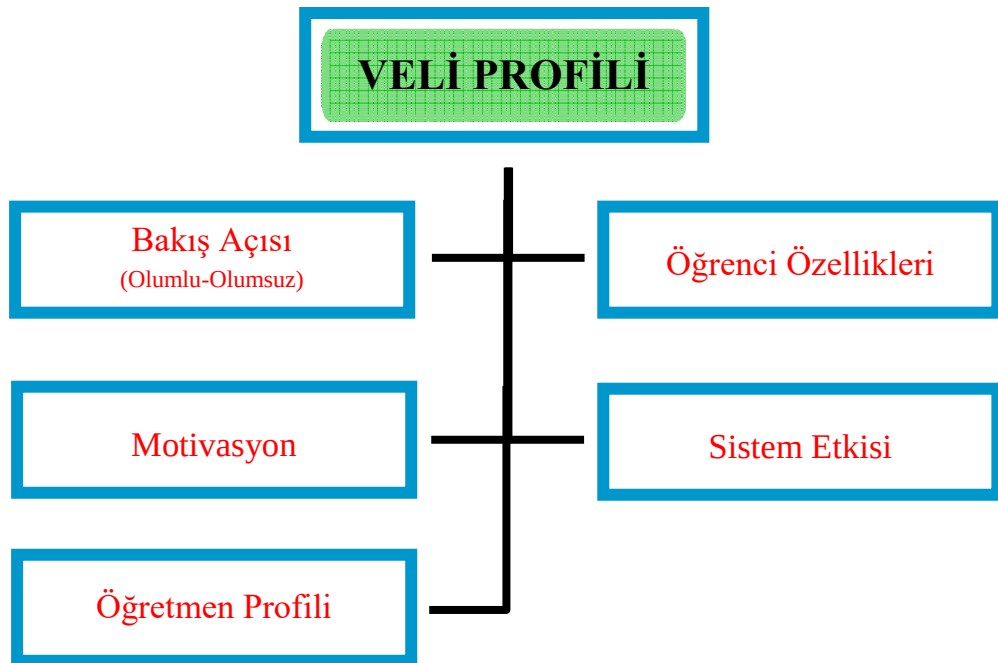
Ailelerin spora bakış açısı, beden eğitimi ve spor öğretmenlerinin okul sporları faaliyetleri kapsamında karşılaştığı önemli sorunlardan biri olarak görülmektedir (1).

Gren ve Chalip (1997) spora katılım konusunda, aile ile çocuklar arasında bir ilişkinin var olduğunu belirtmektedir. Spora katılımın ve sürekliliğin sağlanmasında çocukların ve ailelerin motivasyonu kritik rol oynamaktadır. Ailelerin sporun önemi konusundaki değer sistemleri çocuklarından bekledikleri başarı ve ailenin spor geçmişi ile şekillenmektedir. Ailelerin beklentileri, istekleri ve davranışları çocukların istekleri ile çelişki gösterebilir. Ailelerin çocukların her davranışına müdahale etmesi ve çocuklarına yönelik yüksek beklentiler içerisinde olması çocuklar üzerindeki stres ve kaygıyı arttıracakı vurgulanmaktadır (104).

Katılımcılara göre, veliler çocukları için gelecek kaygısı taşımakta ve bu nedenle çocuklarından sportif başarıdan ziyade akademik anlamda başarı beklemektedir. Çocuklarının okul sporları faaliyetlerine katılmasına pek sıcak bakmamakta ancak beden eğitimi öğretmenlerinin veli ile iletişime geçerek ikna etmesi ile izin vermektedirler.

Sosyal ve sportif aktivitelerin öğrencilerde akademik başarıyı arttırdığı yapılan bilimsel çalışmalarla (15, 35, 36, 85, 87) kanıtlanmış olsa da katılımcılara göre velilerin önemli bir kısmı, sportif faaliyetlerin yararları konusunda yeterli bilince sahip olmadığı için sportif etkinlikleri zaman kaybı olarak görmektedir.

Bunun yanı sıra, bazı velilerin okul sporlarına ve sportif aktivitelere olumlu baktığı ve çocuklarını okul takımlarına yönlendirdikleri belirtilmektedir (B2, B4). Fakat çocuklarını okul takımlarına yönlendiren velilerin sadece yönlendirme yaptıklarını, yönlendirdikten sonra çocukları ile ilgilenmediklerini, antrenmanları ve müsabakaları takip etmedikleri görülmektedir. Fakat genel olarak spor konusunda bilinçli veli sayısının bilinçsiz velilere oranla çok az olduğunu vurgulanmaktadır.

Şekil 5.8: Okul Sporlarında Veli Profili

5.2.4. Eğitim Sistemi

Akgül ve ark.(2012)'e göre eğitim öğretim müfredatının yoğunluğu öğrencileri sporlara katılmaktan alıkoymaktadır (9). Araştırma kapsamında katılımcılar tarafından, mevcut eğitim sisteminin okul sporlarına katılımı olumsuz yönde etkilediği belirtilmiştir. Mevcut sistemde, öğrencilerin gününün büyük bölümü okullarda geçmekte, okuldan yorgun bir şekilde ayrılan öğrenciye de spor yaptırmanın mümkün olmadığı görülmektedir. Akgül ve ark.(2012) yaptıkları çalışmada, eğitim öğretim müfredatının yoğunluğu nedeniyle öğrencilerin okul içi ve okul dışı sportif aktivitelere fazla zaman ayıramadıklarını, derslerin yoğunluğundan spora olan ilginin ve katılımın az olduğu sonucuna ulaşmışlardır (9).

Beden eğitimi ve spor dersi müfredatı gereğinden fazla konu ve kazanım içermekte ve ders müfredatında gereksiz bir yoğunluk bulunmaktadır. Bu durum da dersin uygulanabilirliğini olumsuz etkilemektedir. Bunun yanı sıra okullarda beden eğitimi ve spor dersleri için ayrılan sürenin yetersiz olması da katılımcılar tarafından okul sporlarına katılımı olumsuz etkileyen faktörlerden görülmektedir.

Mevcut eğitim sisteminin tamamen sınavlara endeksli olması, öğrencileri okul takımlarına katılmaktan ve spora vakit ayırmaktan alıkoymaktadır. Aydemir (2014)'de çalışmasında eğitim sistemindeki sınav yoğunluğunun spora katılıma engel teşkil ettiği sonucunu elde etmiştir (1). Ortaokullarda yapılan liselere geçiş sınavı, liselerde yapılan üniversiteye giriş sınavı öğrencilerde ve velilerde sınav kaygısı yaratmaktadır.

Literatürde fiziksel aktivitenin akademik başarıya katkıları konusunda birçok çalışma bulunmaktadır (12, 35, 36, 72, 74). Fakat öğrencilerin, velilerin ve okul yöneticilerinin bu konuda yeterince bilinçli olmaması, sporun zaman kaybı olarak görülmesine neden olmaktadır.

Katılımcıların ifadelerine göre, çevrenin (aile, okul yönetimi) sportif aktiviteler konusundaki olumsuz bakış açısı ve bu konuda öğrenciler üzerinde baskı oluşturulması, okul sporlarına katılımı olumsuz yönde etkilemektedir.

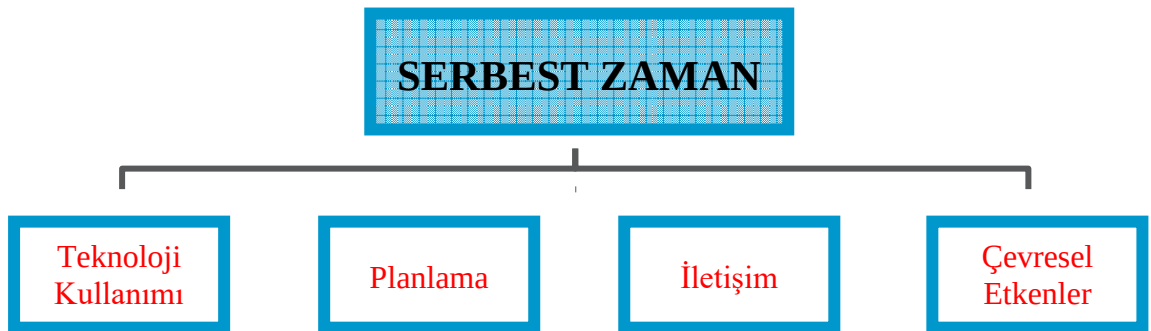

Şekil 5.9: Mevcut Müfredat ve Derslerin Okul Sporlarına Etkisi

Katılımcılara göre, öğrenciler serbest zamanlarında çeşitli nedenlerden dolayı fiziksel aktivite yapmamaktadır. Çocuklar, hareket alanları kısıtlı olduğundan spor yapacak ortam bulamamaktadır. Selçuk (2010) tarafından yapılan çalışma da bu sonucu destekler niteliktedir (2).

Öğrencilerin genel olarak bilgisayar, cep telefonu gibi teknolojik araçlar ile sanal ortamlarda vakit geçirmeyi tercih ettikleri görülmektedir. Bu durum öğrencilerin geleceği açısından kaygı verici olarak görülmekte, öğrencilerin ve velilerin bu konuda bilinçlendirilmesinin önemine vurgu yapılmaktadır.

Ayrıca okullarda hafta içi ve hafta sonu yoğun olarak kursların yapılması, ders dışı egzersizlere yeteri kadar zaman bırakmamakta, bu durum ise öğrencileri sportif aktivitelerden uzaklaştırdığı gibi okul sporlarına ve fiziksel aktivitelere katılımı da olumsuz etkilemektedir.

Şekil 5.10: Öğrencilerin Serbest Zaman Aktiviteleri

5.2.5. İletişim

Okul sporları faaliyetlerinin her aşamasında (hazırlık dönemi, müsabaka dönemi, müsabaka sonrası) iletişim ve işbirliği önemli bir yere sahiptir (1). Katılımcılara göre, okul sporları faaliyetleri süresince karşılaşılan sorunlar (hakem ataması, sağlık, güvenlik) ilgili birimlere iletilmekte fakat sorunların çözümü konusunda eksiklikler bulunmaktadır.

Beden eğitimi öğretmenleri, organizasyonlarda karşılaştığı sorunları sene başı toplantılarında GSİM görevlilerine, müsabaka esnasında tertip komitelerine, müsabaka sonrasında okul yönetimlerine iletmektedir. Fakat katılımcılar tarafından ilgili birimlere iletilen sorunların çözümü noktasında somut adımların atılmadığı, yetkililerin bu konuda yetersiz kaldığı vurgulanmaktadır.

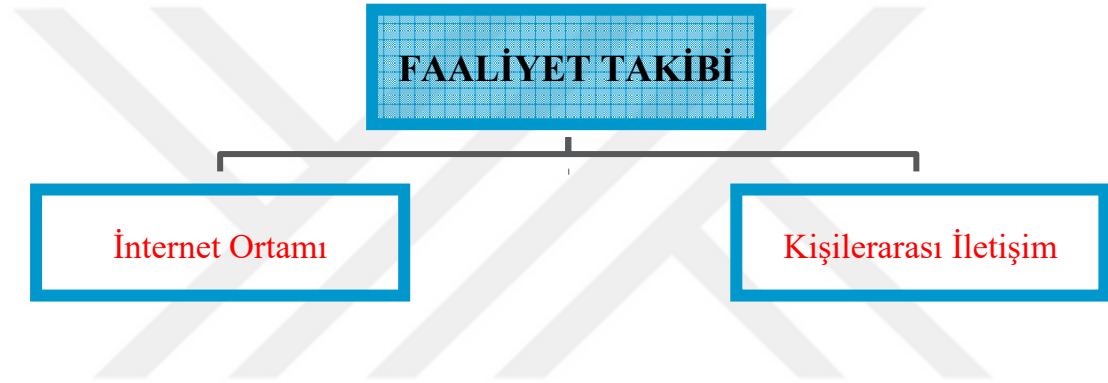
Şekil 5.11: Okul Sporlarında Karşılaşılan Sorunlarda İletişim

Okul sporlarında organizasyon ile ilgili duyuruların beden eğitimi ve spor öğretmenleri tarafından takip edilmesi konusunda herhangi bir sorun yaşanmadığı görülmektedir. Araştırmaya katılan beden eğitimi ve spor öğretmenlerinin görüşlerinden hareketle okul sporları faaliyetleri;

- Ağırlıklı olarak GSİM internet siteleri,
- Eğitim öğretim yılı başında okullara gönderilen resmi yazılar,
- Aynı bölgede görev yapan beden eğitimi öğretmenlerinin, telefon ve whatsapp üzerinden haberleşmesi,

- Çeşitli sosyal medya platformları üzerinden duyuruların anlık olarak paylaşılması ile okul sporları faaliyetlerinin rahatlıkla takip edilebildiği belirtilmektedir.

GSB tarafından sadece okul sporları ile ilgili iş ve işlemlerin yapıldığı, okulsportal.gsb.gov.tr sayfasının hizmete sunulması, bu sayfa üzerinden öğrencilerin lisans işlemlerinin hızlı bir şekilde yapılabilmesi, teknoloji kullanımının sağladığı kazanımlardır. Ayrıca okul sporlarının MEB bünyesinde olduğu dönemde ücret karşılığında çıkarılan öğrenci sporcu lisansının şuanda ücretsiz çıkarılabilmesi beden eğitimi ve spor öğretmenleri tarafından olumlu karşılanmaktadır.

Şekil 5.12: Okul Sporlarında Faaliyet Takibi

5.2.6. Ekonomik Durum

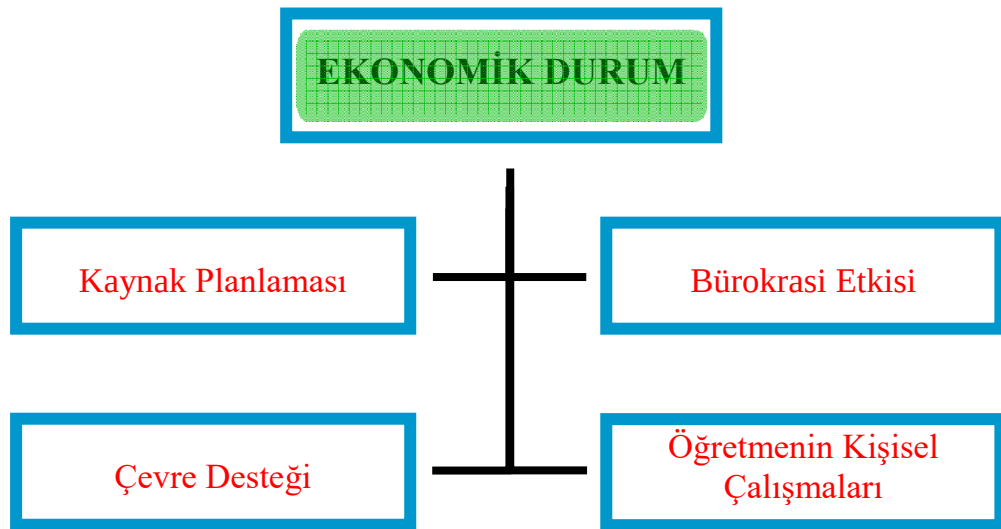
Beden eğitimi ve spor öğretmenlerinin okul sporları faaliyetlerinde ekonomik açıdan önemli sorunlar ile karşılaştığı bilinmektedir (1, 27, 88). Organizasyonun hazırlık döneminde okul takımlarının müsabakalara sağlıklı bir şekilde hazırlanabilmesi için spor malzemelerine, antrenmanların yürütülebilmesi için spor tesislerine, müsabakalara gidiş ve dönüşlerde ulaşım olanaklarına ihtiyaç duyulmaktadır (1).

Katılımcılar, hazırlık ve müsabaka dönemlerinde ulaşımı sağlayacak araç tahsisi noktasında ciddi sorunlar yaşadıklarını belirtmektedir. Öğrencileri antrenmanlara ve müsabakalara yasak olmasına rağmen özel araçları ile götürmek zorunda kaldıklarını ve bu durumun kendileri için riskli olduğunu vurgulamaktadır.

Katılımcılar tarafından, okullarda spor salonları ve spor malzemeleri yetersiz görülmektedir. Okul takımlarını zaman zaman spor salonlarına götürmek zorunda kaldıklarını belirten katılımcılar, bu salonların ise genellikle dolu olduğunu bu nedenle antrenman yapamadıklarını belirtmektedir.

Sportif tesisler, gerek okul sporlarına hazırlık sürecinde, gerekse öğrencilerin serbest zamanlarında spor ile vakit geçirebilmesi açısından önemlidir. Sportif tesislerin yetersiz olması, çocukların spor ile geçirdiği zamanı kısıtlamaktadır (2). Dolayısıyla bu alanların yetersizliği okul sporlarına da olumsuz etki etmektedir. Yapılan çalışmalar da bu sonucu desteklemektedir (1, 2, 27, 88).

Katılımcılar, geçmişte spor kulübü aidatı adı altında öğrencilerden makbuz karşılığında para toplayıp bu bütçeyi okul sporlarında kullanabildiklerini belirtmektedir. Spor kulüplerinin para toplama yetkisinin yürürlükten kaldırılması ile birlikte ekonomik sorunların ortaya çıkmaya başladığı vurgulanmaktadır. Katılımcılar, organizasyonlarda herhangi bir kişi veya kurumdan (Valilik, MEB, GSİM) ekonomik destek alamadıklarını vurgulamaktadır.

Şekil 5.13: Okul Sporlarında Ekonomik Durum

5.2.7. Karşılaşılan Sorunlara İlişkin Temaların Okul Sporlarına Etkisi

Tablo 5.1’de okul sporlarında karşılaşılan sorunlar kapsamında belirlenen ana ve alt temaların okul sporlarına olan etkisi belirtilmiştir. Olumlu etki “+” olumsuz etki “-“ olarak ifade edilmiştir

Tablo 5.1: Karşılaşılan Sorunlar ile İlgili Temaların Okul Sporlarına Etkisi

ANA TEMA	ALT TEMA	OLUMLU ETKİ (+)	OLUMLU ETKİ (-)
KATILIM	Çevresel Faktörler		-
	Planlama		-
	Öğrenci Özellikleri	+	-
OKUL YÖNETİMİ	Bakış Açısı	+	-
	Bürokrasi		-
	Sistem Yapısı		-
	Maddi Olanaklar		-
	Motivasyon	+	-
VELİ PROFİLİ	Bakış Açısı	+	-
	Motivasyon	+	-
	Öğretmen Profili	+	-
	Öğrenci Özellikleri	+	-
	Sistem Etkisi		-
MÜFREDAT VE DERSLER	Planlama		-
	Bürokrasi		-
	İletişim	+	-
SERBEST ZAMAN	Teknoloji Kullanımı		-
	Planlama		-
	İletişim	+	-
	Çevresel Etkiler	+	-
SORUNLARIN İLETİLMESİ	İletişim Kanalları	+	-
	Planlama		-
	Çözüm Yönelik Adımlar		-
FAALİYET TAKİBİ	İnternet Ortamı	+	
	Kişilerarası İletişim	+	
EKONOMİK DURUM	Kaynak Planlaması		-
	Çevre Desteği		-
	Bürokrasi Etkisi		-
	Öğretmenin Bireysel Çalışmaları	+	

Sonuç olarak;

- Okul sporlarına katılım noktasında öğrencilerin istekli olduğu fakat çeşitli etkenlerden dolayı (veliler, sınavlar, akademik beklentiler) katılımın istenen seviyede olmadığı saptanmıştır.

- Okul yönetimlerinin, okul sporları konusunda beden eğitimi ve spor öğretmenlerine yeterince destek olmadığı ve bu nedenle okul sporları ile ilgili bütün iş yükünün sadece beden eğitimi öğretmenlerinde olduğu görülmüştür. –
- Öğrenciyi destekleyen ve yönlendiren veli oranının çok düşük olduğu ve bu durumun okul sporlarını olumsuz etkilediği belirlenmiştir.
- Mevcut eğitim sistemindeki ders yoğunluğunun spora katılımı olumsuz etkilediği ve beden eğitimi dersine ayrılan sürenin yetersiz olduğu anlaşılmıştır.
- Organizasyonlarda yetkililere iletilen sorunların çözümü noktasında yapılan çalışmaların yeterli olmadığı ortaya çıkmıştır.
- Faaliyetlerde önemli ekonomik sorunlar yaşandığı, sportif tesisler, araç-gereç ve ulaşım olanaklarının yeterli olmadığı saptanmıştır.

5.3. Öneriler

Bu bölümde, araştırmada elde edilen sonuç ve yorumlardan hareketle, araştırma alanına ve araştırmacılara yönelik önerilere yer verilmiştir.

5.3.1. Araştırma Alanına Yönelik Öneriler

Öğrencilerin okul sporları faaliyetlerine katılma noktasında son derece istekli oldukları görülmektedir. Fakat velilerin spor konusunda yeterince bilinçli olmaması okul sporlarına katılımı olumsuz etkilemektedir.

Ayrıca okul yöneticilerinin okul sporları konusunda beden eğitimi öğretmenlerine yeterince destek olmaması, öğrenciler ve beden eğitimi öğretmenleri açısından çeşitli zorlukları beraberinde getirmektedir.

Öğrenci velilerinin spor ve fiziksel aktivitenin yararları konusunda bilinçlendirilmesi ve okul yönetimlerinin bu konuda destekleyici bir tutum sergilemesi okul sporlarının verimliliği açısından önem arz eden bir konudur.

Medyanın, öğrencilerin spora bakış açısını ve ilgi düzeyini etkilediği görülmektedir. Bu nedenle medyada sıkça yer alan branşların (futbol, voleybol, basketbol vs.) yanında diğer branşlara da yer verilmesinin çocukların spor algısını olumlu yönde etkilemesi beklenmektedir.

Beden eğitimi ve spor öğretmenlerinin okul müsabakalarındaki duruşu ve öğrencilere örnek olacak davranışlar sergilemesi oldukça önemli bir konudur. Öğrenciler, beden eğitimi ve spor öğretmenlerini rol model olarak görmekte ve öğretmenin sergilediği davranışları örnek almaktadır. Beden eğitimi öğretmenlerinin her durumda ideal davranışlar sergilemesi adına MEB ve GSB işbirliği ile bu konuda çeşitli hizmet içi eğitimler düzenlenmesi önerilmektedir.

Okullar aracılığı ile erken yaşlarda verilecek kaliteli bir spor eğitimi, çocukların gelişimi ve eğitimin kalitesi açısından önemlidir. Dolayısıyla, ilkokullarda sınıf öğretmenlerinin girdiği oyun ve fiziki etkinlikler derslerine beden eğitimi ve spor öğretmenlerinin girmesi önerilmektedir.

Katılımcılara tarafından beden eğitimi ve spor ders süresi yetersiz görülmektedir. Daha verimli yapılabilmesi açısından beden eğitimi derslerine ayrılan sürenin arttırılması önerilmektedir.

Beden eğitimi ve spor dersi müfredatındaki konu ve kazanımların yoğun olması, dersin işleyişini olumsuz etkilemektedir. Müfredatın öğrenci düzeyleri dikkate alınarak sadeleştirilmesi, derslerin daha verimli ve uygulanabilir hale getirilmesi önerilmektedir.

Mevcut eğitim sisteminin öğrenciler üzerinde oluşturduğu sınav baskısı okul sporlarına katılımı olumsuz etkilemektedir. Tamamen sınava endekli bu sistemin revize edilerek ortaöğretime ve yükseköğretime geçiş sınavlarında sosyal, kültürel ve sportif alanlarda elde edilen başarıların yerleştirme puanlarına etki etmesini sağlayacak bir düzenleme yapılması önerilmektedir.

Aydemir (2014) çalışmasında; Bolu GSM tarafından bir mesajlaşma uygulaması satın alındığını ve ilde görev yapan beden eğitimi öğretmenlerinin iletişim bilgileri bu sisteme entegre edildiğini belirtmiştir. Bu sayede öğretmenlerin okul sporları ile ilgili

anlık güncellemelerden ve duyurulardan haberdar olabildiği ve bu uygulamanın okul sporları faaliyetlerindeki iletişimi hızlandırdığı belirtilmiştir (1). Bu uygulamanın Türkiye genelinde hayata geçirilmesi, okul sporlarında kurumlar ile beden eğitimi öğretmenleri arasındaki iletişime katkı sağlayacağı düşünülmektedir.

Okul sporları da dahil olmak üzere ülkenin sportif başarısı, yeterli altyapı olanaklarına sahip olmasına bağlıdır. Katılımcılar tarafından mevcut spor salonlarının ve spor malzemelerinin yetersiz olduğu ifade edilmiştir. Beden eğitimi dersleri ve okul sporlarının verimliliği açısından mevcut altyapı imkanlarının iyileştirilmesi önerilmektedir.

Beden eğitimi retmenlerinin okul sporları faaliyetlerinde ulaşım konusunda yaşadıkları sorunların çözüme ulaştırılması organizasyonların verimliliği açısından önem arz etmektedir. Faaliyetlerin sağlıklı bir şekilde yürütülebilmesi açısından GSB ve MEB işbirliği ile organizasyona katılan takımların, müsabakalar süresince ulaşımını sağlayacak araçların tahsis edilmesi önerilmektedir.

Organizasyonlarda görevli hakemlerin yeterince donanımlı ve deneyimli olmamasının, faaliyetleri olumsuz yönde etkilediği görülmüştür. Okul sporlarının daha verimli ve kaliteli bir şekilde yürütülebilmesi açısından müsabakalara daha tecrübeli ve kalifiye hakemlerin görevlendirilmesi önerilmektedir.

Katılımcılar, organizasyonlarda müsabaka takviminin sıkışıklığını vurgulamıştır. Müsabakaların verimliliği açısından müsabaka takvimlerinin GSİM tarafından daha uygulanabilir hale getirilmesi önerilmektedir.

Müsabaka dönemlerinde sağlık ve güvenlik konuları ile ilgili çeşitli sorunlar ile karşılaşıldığı, bu durumun öğrenciler ve ğretmen açısından önemli sorunları beraberinde getirdiği ifade edilmiştir. Bu nedenle okul sporları müsabakalarında alınan sağlık ve güvenlik tedbirlerinin arttırılması önerilmektedir.

5.3.2. Araştırmacılaraya Yönelik Öneriler

- Nitel araştırma modeli ile yapılan çalışmalarda geniş bir örneklem grubuna ulaşılması, verilerin toplanması ve çözümlenmesi oldukça uzun ve yorucu bir süreçtir.
- Bu araştırma, Malatya ilinde görev yapan beden eğitimi ve spor öğretmenleri ile sınırlandırılmıştır. “Nicel Araştırma” modeli ile yapılacak bir çalışma ile daha geniş bir örneklem grubuna ulaşılabilir.
- Beden eğitimi ve spor öğretmenlerinin okul sporlarına bakış açıları ve karşılaştıkları sorunların incelendiği bu araştırmadan farklı olarak; okul yönetimleri ve velilerinin okul sporlarına bakış açılarını ortaya çıkaracak bir çalışma yapılabilir.
- Ülkemizde okul sporları ile ilgili araştırmalar sınırlı sayıdadır. Alana yönelik sorunların çözümüne katkı sağlaması açısından bu konudaki çalışmaların artırılması önemli bir konudur.

KAYNAKLAR

1. Aydemir İ. Spor Genel Müdürlüğünün yürüttüğü okul sporları faaliyetlerinin değerlendirilmesi bolu örneği. 2014, Abant İzzet Baysal Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Yüksek Lisans Tezi, 85 Sayfa, Bolu, (Yrd. Doç. Dr. Selami Özsoy).
2. Selçuk MH. İlköğretim ikinci kademe öğrenci velilerinin beden eğitimi dersinin sosyalleşmeye etkilerine ilişkin görüşlerinin incelenmesi. 2010, İnönü Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Beden Eğitimi ve Spor Anabilim Dalı, Yüksek Lisans Tezi, 176 Sayfa, Malatya, (Yrd. Doç. Dr. Celal TAŞKIRAN).
3. Hasırcı S. Sporda Denetim Odağı. 1. Baskı, Bağırhan Yayınevi, Ankara, 2000.
4. Orhan R, Yoncalık O. Türkiye’deki ortaokul öğrencilerinin beden eğitimi ve spor alışkanlıkları. Kırıkkale Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi. 2016; 6(1): 353-376
5. İlhan L. Eğitilebilir zihinsel engelli çocuklarda beden eğitimi ve sporun sosyalleşme düzeylerine etkisi. Ahi Evran Üniversitesi. Kastamonu Eğitim Dergisi. 2008; 16(1): 315-324.
6. <http://sosyolojisi.com/kulturel-surecler/3054.html>. (Erişim Tarihi 25.12.2017).
7. Fox C. K, Barr-Anderson D, Neumar-Sztainer D, Wall M. Physical activity and sports team participation: associations with academic outcomes in middle school and high school students. Journal of School Health. 2010; 80(1): 7-31
8. İlhan E, Gencer E. Ulucan H. Okul sporlarına katılan ve katılmayan ilköğretim öğrencilerinin ruhsal uyum düzeylerinin incelenmesi. Ahi Evran Üniversitesi Kırşehir Eğitim Fakültesi Dergisi. 2011; 12(4): 265-276.

9. Akgül S, Göral M, Demirel M, Üstün Ü. İlköğretim öğrencilerinin okul içi ve okullar arası sportif etkinliklere katılma nedenlerinin çeşitli değişkenler açısından araştırılması. Dumlupınar Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi. 2012; 32(1): 13-22.
10. Hawkins R, Mulkey LM. Athletic investment and academic resilience in a national sample of African American females and males in the Middle Grades. Education and Urban Society. 2005; 38: 62-88.
11. Marsh HW. The effects of participation in sport during the last two years of high school. Sociology of Sport Journal. 1993; 10: 18-43.
12. Dexter T. Relationship between sport knowledge, sport performance and academic ability: empirical evidence from GCSE Physical Education. Journal of Sports Sciences. 1999; 17(4): 283-295.
13. Eccles JS, Barber BL, Stone M, Hunt J. Extracurricular activities and adolescent development. Journal of Social Issues. 2003; 59(4): 865-889.
14. Eccles JS, Barber , Barber BL. Student council, volunteering, basketball, or marching band. Journal Adolescent Research 1999; 14(1): 10-43.
15. Fredricks JA, Eccles JS. Is extracurricular participation associated with beneficial outcomes? Concurrent and longitudinal relations. Developmental Psychology American Psychological Association 2006; 42(4): 698-713.
16. Sağlam M, Yıldırım A, Sağlam AÇ, Sağlam Hİ, Arslantaş İ, Demirtaş Madran HA, Altaş S, Cinoğlu M, Eraslan L. Eğitim Bilimine Giriş. Sağlam AÇ. (Editör). Maya Akademi Yayınları, Ankara, 2008: s.6.
17. Almış S, Yılmaz M. T. İnsanın toplumsal doğası ve toplumsalın sürdürülebilirliği açısından eğitim. Eğitim Bilim Toplum. 2011; 9(33): 28-40.

18. Aksüt M, Babaoğlu E, Helvacı A, Uygun S, Şahin B, Ülke B, Özsevgeç T, Mural E. Eğitim Bilimine Giriş. Ereş F. (Editör). 3.Baskı (2008). Maya Akademi Yayınları, Ankara, 2008: s.2.
19. Sabancı A. Eğitimin Temel Kavramları. İçinde: *Eğitbilime Giriş*, Toprakçı E. (Editör), 1. Baskı, Ütopya Yayınevi, Ankara, 2008: s.14-27.
20. Ünal HT. Anadolu üniversitesi eğitim fakültesi güzel sanatlar eğitimi bölümü grafik eğitimi dersinde bilgisayar destekli eğitimin etkililiği. 2005, Anadolu Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Doktora Tezi, 149 Sayfa, Eskişehir, (Doç. Dr. Fethi Kaba).
21. http://melikeyigit.weebly.com/uploads/1/2/4/7/12475408/2._hafta-son.pdf. (Erişim Tarihi 13.01.2018)
22. Konan N. Türk Eğitim Sisteminin Yapısı. İçinde: *Eğitbilime Giriş*, Toprakçı E. (Editör), 1. Baskı, Ütopya Yayınevi, Ankara, 2008: s.342-366.
23. Uras M. Eğitimin Toplumsal Temelleri. İçinde: *Eğitbilime Giriş*, Toprakçı E. (Editör), 1. Baskı, Ütopya Yayınevi, Ankara, 2008: s.221-231.
24. http://www.tdk.gov.tr/index.php?option=com_gts&arama=gts&guid=TDK.GTS.5a42a810b60585.87522620. (Erişim Tarihi 26.12.2017).
25. http://www.tdk.gov.tr/index.php?option=com_bts&view=bts&kategori1=veritbn&kelimesec=252809. (Erişim Tarihi 26.12.2017).
26. Sağ V. Toplumsal değişim ve eğitim üzerine. Cumhuriyet Üniversitesi. Sosyal Bilimler Dergisi. 2003; 27(1): 11-25.
27. Poyraz A. Ortaöğretim Kurumlarında Ders Dışı Sportif Faaliyetlerin Organizasyonu Katılım Sorunları Ve Çözüm Yolları Üzerine Bir Araştırma (Afyon

- İl Örneği). (1999), Gazi Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Enstitüsü, Yüksek Lisans Tezi, 165 Sayfa, Ankara, (Yrd. Doç. Dr. Mehmet SEZEN).
28. Erkal EM, Ayan D, Güven Ö. Sosyolojik Açıdan Spor, 3.Baskı, Der Yayınları, İstanbul, 1998: s.120
29. Pepe O. İlköğretim sınıf öğretmenlerinin beden eğitimi dersine ilişkin tutumları. 2005, İnönü Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Malatya.
30. Beden Eğitimi ve Spor, <https://spor-egitim.tr.gg/Beden-E&%23287%3Bitimi-ve-Spor-Nedir.htm> (Erişim Tarihi 01.12.2017).
31. Şahin HM. Beden Eğitimi ve Spor Sözlüğü. 1. Baskı, Morpa Kültür Yayınları, Ankara, 2006: s.64-262.
32. Tamer K, Pulur A. Beden eğitimi ve sporda öğretim yöntemleri. Kozan Ofset, Ankara, 2001: s.41.
33. Milli Eğitim Bakanlığı Beden Eğitimi ve Spor Dersi Öğretim Programı (5.6.7 ve 8. Sınıflar). Ankara, 2017.
34. Ekmekçi R, Ekmekçi Dağlı YA. Sports marketing. Pamukkale Journal of Sport Sciences, 2010; 1(1): 23-29.
35. Akandere M, Özyalvaç N, Duman S. Ortaöğretim öğrencilerinin beden eğitimi dersine yönelik tutumları ile akademik başarı motivasyonlarının incelenmesi (Konya Anadolu Lisesi Örneği) Selçuk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi. 2010; 24: 1-10.

36. Caterino MC, Polak ED. Effects of two types of activity on the performance of second-, third-, and fourth-grade students on a test of concentration. *Percept Mot Skills*. 1999; 89: 245-248.
37. Büyükyazı G, Saraçoğlu SA, Karadeniz, G, Çamlıyer H, Çamlıyer H. Sedanterler ile veteran atletlerin çeşitli değişkenlere göre atılganlık düzeylerinin karşılaştırılması. *Gazi Beden Eğitimi Spor Bilimleri Dergisi*, 2003; 8(4): 13-24.
38. Sunay H. Spor eğitim alt yapısında beden eğitimi öğretmeni ve antrenörün önemi. *Ankara Üniversitesi Beden Eğitimi ve Spor Bilimleri Dergisi*. 1998; 3: 43-50.
39. Güllü M. İlköğretim ikinci kademe öğrencilerinin beden eğitimi öğretmenlerine ilişkin görüşlerinin incelenmesi. 2004, İnönü Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Malatya.
40. Milli Eğitim Bakanlığı Temel Eğitim Genel Müdürlüğü. *Beden Eğitimi ve Spor Dersi Öğretim Programı (5.6.7 ve 8. Sınıflar)*. Ankara, 2013.
41. Gill TP, Baur LA, Bauman AE, Steinbeck KS, Storlien L.H, Singh MAF, Brand-Miller JC, Colagiuri S, Caterson ID. Childhood obesity in Australia remains a widespread health concern that warrants population- wide prevention programs. *Medical Journal of Australia*. 2009; 190(3): 146–148.
42. Hedley AA, Ogden CL, Johnson CL, Carroll MD, Curtin LR, Flegal KM. Prevalence of overweight and obesity among US children, adolescents, and adults, 1999–2002. *JAMA-Journal of the American Medical Association*. 2004; 291(23): 2847–2850.
43. Ogden CL, Carroll M.D, Flegal KM. High body mass index for age among US children and adolescents, 2003–2006. *JAMA-Journal of the American Medical Association*. 2008; 299(20): 2401–2405.

44. Ogden CL, Carroll MD, Curtin LR, Lamb MM, Flegal KM. Prevalence of high body mass index in US children and adolescents, 2007–2008. JAMA—Journal of the American Medical Association. 2010; 303(3): 242–249.
45. Janssen I, Katzmarzyk PT, Boyce WF, Vereecken C, Mulvihill C, Roberts C, Currie C, Pickett W. Comparison of overweight and obesity prevalence in school-aged youth from 34 countries and their relationships with physical activity and dietary patterns. Obesity Reviews. 2005; 6(2): 123–132.
46. Padez C, Fernandes T, Moura OI, Moreira P, Rosado V. Prevalence of overweight and obesity in 7–9-year-old Portuguese children: trends in body mass index from 1970–2002. American Journal of Human Biology. 2004; 16(6): 670–678.
47. Özkan R. Resim (Görsel Sanatlar), Müzik Ve Beden Eğitimi Derslerinin Bireysel Gelişim Ve Sosyalleşme Açısından Önemi. e-Journal of New World SciencesAcademy[ElectronicJournal],<http://dergipark.ulakbim.gov.tr/nwsaedu/article/view/5000063105>, April 2012; 7(2).
48. Castelli, D.M., Wark, K., Physical activity during the school day. In: *Implementing Comprehensive School Physical Activity Programs: The Role of Directors of Physical Activity [Special issue]*, Rink, J. (Ed.). Journal of Physical Education, Recreation and Dance. 2012; 83(6): p.20–24.
49. Korkmaz F, Korkmaz NH, Özkaya G. Beden eğitimi öğretmenlerinin öğrenme ortamını bozan davranışlara karşı geliştirdikleri davranış stratejileri (Bursa İli Örneği). Uludağ Üniversitesi. Eğitim Fakültesi Dergisi. 2007; 20(1): 67-87
50. Demirtöz B, Alpkaya U. Okul çocuklarının fiziksel aktiviteden hoşlanma düzeyleri. Marmara Üniversitesi Spor Bilimleri Dergisi. 2016; 1(1): 23-30.
51. Kolukısa Ş, Büyükkalkan F. Okullarda yapılan spor faaliyetlerinde aile-okul ve kulüp açısından karşılaşılan sorunlar. Atatürk Üniversitesi, Beden Eğitimi ve Spor Bilimleri Dergisi, 2001; 1(2): 11-18.

52. Riddoch, CJ, Anderson LB, Wedderkopp N, Harro M, Klasson-Heggboø L, Sardinha LB, Cooper AR, Ekelund U.. Physical activity levels and patterns of 9- and 15-yr-old European children. *Medicine & Science in Sports & Exercise*. 2004; 36(1): 86–92.
53. Sallis JF, Prochaska JJ, Taylor WC. A review of correlates of physical activity of children and adolescents. *Medicine and Science in Sports and Exercise*. 2000; 32(5): 963–975.
54. Troiano RP, Berrigan D, Dodd KW, Masse LC, Tilert T, McDowell M. Physical activity in the United States measured by accelerometer. *Medicine & Science in Sports & Exercise*. 2008; 40(1): 181–188.
55. Trost SG, Pate RR, Dowda M, Ward DS, Felton G, Saunders R. Psychosocial correlates of physical activity in white and African-American girls. *Journal of Adolescent Health*. 2002; 31(3): 226–233.
56. Keskin N, Öncü E, Küçük Kılıç S. Ortaokul öğrencilerinin beden eğitimi dersine yönelik tutum ve öz-yeterlikleri. *Ankara Üniversitesi Spor Bilimleri Fakültesi*, 2016; 14(1): 93-107.
57. Greeff JW, Bosker JR, Oosterlaand J, Visscher J, Hartmana E. Effects of physical activity on executive functions, attention and academic performance in preadolescent children: a meta-analysis. *Journal of Science and Medicine in Sport*. 2017. <https://doi.org/10.1016/j.jsams.2017.09.595>.
58. Tekkurşun Demir G, Yılmaz A, Esentürk OK, İlhan EL. The perception of the headmaster towards physical education course. *Science, Movement and Health*. 2016; 16(2, Supp): 430-441.
59. T.C. Resmi Gazete, Millî Eğitim Bakanlığı İlköğretim Kurumları Yönetmeliğinde Değişiklik Yapılmasına Dair Yönetmelik, 21 Temmuz 2012, Sayı: 28360.

60. Altuntaş EA. Beden eğitimi öğretmeni adaylarının öğretmenlik mesleğine ilişkin tutumları ile öz yeterlikleri arasındaki ilişki. Bartın Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Yüksek Lisans Tezi, 107 Sayfa, Bartın, (Yrd. Doç. Dr. Murat Kul).
61. Phillips SR. Upper elementary school students' attitudes and perceptions toward physical education. 2011, Columbia University, Unpublished doctoral dissertation, New York.
62. Küçük Kılıç S. Beden eğitimi öğretmeni adaylarının biliş ötesi öğrenme stratejileri, akademik öz-yeterlikleri ve öğretmenlik mesleğine yönelik tutumları. Karadeniz Teknik Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Yüksek Lisans Tezi, 119 Sayfa, Trabzon, (Yrd. Doç. Dr. Hamit CİHAN).
63. Başar H. Sınıf Yönetimi, PegemA Yayıncılık, Ankara, 2001.
64. Toprakçı E. Sınıf Örgütünün Yönetimi, Ütopya Yayınları, Ankara, 2002.
65. T.C. Resmi Gazete, Türkiye Okul Sporları Federasyonu Ana Statüsü, 10 Temmuz 2007, Sayı: 3516.
66. Sallis JF, Cervero RB, Ascher W, Henderson KA, Kraft MK, Kerr J. An ecological approach to creating active living communities. Annual Review of Public Health. 2006; 27: 97–322.
67. McKenzie TL, Kahan D. Physical activity, public health, and elementary schools. The Elementary School Journal. 2008; 108(3): 171–180.
68. Wechsler H, Devereaux RS, Davis M, Collins J. Using the school environment to promote physical activity and healthy eating. Preventive Medicine. 2000; 31(2): 121–137.
69. Birnbaum AS, Evenson KR, Motl RW, Dishman RK, Voorhees CC, Sallis JF, Elder JP, Dowda M. Scale development for perceived school climate for girls' physical activity. American Journal of Health Behavior. 2005; 29(3): 250–257.

70. Johnston LD, Delva J, O'Malley PM. Sports participation and physical education in American secondary schools: current levels and racial/ethnic and socioeconomic disparities. *American Journal of Preventive Medicine*. 2007; 33(4 Suppl): 195–208.
71. Topan A. Ortaöğretim kurumlarında okullar arası futbol müsabakalarına katılan öğrencilerin fair play anlayışlarının kulüp deneyimlerine göre incelenmesi. 2011, Gazi Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Yüksek Lisans Tezi, 113 Sayfa, Ankara, (Danışman: Yrd. Doç. Dr. Mehmet SEZEN).
72. Cooper H, Valentine JC, Nye B, Lindsay JJ. Relationships between five afterschool activities and academic achievement. *Journal of Educational Psychology*. 1999; 91(2): 369-378.
73. White PG, McTeer WG. Sport as a component of cultural capital: Survey findings on the impact of participation in different sports on educational attainment in Ontario high schools. *Physical Education Review*. 1990; 13(1): 66-71.
74. Keleş Ö. F, Alpkaya U. Ortaokul öğrencilerinin düzenli sportif aktivite ve okul başarı puanlarının karşılaştırılması. *Marmara Üniversitesi Spor Bilimleri Dergisi*. 2016; 1(2): 31-36.
75. François T, Roy JS. Physical education, school physical activity, school sports and academic performance. *International Journal of Behavioral Nutrition and Physical Activity*. 2008; 25: 5-10.
76. Bucher C. Management of Physical Education and Athletic Programs. 2nd Times Mirror/Mosby College Publishing, USA, 1986: 438.
77. T.C. Resmi Gazete, Okul Spor Faaliyetleri Yönetmeliği, 5 Kasım 2013, Sayı: 28812.
78. School Sports Foundation, <http://www.schoolsportfoundation.org/>, (Erişim Tarihi 03.12.2017).

79. Türkiye Okul Sporları Federasyonu, <http://tosf.gov.tr/tarihce>, (Erişim tarihi: 12 Aralık 2017).
80. T.C. Resmi Gazete, Türkiye Okul Sporları Federasyonu Ana Statüsü, 10 Temmuz 2007, Sayı: 3516.
81. <http://okulsportal.gsb.gov.tr/Detail.aspx?Ctg=Menu&Pgs=C0jRyXDflG69J+NZaSKIUoiuysfCSPQSi8KY/gGl6QSxcPRMTpOWIADZQ1Xd7mpUoMUukWarSguuUr5PfNmtA==>. (Erişim Tarihi 17.12.2017).
82. Weinberg R, Gould D. Foundation of Sport and Exercise Psychology. 6nd, Human Kinetics Publishers, Champaign, Illinois ABD, 1995: p.40.
83. Coe DP, Pivarnik JM, Womack CJ, Reeves MJ, Malina RM. Effect of physical education and activity levels on academic achievement in children. *Medicine Science Sports and Exercise*. 2006; 38(8): 1515-19.
84. Rasberry CN, Lee SM, Robin L, Laris BA, Russell LA, Coyle KK, Nihiser AJ. The association between school-based physical activity, including physical education, and academic performance: a systematic review of the literature. *Preventive Medicine*. 2011; 52(1, Supp): 10-20.
85. Melnick MJ, Sabo DF, Vanfossen B. Educational effects of inter- scholastic athletic participation on African-American and Hispanic youth. *Adolescence* 1992; 27: 295-308.
86. Özyalvaç NT. Ortaöğretim öğrencilerinin beden eğitimi dersine yönelik tutumları ile akademik başarı motivasyonlarının incelenmesi (Konya Anadolu Lisesi Örneği). 2010, Selçuk Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Enstitüsü, Yüksek Lisans Tezi, 76 Sayfa, Konya, (Yrd. Doç. Dr. Mehibe AKANDERE).
87. John B, Francis K, Susan C. School sport and academic achievement. *Journal of School Health*. 2014; 83(1): 8-13.

88. Çolakoğlu T, Karaküçük S. Beden eğitimi öğretmenlerinin okullarda uygulamada karşılaştıkları sorunlar üzerine bir araştırma. Gazi Üniversitesi Beden Eğitimi ve Spor Bilimleri Dergisi. 2006; 11(3): 35-48.
89. Perkins DF, Jacobs JE, Barber BL, Eccles JS. Childhood and adolescent sports participation as predictors of participation in sports and physical fitness activities during young adulthood. Youth & Society. 2004; 35: 495–520.
90. Yıldırım A. Nitel Araştırma Yöntemleri Temel Özellikleri ve Eğitim Araştırmalarının Yeri ve Önemi. Eğitim ve Bilim Dergisi. 1999; 23(112): 7-17.
91. Yıldırım A, Şimşek H. Sosyal Bilimlerde Araştırma Yöntemleri. Seçkin Yayıncılık, Ankara, 2005: s.72-188.
92. Altunışık R, Coşkun R, Bayraktaroğlu S, Yıldırım E. Sosyal Bilimlerde Araştırma Yöntemleri. Sakarya Kitabevi, Sakarya, 2004: s.234
93. Gürer B. Doğa Sporlarında ve Arama Kurtarmada Liderlik Becerilerinin İncelenmesi. 2012, Abant İzzet Baysal Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Doktora Tezi, 206 Sayfa, Bolu, (Yrd. Doç. Dr. Müberra Çelebi).
94. Bozkurt Ş. Okul sporlarına katılan öğrencilerin katılım motivasyonu, başarı algısı ve öz yeterliklerinin incelenmesi. 2014, Akdeniz Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Enstitüsü, Yüksek Lisans Tezi, 91 Sayfa, Antalya, (Doç. Dr. Abdurrahman AKTOP).
95. Yılmaz, V. Çocuk Sporlarında Katılım Motivasyonu Çocuklar Spora Neden Katılırlar? Atletizm ve Bilim. 2002; 46(2): 26-39.
96. McCullagh P, Matzkanin KT, Shaw SD, Maldonado M. Motivation for participation in physical activity; a comparison of parent-child perceived competencies and participation motives. Pediatric Exercise Science. 1993; 5(3): 224-233.

97. Buonamano RR, Cei AA, Mussino AA. Participation motivation in italian youth sport. *Sport Psychologist*. 1995; 9(3): 265-281.
98. http://www.ekodialog.com/kamu_yonetimi/burokrasi_nedir.html. (Erişim Tarihi 03.04.2018).
99. Sit CP, Lindner KJ. Situational state balances and participation motivation in youth sport; a reversal theory perspective. *British Journal of Educational Psychology*. 2006; 76(2): 369-384.
100. Oyar ZB, Aşçı FH, Çelebi M, Mlazımoğlu . Validity and Reliability of The Participation Motivation Questionnaire. *Journal of Sport Science*. 2001; 12(2): 21-32.
101. şirin E. Futbolcu kızların (12-15 yaş) spora katılım motivasyonlarının belirlenmesi; Spormetre. *Beden Eğitimi Ve Spor Bilimleri Dergisi*. 2008; 6(1): 1.
102. Gill DL, Gross JB, Huddleston S. Participation motivation in youth sports. *International Journal of Sport Psychology*. 1983; 14: 1–14.
103. Kalkavan A, Yüksel O, Yapıcı AK, şentürk A, Eynur A. Küçük ve yıldız basketbolcuların fiziksel, biyomotorik ve antropometrik özelliklerinin araştırılması. 9. Uluslararası Spor Bilimleri Kongresi. Muğla, 3-5 Kasım 2006; s. 299-302.
104. Gren CB, Chalip L. Enduring involvement in youth soccer: The socialization of parent and child. *Journal of Leisure Research*. 1997; 29(1): 61-77.

EKLER

EK 1: Görüşme Soruları

1. BAKIŞ AÇISI ve MEVCUT DURUM	
- Okul sporları sizin için ne ifade ediyor? - Okul sporlarının mevcut durumu hakkında ne düşünüyorsunuz? - Diğer ülkelerde okul sporlarının mevcut durumu ile ilgili bilginiz var mı? - Okul sporlarından beklentileriniz nelerdir? - Okul sporlarını destekleyici yönde beden eğitimi derslerinin yeterli düzeyde yapıldığını düşünüyor musunuz?	
2. KARŞILAŞILAN SORUNLAR	
KATILIM	- Öğrencilerinizin okul sporlarına katılımı ile ilgili neler söyleyebilirsiniz? - Size göre okul sporlarına katılımı etkileyen faktörler nelerdir?
OKUL İDARESİ	- Okul idarenizin okul sporlarına bakış açısı hakkında neler söyleyebilirsiniz? - Okul sporları konusunda idarenizden destek alabiliyor musunuz?
VELİ PROFİLİ	- Öğrenci velilerinin okul sporlarına bakış açısı hakkında ne düşünüyorsunuz? - Velilerin çocuklarını okul takımlarına yönlendirmeleri ile ilgili ne düşünüyorsunuz?
EĞİTİM SİSTEMİ	- Eğitim müfredatı ve dersler spora katılımı etkiliyor mu? - Sizce öğrencilerin serbest zamanları nasıl geçiyor?
İLETİŞİM	- Okul sporlarında karşılaştığınız sorunları ilgili birimlere iletme konusunda nasıl bir yol izliyorsunuz? - Okul sporlarından nasıl haberdar oluyorsunuz?
EKONOMİK DURUM	- Okul sporlarına hazırlık ve müsabaka dönemleri için yeterli ekonomik desteği görüyor musunuz? - Okul sporlarına hazırlık sürecinde gerekli araç, gereç ve altyapı olanaklarına sahip misiniz? Değilseniz nedeni nedir?

Okul sporları ile alakalı unutamadığınız bir anınız var mı? Bizimle paylaşır mısınız?

EK 2: Ses Kayıt Cihazı İzin Belgesi

Gaziantep Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Enstitüsü Beden Eğitimi ve Spor Anabilim Dalı yüksek lisans tez araştırması kapsamında yapılan görüşmelerin kullanımına dair sözleşmedir.

Aşağıdaki sözleşme İbrahim BAŞYİĞİT ile arasında tarihinde imzalanmıştır.

“Beden Eğitimi Öğretmenlerinin Okul Sporlarına Bakış Açısı ve Karşılaştığı Sorunlar” konulu bilimsel çalışma kapsamında tarihinde İbrahim BAŞYİĞİT ile yaptığımız görüşmeye ait görüntü/ses kaydının ve bant çözümünün bilimsel çalışma amaçlı korunmasına, yayın, belgesel vb. projelerde değerlendirilmesine, araştırmacı kullanımına açılmasına izin veriyorum.

İbrahim BAŞYİĞİT

Araştırmacı

.....

İzin Sahibi

Beden Eğitimi ve Spor Öğretmeni

EK 3: Katılımcılara Ait Kişisel Bilgi Formu

Sıra No	Meslek	Yaş	Cinsiyet	Öğrenim Durumu	Deneyim Süresi
1					
2					
3					
4					
5					
6					
7					
8					
9					
10					

ÖZGEÇMİŞ

1991 yılında Malatya’da dünyaya geldim. İlköğretimi 1997-2005 yılları arasında Şentepe İlköğretim Okulu’nda, ortaöğretimi 2005-2009 yılları arasında Yusuf Kenan Lisesi’nde tamamladım. Ortaöğretimden mezun olduktan sonra bir yıllık dersane eğitiminin ardından 2010 yılında İnönü Üniversitesi Beden Eğitimi ve Spor Yüksekokulu Beden Eğitimi ve Spor Öğretmenliği bölümüne yerleştim. 2014 yılında lisans eğitimimi bölüm ikinciliği ile tamamladım. Aynı yıl Eylül ayında Şanlıurfa’nın Halfeti ilçesine bağlı Kurugöl Ortaokulu’na Beden Eğitimi ve Spor Öğretmeni olarak atandım. 13 Eylül 2015’te hayatımın en doğru kararlarından birini alarak dünyanın en mükemmel kadını ile evlendim. 2016-2017 eğitim öğretim yılında bulunduğum okulda müdür yardımcılığı görevinde bulundum. 2016 yılında Gaziantep Üniversitesi Sağlık Bilimleri Enstitüsü Beden Eğitimi ve Spor Anabilim Dalı’nda Yüksek Lisans eğitimine başladım. Şubat 2014 ve Ağustos 2017’de umre ve hac vazifelerimi ifa etmek üzere kutsal topraklarda bulundum. 2017 yılının Ağustos ayında biricik oğlum Yusuf Efe dünyaya geldi. Halen Şanlıurfa’nın Halfeti ilçesinde ikamet etmekte ve Kurugöl Ortaokulu’nda Beden Eğitimi ve Spor Öğretmeni olarak görev yapmaktayım.

01.06.2018

İbrahim BAŞYİĞİT